

Αθήνα, 11.9.2022

**Συνέντευξη Τύπου του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη
στην 86η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης**

Γιάννης Οικονόμου: Καλωσήρθατε στη συνέντευξη Τύπου του Πρωθυπουργού στο πλαίσιο της 86^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης. Θα ξεκινήσουμε χωρίς καμία καθυστέρηση. Στην πρώτη ερώτηση είναι ο κ. Νίκος Οικονόμου από την εφημερίδα «Μακεδονία» και στη συνέχεια ο κ. Γιάννης Καντέλης από την τηλεόραση του ΣΚΑΪ.

Νίκος Οικονόμου (Μακεδονία): Καλησπέρα κ. Πρόεδρε και καλώς ήρθατε στη συνέντευξη Τύπου της φετινής ΔΕΘ. Ανακοινώσατε χθες ένα μεγάλο πακέτο μέτρων συνολικού κόστους 5,5 δισ. που περιλαμβάνει οκτώ άμεσα μέτρα στήριξης, 12 αλλαγές που θα ισχύσουν από τις αρχές του 2023 κι ένα σχέδιο για τη στεγαστική πολιτική που θα στοιχίσει περίπου 1,8 δισ.

Το πακέτο αυτό έρχεται σε υλοποίηση σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο και συγκυρία. Έχετε πίσω σας 50 δισ. που διαθέσατε για την αντιμετώπιση των αλλεπάλληλων κρίσεων και τις τεράστιες αυξήσεις σε φυσικό αέριο και ηλεκτρικό ρεύμα που προκάλεσε η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και μπροστά σας μια πολύ αβέβαιη διεθνή συγκυρία, με την ύφεση προ των πυλών.

Την ίδια στιγμή, η χώρα μπαίνει σε μια παρατεταμένη προεκλογική περίοδο όπου συχνά καταγράφονται πολιτικές οξύτητες και κοινωνικές διαμαρτυρίες. Πώς μπορείτε σήμερα να διαβεβαιώσετε τους πολίτες που -όπως είπατε κι εσείς χθες κατά την ομιλία σας- έχουν πάντα μια δυσπιστία όταν ακούν πακέτα μέτρων, μερικά από τα οποία μάλιστα που ανακοινώθηκαν στο παρελθόν εδώ στη Θεσσαλονίκη αποδείχθηκαν προεκλογικά πυροτεχνήματα, ότι οι χθεσινές ανακοινώσεις θα γίνουν πράξεις;

Δημοσιονομικά στέκουν; Και είστε βέβαιος ότι θα καταφέρετε να τις υλοποιήσετε κόντρα στις υπάρχουσες και επερχόμενες μεγάλες δυσκολίες και αβεβαιότητες, αλλά και στα «γεράκια» της δημοσιονομικής πειθαρχίας, που όπως είπατε χθες σας κατηγορούν ότι δίνετε πολλά;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κύριε Οικονόμου, κάνατε δύο ερωτήσεις. Η πρώτη αφορά στην αξιοπιστία της κυβέρνησης σε σχέση με την υλοποίηση δεσμεύσεων τις οποίες έχει αναλάβει στο παρελθόν.

Πιστεύω ότι εδώ μιλάει το έργο μας. Ήμασταν απολύτως συνεπείς σε ό,τι έχουμε εξαγγείλει από το βήμα αυτό της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης. Και δεν νομίζω ότι υπάρχουν πολίτες οι οποίοι αμφισβητούν ότι και το πακέτο μέτρων το οποίο εξαγγέλθηκε χθες θα υλοποιηθεί στο ακέραιο και για το 2022 αλλά και για το 2023.

Έρχομαι τώρα στο δεύτερο ερώτημά σας, το οποίο χρήζει μιας λίγο πιο αναλυτικής επεξήγησης. Ο λόγος, κ. Οικονόμου, για τον οποίον είμαστε σε θέση να μπορούμε να στηρίζουμε την κοινωνία και την οικονομία με ένα γενναιόδωρο πακέτο μέτρων έχει ακριβώς να κάνει με το γεγονός ότι μπορούμε να επιτυγχάνουμε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης είναι αυτοί οι οποίοι δημιουργούν τον δημοσιονομικό χώρο ο οποίος μας επιτρέπει, χωρίς να ξεφεύγουμε από τους στόχους τους οποίους έχουμε αναλάβει, να μπορούμε ακριβώς να στηρίζουμε την κοινωνία και την οικονομία σε μία εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία.

Θέλω να θυμίσω ότι κάτι αντίστοιχο πράττουν ή θα πράξουν όλες οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις. Θέλω επίσης να υπενθυμίσω ότι τα μέτρα τα οποία λαμβάνουμε έρχονται σε απόλυτη εναρμόνιση με τους στόχους του προϋπολογισμού για το πρωτογενές έλλειμμα του 2022, αλλά και για την επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος το 2023.

Επίσης, σε όσους μας κατηγορούν ότι δίνουμε πολλά θα επαναλάβω αυτό το οποίο είπα χθες στην ομιλία μου: εάν αυτή τη στιγμή από οικονομικής κι όχι από κοινωνικής σκοπιάς αφήναμε την κοινωνία απροστάτευτη, το τελικό αποτέλεσμα από οικονομικής πλευράς θα ήταν πολύ πιο επώδυνο για τη χώρα από ότι αν έρθουμε τώρα να στηρίξουμε, στο μέτρο των δυνατοτήτων μας, την ελληνική κοινωνία και τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Και πιστεύω ότι η πολιτική την οποία ακολουθήσαμε κατά τη διάρκεια του Covid δικαίωσε ακριβώς αυτή μας την προσέγγιση. Σώσαμε θέσεις εργασίας, στηρίξαμε τις επιχειρήσεις, προστατεύσαμε τους εργαζόμενους. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν η ελληνική οικονομία να αναπτυχθεί με ρυθμούς πολύ γρηγορότερους από αυτούς του ευρωπαϊκού μέσου όρου και η ανεργία να βαίνει αποκλιμακούμενη.

Τέλος, ως προς τα βασικά δεδομένα της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας, θέλω να σας επισημάνω ότι και ως αποτέλεσμα του πληθωρισμού αλλά και του γρήγορου ρυθμού ανάπτυξης, η Ελλάδα θα παρουσιάσει τη μεγαλύτερη και ταχύτερη μείωση του δημοσίου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι ο στόχος επίτευξης της επενδυτικής βαθμίδος εντός του 2023 είναι απολύτως εφικτός και αυτή η κυβέρνηση θα καταφέρει να τον πετύχει.

Γιάννης Καντέλης (ΣΚΑΪ): Καλησπέρα, κ. Πρωθυπουργέ. Στη χθεσινή σας ομιλία προτάξατε την πολιτική σταθερότητα, την οποία μάλιστα χαρακτηρίσατε και εθνική αναγκαιότητα. Με το ίδιο επιχείρημα τις τελευταίες εβδομάδες βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας σας ζητούν

να αλλάξετε εκ νέου τον εκλογικό νόμο, ώστε να είναι πιο εύκολη η επίτευξη αυτοδυναμίας για το πρώτο κόμμα. Και στενοί σας συνεργάτες αφήνουν ένα τέτοιο ενδεχόμενο ανοιχτό. Επειδή η σταθερότητα περνάει και από καθαρούς κανόνες του παιχνιδιού, θα το κάνετε; Θα αλλάξετε τον εκλογικό νόμο ή «δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά και θεσμικά», όπως έχετε πει;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Είναι αλήθεια, κ. Καντέλη, ότι έχω δεχθεί τέτοιες εισηγήσεις. Όμως νομίζω ότι μέσα από την ερώτησή σας δώσατε ο ίδιος την απάντηση.

Δεν είμαι κωλοτούμπας. Έχω πει πολλές φορές ότι οι κανόνες του παιχνιδιού είναι σταθεροί και δεν νοείται να αλλάξουν λίγους μήνες πριν από τις εθνικές εκλογές. Θα πορευτούμε στις εκλογές με τον ψηφισμένο εκλογικό νόμο. Ο νόμος αυτός είναι ένας νόμος ο οποίος αυξάνει λίγο τον πήχη της αυτοδυναμίας σε σχέση με τον προηγούμενο νόμο -πιο δίκαια κατά την άποψή μου, διότι δίνει το bonus με έναν πιο κλιμακωτό τρόπο- και θέτει τον πήχη της αυτοδυναμίας περίπου στο 37 με 38%.

Θα ήταν θεσμικά ανεύθυνο να έρθω και να πω ότι αλλάζω τον εκλογικό νόμο, κατεβάζοντας κατά λίγο τον πήχη της αυτοδυναμίας, επειδή με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλίσουμε μεγαλύτερες πιθανότητες για επίτευξη πολιτικής σταθερότητας.

Προτιμώ, κ. Καντέλη, να αναλώσω την ενέργειά μου, από το να κατεβάζω εκλογικούς πήχεις, στο να πείθω τους πολίτες γιατί στις μεθεπόμενες εκλογές πρέπει η χώρα να πετύχει μία ισχυρή κυβέρνηση μέσα από μία αυτοδύναμη Νέα Δημοκρατία.

Κατά συνέπεια, δεν τίθεται κανένα ζήτημα αλλαγής του εκλογικού νόμου, εκτός από μία περίπτωση: αν έρθει ο ΣΥΡΙΖΑ και δεχθεί ότι η κάλπη της απλής αναλογικής είναι μία βόμβα στα θεμέλια της πολιτικής σταθερότητας και συμφωνήσουμε από κοινού να αλλάξουμε τον εκλογικό νόμο, έτσι ώστε να αποφύγουμε την αχρείαστη κάλπη της απλής αναλογικής.

Επειδή εκτιμώ όμως ότι αυτό δεν θα συμβεί -και φαντάζομαι θα ερωτηθεί ο κ. Τσίπρας στη συνέντευξη που θα δώσει την επόμενη Κυριακή- είμαι περίπου βέβαιος ότι θα πορευτούμε στις επόμενες εκλογές με τον υφιστάμενο εκλογικό νόμο, χωρίς να χρειαστεί να κάνουμε καμία απολύτως αλλαγή ή προσαρμογή.

Και κάτι τελευταίο. Έχω χτίσει μία σχέση εμπιστοσύνης με τους πολίτες. Μέσα από τα καλά που έχουμε κάνει, μέσα από τα λάθη μας, μέσα από την ειλικρινή μου διάθεση, πάντα, να προσπαθώ κάθε μέρα να γίνομαι καλύτερος. Αυτήν τη σχέση εμπιστοσύνης δεν είμαι διατεθειμένος να την υποθηκεύσω για κανέναν απολύτως λόγο.

Ελένη Ευαγγελοδήμου (Τα Νέα): Κύριε Πρόεδρε, καλό μεσημέρι. Θέλω να σας πάω στο θέμα των τελευταίων εβδομάδων, το θέμα των τηλεφωνικών παρακολουθήσεων και ειδικότερα της υπόθεσης Ανδρουλάκη. Οι θεσμικές διαδικασίες γνωρίζουμε, τις παρακολουθούμε, είναι σε εξέλιξη. Η κυβέρνηση από την πρώτη στιγμή και συνεχίζει, επιμένει, να λέει «όλα στο φως». Η αντιπολίτευση από την άλλη υποστηρίζει ότι επιχειρείται μία απόπειρα συγκάλυψης, ακόμα και μέσα από τη λειτουργία της Εξεταστικής Επιτροπής.

Κατά αυτό τον τρόπο, κ. Πρόεδρε, νομίζω ότι επιμένει και παραμένει το κύριο ερώτημα: ποιος τελικά ήταν ο λόγος παρακολούθησης του κινητού τηλεφώνου του κ. Ανδρουλάκη και γιατί δεν τον έχουμε μάθει ακόμα; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Με πολύ μεγάλη ταχύτητα κινήθηκαν όλες οι θεσμικές διαδικασίες προκειμένου να διαλευκανθεί αυτή η υπόθεση η οποία, πράγματι, είναι σοβαρή και λογικά εγείρει εύλογα ερωτηματικά σε όλους τους πολίτες.

Με θάρρος ανέλαβα πολιτική ευθύνη, δέχτηκα παραιτήσεις, του Διοικητή της ΕΥΠ και του Γενικού Γραμματέα της κυβέρνησης. Ανοίξαμε τη Βουλή μία εβδομάδα νωρίτερα για να μπορέσουμε να κάνουμε μία εφ' όλης της ύλης συζήτηση σε επίπεδο αρχηγών κομμάτων. Έξι ώρες συζητούσαμε τα θέματα αυτά. Κινήθηκαν οι σχετικές κοινοβουλευτικές θεσμικές διαδικασίες, συνεδρίασε η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, με λίγα σχετικά ευτράπελα, σχετικά με τη δυνατότητα να τηρηθεί η μυστικότητα της διαδικασίας.

Και έχει ήδη εκκινήσει η διαδικασία της Εξεταστικής Επιτροπής, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί -και ελπίζω να καταλήξει και σε κάποια χρήσιμα συμπεράσματα- εντός των επόμενων μηνών. Ταυτόχρονα, τις επόμενες μέρες, αύριο και μεθαύριο, θα έρθει προς κύρωση στη Βουλή η Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου με την οποία προσθέτουμε μία ακόμα δικλίδα ασφαλείας στις νόμιμες επισυνδέσεις, έτσι ώστε να αντιμετωπίσουμε ένα πρόβλημα το οποίο εντοπίστηκε και το οποίο έχει να κάνει με το γεγονός ότι για μία νόμιμη επισύνδεση, ειδικά όταν πρόκειται για ένα πρόσωπο αυξημένης ευαισθησίας, όπως ένα προβεβλημένο πολιτικό πρόσωπο, χρειάζονται πρόσθετα πολιτικά φίλτρα.

Αυτή ήταν, λοιπόν, η αντίδραση της κυβέρνησης και εμού προσωπικά τον τελευταίο μήνα. Κατά συνέπεια δεν υπήρξε ποτέ καμία διάθεση για συγκάλυψη. Από την άλλη, θα επαναλάβω αυτό το οποίο είπα χθες και στην ομιλία μου, το οποίο είπα και στη Βουλή: δεν πρόκειται να κάνουμε τις μυστικές μας υπηρεσίες φύλλο και φτερό. Αυτό είναι κάτι το οποίο πιστεύω ότι θα εξυπηρετούσε πολλά συμφέροντα εκτός Ελλάδος.

Οι μυστικές υπηρεσίες διέπονται από κανόνες. Πρέπει να υπάρχει σοβαρή λογοδοσία και ακριβώς αυτή τη λογοδοσία θέλουμε να ενισχύσουμε μέσα από τις βελτιώσεις που θα κάνουμε στο θεσμικό πλαίσιο. Αλλά από εκεί και πέρα υπάρχουν διατάξεις μυστικότητας οι οποίες πρέπει να τηρούνται.

Ως προς το τελικό σας ερώτημα, ο κ. Ανδρουλάκης, κατανοώ το θυμό του, την οργή του, αντιλαμβάνομαι όμως απόλυτα ότι επιχειρεί μία συνεχή εργαλειοποίηση ενός πραγματικού προβλήματος το οποίο ανεδείχθη τον τελευταίο μήνα. Έχει πάντα τη δυνατότητα να πάει στην Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών και στο πλαίσιο του νόμου να λάβει τις απαντήσεις που η Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών είναι σε θέση να του δώσει.

Γρηγόρης Τζιοβάρας (Πρώτο Θέμα): Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να επιμείνω στο θέμα του σκανδάλου των παρακολουθήσεων για να σας ρωτήσω ευθέως αν είναι θεμιτό να παρακολουθούνται πολιτικοί αρχηγοί. Και προσωποποιώντας το ερώτημα θα έλεγα: εσείς πώς θα αντιδρούσατε αν η ΕΥΠ του κ. Τσίπρα και του κ. Καμμένου σας είχε θέσει υπό παρακολούθηση; Θα δεχόσαστε ότι αυτό είναι μία κανονική διαδικασία; Και, επειδή το ζήτημα είναι πολιτικό, κάτι που έχει σχέση και με τα προηγούμενα, με τον εκλογικό νόμο, θέλω να σας ρωτήσω αν εκτιμάτε ότι η υπόθεση αυτή έχει γίνει τορπίλη στις σχέσεις σας, της παράταξής σας και εσάς προσωπικά με το ΠΑΣΟΚ και αν αυτό μπορεί να οδηγήσει σε ναυάγιο μια ενδεχόμενη μετεκλογική συνεργασία.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Προφανώς, κ. Τζιοβάρα, και δεν είναι κανονικό να παρακολουθείται ένας πολιτικός αρχηγός. Θυμίζω, βέβαια, ότι ο κ. Ανδρουλάκης ετέθη υπό παρακολούθηση όταν ήταν ευρωβουλευτής και υποψήφιος αρχηγός.

Αλλά από εκεί και πέρα νομίζω θα πρέπει να συμφωνήσουμε επί της αρχής -και το τονίζω αυτό- ότι κανείς δεν πρέπει να εξαιρείται δια νόμου από μία εν δυνάμει διαδικασία παρακολούθησης. Εάν το Σύνταγμα ήθελε να προβλέψει κάτι τέτοιο θα το είχε αναφέρει ρητά ή θα αναφερόταν στον εκτελεστικό νόμο του 1994 του Συντάγματος. Και κάτι ακόμα: τα όποια ρήγματα στην εθνική ασφάλεια θα προκύψουν από ανθρώπους οι οποίοι βρίσκονται σε θέση ευθύνης ή έχουν πρόσβαση σε εμπιστευτικές πληροφορίες. Δεν κινδυνεύουμε -να το πω έτσι, χαριτολογώντας- ούτε από μανάβηδες, ούτε από υδραυλικούς.

Κατά συνέπεια, για τα ζητήματα των πολιτικών προσώπων επί της αρχής δεν πρέπει να αποκλείονται. Όμως πρέπει να υπάρχουν εξαιρετικά αυστηρά φίλτρα προκειμένου να μπορεί να διαταχθεί μία τέτοια νόμιμη επισύνδεση. Και ακριβώς εκεί εντοπίστηκε η αδυναμία του υφιστάμενου συστήματος. Η παρακολούθηση ήταν και νόμιμη και τεκμηριωμένη. Όμως απαιτούσα περισσότερη πολιτική ευαισθησία και περισσότερο προβληματισμό στην διαδικασία λήψης αυτής της απόφασης, σε επίπεδο του Διοικητή της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών. Και γι' αυτό ακριβώς στο θεσμικό πλαίσιο το οποίο πρέπει να προτάξουμε από εδώ και στο εξής, πρέπει να είμαστε απολύτως σαφείς υπό ποιες εξαιρετικά αυστηρές προϋποθέσεις μπορεί να επιτρέπεται μία παρακολούθηση ενός πολιτικού ή και ενός δημοσιογράφου, πρόσωπα τα οποία με κάποιο τρόπο ασκούν ένα δημόσιο λειτουργήμα.

Με ρωτήσατε τώρα εάν η υπόθεση αυτή δηλητηριάζει καθοριστικά και μόνιμα τις σχέσεις μεταξύ της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ. Θα σας απαντήσω ως εξής: από την πρώτη στιγμή που ο κ. Ανδρουλάκης εκλέχτηκε Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ απέφυγε επιμελώς οποιαδήποτε συνάντηση μαζί μου. Δυο φορές του ζήτησα να συναντηθούμε. Αυτονόητο αίτημα, μιας συνάντησης γνωριμίας μεταξύ Πρωθυπουργού και Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας και ενός νέου αρχηγού. Τι πιο φυσιολογικό να βρεθούμε, να συζητήσουμε, να αντιληφθούμε λίγο το πώς σκέφτεται ο ένας και το πώς σκέφτεται ο άλλος. Ο κ. Ανδρουλάκης το απέφυγε επιμελώς.

Έχει πει πολλές φορές ότι δεν δέχεται καθ' οποιονδήποτε τρόπο να είμαι εγώ Πρωθυπουργός σε μία ενδεχόμενη κυβέρνηση συνεργασίας. Του απάντησα νομίζω με πολύ μεγάλη ευγένεια ότι τον Πρωθυπουργό τον επιλέγει ο ελληνικός λαός κι όχι ο κ. Ανδρουλάκης.

Κατά συνέπεια πιστεύω, κ. Τζιοβάρα, ότι αυτό το πραγματικό σφάλμα το οποίο έγινε ήταν «βούτυρο στο ψωμί» του κ. Ανδρουλάκη. Τον βοήθησε να πορευτεί σε μία γραμμή η οποία ήταν, κατά την άποψή μου, ήδη προαποφασισμένη. Είναι μία γραμμή ρήξης με τη Νέα Δημοκρατία. Μία γραμμή η οποία προσωπικά εμένα μου κάνει και αρκετή εντύπωση, διότι δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι με το ΚΙΝΑΛ έχουμε συγκυβερνήσει. Και επίσης δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πολλοί ψηφοφόροι του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ θεωρώ ότι βλέπουν θετικά τις πρωτοβουλίες της κυβέρνησης.

Με άλλα λόγια, νομίζω ότι ο κ. Ανδρουλάκης ακολουθεί μία πολιτική η οποία τον φέρνει σε μία απόσταση από το δικό του κοινό, από το δικό του εκλεκτορικό σώμα. Είναι δικό του θέμα βέβαια και ο ίδιος θα απαντήσει στο πώς αντιλαμβάνεται τον δικό του ρόλο και πώς θα αντιμετωπίσει τα διλήμματα στα οποία εκ των πραγμάτων θα χρειαστεί να απαντήσει μετά τις επόμενες εκλογές.

Γιάννης Χρηστάκος (MEGA): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Με αφορμή το γεγονός ότι πριν από λίγο στην ερώτηση του κ. Καντέλη κλείσατε το θέμα της αλλαγής του εκλογικού νόμου, θα ήθελα να πάμε λίγο παραπέρα και να σας ρωτήσω το εξής: θα είναι μια κρίσιμη εκλογική διαδικασία κι έχουμε την απλή αναλογική προφανώς μπροστά μας. Σε αυτές τις εκλογές θα δώσετε -αν καταλαβαίνω καλά από ό,τι έχετε πει και στο παρελθόν- την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης πίσω και θα οδηγηθούμε σε δεύτερες εκλογές. Σε αυτές θα επιδιώξετε κάποια συνεργασία με κάποιο κόμμα; Σε περίπτωση που δεν έχετε αυτοδυναμία είναι η ερώτηση αυτή. Και αν όχι, θα πάτε σε τρίτες εκλογές; Θα πάει ο τόπος δηλαδή σε μία διαδικασία συνεχών εκλογών;

Και κάτι ακόμα, τι εννοούσατε με αυτή τη δεύτερη ευκαιρία ή συμφορά που είπατε χθες στην ομιλία σας; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Τώρα μου κάνατε πάρα πολλά ερωτήματα κ. Χρηστάκο, προφανώς κλέβοντας και ερωτήσεις από τους υπόλοιπους συναδέλφους οι οποίοι θα ακολουθήσουν. Θα σταθώ στο ερώτημά σας περί της κάλπης της απλής αναλογικής και του σοβαρού ενδεχομένου να μη σχηματιστεί κυβέρνηση και να οδηγηθούμε σε δεύτερες εκλογές.

Κοιτάξτε, η άποψή μου για το ζήτημα του εκλογικού νόμου είναι καταγεγραμμένη. Θεωρώ ότι η απλή αναλογική είναι ένα καταστροφικό σύστημα για τη χώρα, θεωρώ ότι οδηγεί σε ασταθείς κυβερνήσεις, σε ετερόκλητες συμμαχίες και σε μία προοπτική μειωμένης αποτελεσματικότητας στην κυβερνησιμότητα, ειδικά σε μια εποχή όπου η χώρα πρέπει να παίρνει γρήγορες αποφάσεις και πρέπει να δίνει έμφαση στην αποτελεσματικότητα και την ταχύτητα.

Η εκτίμησή μου ότι θα οδηγηθούμε σε δεύτερες εκλογές προκύπτει από τα απλά μαθηματικά της κάλπης της απλής αναλογικής. Όμως, θέλω να είμαι απολύτως σαφής και ξεκάθαρος με τους Έλληνες πολίτες. Αριθμητικά, εάν επιχειρούσαμε να προβάλουμε στον κοινοβουλευτικό συσχετισμό της κάλπης της απλής αναλογικής τα σημερινά δεδομένα των δημοσκοπήσεων, θεωρητικά υπάρχει η δυνατότητα να σχηματιστεί κυβέρνηση χωρίς το πρώτο κόμμα.

Υπάρχει, δηλαδή, η περίπτωση -και θέλω να το γνωρίζουν αυτό οι Έλληνες πολίτες- το πρώτο κόμμα να προηγείται σημαντικά του δεύτερου και να σχηματίσει κυβέρνηση ο κ. Τσίπρας, ο κ. Ανδρουλάκης, ο κ. Βαρουφάκης και ο κ. Κουτσούμπας. Αριθμητικά αυτό μπορεί να συμβεί.

Θα συνιστά «πολιτική τερατογένεση» αυτό και θα πρέπει να το γνωρίζουν αυτό καλά οι πολίτες. Και γι' αυτό και η πρώτη κάλπη έχει εξαιρετικά μεγάλη σημασία. Διότι μπορεί μεν να μην οδηγηθούμε σε κυβέρνηση, αλλά θα πρέπει να είναι το σκαλοπάτι το οποίο θα μας επιτρέψει στη συνέχεια να διεκδικήσουμε την αυτοδυναμία την οποία επιθυμούμε και να εξηγήσουμε στον ελληνικό λαό γιατί μία αυτοδύναμη κυβέρνηση, η οποία -τονίζω και πάλι- δεν είναι κατ' ανάγκη μια μονοκομματική κυβέρνηση, είναι απαραίτητη για να οδηγήσει τη χώρα στην επόμενη τετραετία με συνέχεια και σταθερότητα.

Σταύρος Παπαντωνίου (Καθημερινή): Καλησπέρα, κύριε Πρόεδρε. Να σας πάω λίγο στα ελληνοτουρκικά θέλω. Βλέπουμε ότι το τελευταίο διάστημα ο κύριος Erdoğan εντείνει, η απέναντι πλευρά του Αιγαίου εν πάση περιπτώσει, εντείνει την προκλητικότητά της. Ο Πρόεδρος της Τουρκίας έχει πει ότι «θα έρθω βράδυ», απειλεί, κλπ. Και θέλω να ρωτήσω κατά πόσο αυτή τη στιγμή φοβάστε ένα θερμό επεισόδιο μεταξύ των δύο χωρών και κατά πόσο παραμένουν οι διάυλοι επικοινωνίας -το έχετε πει και κατά το παρελθόν- ανοιχτοί τη δεδομένη χρονική στιγμή που μιλάμε.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θεωρώ απαράδεκτες τις πρόσφατες δηλώσεις του Τούρκου Προέδρου. Και θεωρώ -θα έλεγα- εξαιρετικά προβληματική αυτήν την διαρκή επιθετικότητα η οποία εκπέμπεται όχι μόνο από τον Τούρκο Πρόεδρο αλλά συνολικά από το τουρκικό πολιτικό κατεστημένο.

Καταλαβαίνω γιατί πριν από μία εκλογική αναμέτρηση τα κόμματα στην Τουρκία υπερθεματίζουν ως προς τον τουρκικό εθνικισμό. Κάνουν μεγάλο λάθος όμως, διότι δηλητηριάζουν την τουρκική κοινωνία και υπονομεύουν τις σχέσεις καλής γειτονίας μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Εμείς -όπως έχουμε πει πολλές φορές- δεν πρόκειται να ακολουθήσουμε την Τουρκία και τον Τούρκο Πρόεδρο σε ένα μπαράζ σκληρών δηλώσεων, όπου κάθε μέρα θα ανεβάζουμε περισσότερο το θερμόμετρο της επικοινωνίας. Κάτι τέτοιο θα ήταν και ανεύθυνο και -πρέπει να σας πω- δεν ταιριάζει και στον χαρακτήρα μου.

Από την άλλη, θα επιμένουμε πάντα να δίνουμε σαφείς απαντήσεις και να αναδεικνύουμε εντός, αλλά κυρίως εκτός Ελλάδος, αυτήν την απόλυτη διαστρέβλωση η οποία επιχειρείται σήμερα από την Τουρκία, η οποία ενώ είναι αυτή η οποία προκαλεί την ένταση, θέλει να παρουσιάσει την Ελλάδα ως δήθεν επιτιθέμενη.

Και, όπως έχω πει πολλές φορές, δεν νομίζω ότι υπάρχει ένας άνθρωπος στο εξωτερικό ο οποίος να πιστεύει ότι τα ελληνικά νησιά είναι απειλή για την Τουρκία. Ενώ υπάρχουν πάρα πολλοί που πιστεύουν ότι η Τουρκία μπορεί να είναι απειλή για τα ελληνικά νησιά, πόσω μάλλον όταν ο Τούρκος Πρόεδρος επιμένει να θέτει ζήτημα κυριαρχίας για τα ελληνικά νησιά.

Όλα αυτά, λοιπόν, θα εξακολουθούμε να τα αναδεικνύουμε. Θα χτίζουμε με ακόμα μεγαλύτερη συνέπεια τις συμμαχίες μας. Θα συνεχίζουμε να εξοπλίζουμε τις Ένοπλες Δυνάμεις μας, όπως έχουμε ήδη κάνει.

Ταυτόχρονα όμως, κ. Παπαντωνίου, θα επιδιώκουμε πάντα να έχουμε διαύλους επικοινωνίας ανοιχτούς με την Τουρκία. Διότι δεν είμαι εγώ αυτός ο οποίος «ανατίναξε» τις γέφυρες επικοινωνίας με τη γείτονα, ούτε είμαι εγώ αυτός ο οποίος είπα «Erdoğan γιοκ» ως προς την επικοινωνία μεταξύ των δύο χωρών σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων.

Είμαι πάντοτε ανοιχτός να συναντήσω τον κ. Erdoğan. Αυτός είναι ο οποίος αυτή τη στιγμή δεν επιθυμεί κάποια συζήτηση μαζί μου. Αν και, όπως σας έχω ξαναπεί, τα έχω ξανακούσει στο παρελθόν αυτά και βεβαίως και ξανασυναντήθηκαμε. Και εκτιμώ ότι θα συναντηθούμε και πάλι.

Εξάλλου, υπάρχουν ευκαιρίες τους επόμενους μήνες. Υπάρχει στην Πράγα η πρώτη συνεδρίαση της ευρωπαϊκής πολιτικής κοινότητας, στην οποία η Τουρκία είναι πιθανό να προσκληθεί. Εγώ δεν θα είχα καμία αντίρρηση σε μία τέτοια πρόσκληση. Όμως θα πρέπει να γνωρίζει η Τουρκία ότι αν παραβρεθεί σε ένα ευρωπαϊκό forum, όπου η ευρωπαϊκή οικογένεια καλεί χώρες οι οποίες θέλουν να έχουν σχέσεις με την Ευρώπη, προφανώς θα βρεθεί αντιμέτωπη με την ελληνική επιχειρηματολογία και θα κληθεί να δώσει απαντήσεις για το αν αυτή η ρητορική ακρότητα και η αμφισβήτηση της ελληνικής εθνικής κυριαρχίας συνάδει με μία χώρα η οποία επιθυμεί να έχει στενότερες σχέσεις με την Ευρώπη.

Γιώργος Ευγενίδης (STAR): Καλό μεσημέρι, κ. Πρόεδρε. Να σας πάω στα της οικονομίας και να ζητήσω ορισμένες εξειδικεύσεις επί όσων ανακοινώσατε χθες από το βήμα εδώ του Βελιδικίου. Η στήριξη για το ρεύμα στους πολίτες θα συνεχιστεί με οριζόντιο τρόπο ή με κριτήριο την κατανάλωση; Επίσης, τα 700.000 νοικοκυριά που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο χθες άκουσαν ότι θα υπάρξουν κάποιες ειδικές πρόνοιες, αλλά δεν εξειδικεύτηκαν αυτές. Επίσης, είναι ένα ερώτημα αν αυτό θα γίνει μέσω του επιδόματος θέρμανσης. Συνεπώς υπάρχουν αρκετές γκρίζες ζώνες εδώ. Και θέλω να σας ρωτήσω και ευρύτερα, διερμηνεύοντας την φειδώ των εξαγγελιών για το 2022, σας ανησυχεί ότι ο χειμώνας που έρχεται θα είναι τόσο δύσκολος και κοινωνικά ώστε να χρειαστούμε εφεδρείες;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αύριο θα υπάρξει συνέντευξη Τύπου των συναρμόδιων Υπουργείων προκειμένου να εξειδικεύσουν περισσότερο τα μέτρα τα οποία εξήγγειλα χθες κατά τη διάρκεια της ομιλίας μου. Όμως να σας δώσω ορισμένες επεξηγήσεις που πιστεύω ότι θα είναι χρήσιμες ενόψει της εφαρμογής των μέτρων για τα οποία έχω ήδη μιλήσει.

Πράγματι εξετάζουμε, κ. Ευγενίδη, έναν τρόπο στήριξης έναντι των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος ο οποίος να δίνει κίνητρα στους πολίτες προκειμένου να προχωρούν σε εξοικονόμηση ενέργειας. Θεωρώ ότι κάτι τέτοιο στην παρούσα συγκυρία είναι επιβεβλημένο, διότι ο σκοπός μας δεν είναι μόνο να κρατήσουμε τις τιμές χαμηλές, αλλά να μπορέσουμε να μειώσουμε και τη συνολική κατανάλωση.

Τα μέτρα αυτά θα εξειδικευτούν εντός των επόμενων εβδομάδων, αλλά σας περιγράψω ένα γενικό πλαίσιο το οποίο θα αρχίσει να ισχύει από τον Οκτώβριο και μετά.

Σε κάθε περίπτωση, κάθε ελληνικό νοικοκυριό -ασχέτως κατανάλωσης- θα λάβει σημαντική στήριξη. Και θέλω, επίσης, να επισημάνω ότι ως αποτέλεσμα αυτής ακριβώς της στήριξης την οποία παρέχουμε η Ελλάδα έχει από τις χαμηλότερες τιμές ηλεκτρικού ρεύματος, συμπεριλαμβανομένου και του ΦΠΑ, σε ολόκληρη την Ευρώπη. Έχω εδώ έναν σχετικό πίνακα, ο οποίος έχει ήδη δημοσιευτεί, όπου συγκρίνονται μία σειρά από ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, και η Ελλάδα είναι ουσιαστικά προτελευταία, από το τέλος, στις τιμές ηλεκτρικού ρεύματος για τον μήνα Αύγουστο του 2022, όταν πόλεις όπως η Ρώμη έχουν σχεδόν διπλάσιες τιμές για το νοικοκυριό σε σχέση με τις τιμές που έχει η Αθήνα και κατά συνέπεια και ολόκληρη η Ελλάδα, διότι δεν υπάρχουν ουσιαστικές διαφοροποιήσεις.

Το λέω αυτό διότι εξακολουθεί να υπάρχει μία απόλυτη διαστρέβλωση της πραγματικότητας από πλευράς της αξιωματικής αντιπολίτευσης, η οποία ισχυρίζεται ότι έχουμε το ακριβότερο ρεύμα στην Ευρώπη. Είναι ψέμα αυτό. Ένα ακόμα ψέμα. Και νομίζω ότι τα στοιχεία το αποδεικνύουν χωρίς να μπορούν καθ' οποιοδήποτε τρόπο να αμφισβητηθούν.

Τώρα, για το ζήτημα του φυσικού αερίου. Εκεί είναι το μεγάλο πρόβλημα. Γιατί εκεί είναι το μεγάλο πρόβλημα; Διότι οι τιμές του φυσικού αερίου είναι 10 φορές πάνω σε σχέση με αυτές οι οποίες ήταν πριν από δύο χρόνια. Θα κάνουμε διπλή παρέμβαση. Αφενός θα επεκτείνουμε το επίδομα θέρμανσης στα 300 εκατ. ευρώ και αφετέρου θα επιχειρήσουμε - και θα είμαστε έτοιμοι να το εξαγγείλουμε εντός των επόμενων εβδομάδων- να κάνουμε μια παρέμβαση στην αντλία, έτσι ώστε σε πρώτη φάση να μπορούμε να μειώσουμε την τιμή του πετρελαίου θέρμανσης, για να μπορέσουμε να ενθαρρύνουμε περισσότερα νοικοκυριά -αυτά τα οποία έχουν την δυνατότητα- να κάνουν μετάπτωση από το φυσικό αέριο στο πετρέλαιο θέρμανσης.

Και βεβαίως, θα υπάρχει και επιδότηση στην τιμή του φυσικού αερίου. Δεν θα φτάσει η τιμή την οποία βλέπετε σήμερα στον τελικό καταναλωτή. Θα υπάρχει λοιπόν μια γενναία επιδότηση στην τιμή του φυσικού αερίου, η οποία θα καλύπτεται και από τις εταιρείες αλλά

και από τον κρατικό προϋπολογισμό, ώστε η τιμή να είναι σχετικά λογική. Και τι εννοώ «σχετικά λογική»; Είναι δεδομένο ότι θα υπάρξει αύξηση στην τιμή του φυσικού αερίου, αλλά σίγουρα η τελική τιμή δεν θα έχει καμία απολύτως σχέση με την εμπορική τιμή του φυσικού αερίου, εκεί που βρίσκεται σήμερα.

Τέλος, για το ζήτημα αυτό επιτρέψτε μου να πω ότι προσβλέπουμε και στις ευρωπαϊκές αποφάσεις. Όπως ξέρετε, η Ελλάδα υπήρξε μία από τις πρώτες χώρες που εισηγήθηκε, μαζί με την Ιταλία, μαζί με Βέλγιο, εδώ και επτά μήνες, την επιβολή ενός πλαφόν συνολικά στην τιμή του φυσικού αερίου. Όχι μόνο στο ρωσικό φυσικό αέριο. Πλαφόν -γίνομαι λίγο τεχνικός, αλλά νομίζω ότι αντιλαμβάνεστε σε τι αναφέρομαι- πλαφόν στον δείκτη του TTF και όχι μόνο πλαφόν στο εισαγόμενο ρωσικό φυσικό αέριο.

Δεν ξέρω αν αυτή η πρόταση θα γίνει αποδεκτή. Αυτό, όμως, που είναι περίπου βέβαιο είναι ότι η Ευρώπη θα εισηγηθεί και για τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες έναν μηχανισμό ανάκτησης των υπερκερδών των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας, παρεμφερή με τον μηχανισμό τον οποίον έχουμε ήδη εφαρμόσει.

Η Ελλάδα είναι πρωτοπόρος ως προς τη διαμόρφωση αυτής της πολιτικής. Και έχουμε ήδη ανακτήσει παραπάνω από 1 δισ. ευρώ στους δυο μήνες που λειτουργεί ο ελληνικός μηχανισμός. Και εκτιμώ ότι οι προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής θα κινηθούν ακριβώς σε αυτήν την κατεύθυνση, έτσι ώστε και άλλες χώρες να μπορέσουν να κάνουν το αυτονόητο: να πάρουν πίσω υπερκέρδη από τους παραγωγούς, οι οποίοι βγάζουν -να το πω πολύ απλά- πάρα πολλά λεφτά. Να τα ανακτήσουμε στην πηγή, να χρησιμοποιήσουμε αυτά τα υπερκέρδη για να τα μεταφέρουμε στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης και μαζί με μια στήριξη από τον κρατικό προϋπολογισμό να μπορέσουμε να κρατήσουμε χαμηλές τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου.

Σπύρος Μουρελάτος (ANT1): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Να σας επαναφέρω -αν μου επιτρέπετε- στα θεσμικά ζητήματα. Μου έχει κάνει εντύπωση και φαντάζομαι και σε πολλούς συμπολίτες μας ότι εδώ και αρκετές εβδομάδες καταγγέλλετε με συνέπεια και από τις πλέον έτσι επίσημες συνεδριάσεις, όπως είναι αυτή του Υπουργικού Συμβουλίου, επιβουλές δυνάμεων από το εξωτερικό κατά της χώρας μας.

Έχετε μιλήσει για τη Ρωσία συγκεκριμένα κι επειδή είναι πολύ σοβαρές αυτές οι καταγγελίες και νομίζω πως είναι θεσμικά συνεπές ως Πρωθυπουργός να μας απαντήσετε αν έχετε τέτοια στοιχεία κι αν μπορείτε να κατονομάσετε τις δυνάμεις αυτές που εννοούν να υπονομεύσουν τη σταθερότητα στη χώρα σε μια πολύ κρίσιμη συγκυρία. Και εννοείτε μόνο δυνάμεις από το εξωτερικό; Είναι το δεύτερο σκέλος της ερώτησής μου. Και αν όχι, έχετε στοιχεία να κατονομάσετε αυτές τις δυνάμεις, ίσως και εντός της Ελλάδος; Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κύριε Μουρελάτο, η εργαλειοποίηση του φυσικού αερίου, η μετατροπή του σε ένα όπλο με σκοπό την πολιτική αναταραχή στην Ευρώπη, αποτελεί δεδηλωμένη ρωσική στρατηγική. Δεν το έκρυψε ποτέ η Ρωσία, δεν το έκρυψε ποτέ ο Πρόεδρος Putin. Και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ελλάδα στο επίπεδο της απόπειρας

υπονόμευσης της πολιτικής σταθερότητας είναι πρόκληση που αντιμετωπίζουν όλες οι ευρωπαϊκές χώρες. Δεν είμαστε μία εξαίρεση.

Ίσως η Ρωσία θα περίμενε μια διαφορετική στάση από την Ελλάδα, λόγω των παραδοσιακών φιλικών σχέσεων μεταξύ του ελληνικού και του ρωσικού λαού. Η Ελλάδα τάχθηκε με τη σωστή πλευρά της Ιστορίας, τάχθηκε με τον αμυνόμενο, τάχθηκε με το Διεθνές Δίκαιο κι είχε ένα λόγο παραπάνω να το κάνει, διότι γνωρίζουμε κάτι στη γειτονιά μας από επιθετικούς γείτονες οι οποίοι μπορεί να επιβουλεύονται την εθνική μας κυριαρχία.

Κατά συνέπεια, το πρόβλημα στο οποίο αναφέρθηκα δεν είναι μόνο ελληνικό, είναι ευρωπαϊκό. Σήμερα υπάρχουν εκλογές στη Σουηδία. Η Σουηδία, σε θεσμικό επίπεδο, ήδη κινητοποιείται ώστε να διασφαλίσει ότι δεν θα υπάρχουν ρωσικές παρεμβάσεις στη διαδικασία των εκλογών. Το ίδιο συμβαίνει, σας διαβεβαιώνω, σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Διότι, ναι, υπάρχουν και εντός της Ευρώπης κόμματα, δυνάμεις, οι οποίες είναι φίλα προσκείμενες προς τη Ρωσία και η Ρωσία θα είχε κάθε λόγο αυτές τις δυνάμεις να τις υποστηρίξει.

Δεν σας λέω κάτι καινούριο, σας λέω πράγματα τα οποία είναι ευρέως γνωστά. Και καθώς η χώρα εισέρχεται σταδιακά σε προεκλογική τροχιά θα πρέπει να είμαστε σε απόλυτη εγρήγορση να διασφαλίσουμε ότι τέτοιες παρεμβάσεις -γνωρίζουμε και τους τρόπους με τους οποίους γίνονται- δεν θα τις επιτρέψουμε στην πατρίδα μας ώστε να επηρεάσουν καθ' οποιονδήποτε τρόπο το αποτέλεσμα των ελληνικών εκλογών.

Επίσης να σας αναφέρω και κάτι ακόμα: έχουμε ήδη στοιχεία για παρεμβάσεις οι οποίες είχαν γίνει στο παρελθόν. Αναφέρονται μάλιστα πολύ αναλυτικά σε αποφάσεις της αμερικανικής Δικαιοσύνης για τη διοχέτευση πολύ σημαντικών ποσών μέσω Ρώσων ολιγαρχών σε Έλληνες εκπροσώπους -σε αυτά συμμετείχαν και Έλληνες δημοσιογράφοι- με σκοπό να στηθεί δίκτυο φιλορωσικών σταθμών στην Ελλάδα το 2016. Σας αναφέρω πράγματα τα οποία είναι γνωστά, δεν είναι άγνωστα. Μην πέφτουμε λοιπόν από τα σύννεφα όταν συζητάμε για τα θέματα αυτά.

Από εκεί και πέρα, για το ζήτημα της Τουρκίας το μόνο που μπορώ να πω είναι να επαναλάβω τη δήλωση του κ. Erdoğan, την παρότρυνσή του, ότι θα ήθελε κάποιον άλλον Πρωθυπουργό στη χώρα. Θα του επαναλάβω ότι για το ποιος είναι Πρωθυπουργός στην Ελλάδα αποφασίζει ένας μόνο και αυτός είναι ο κυρίαρχος ελληνικός λαός.

Τώρα, κ. Μουρελάτο, εάν υπάρχουν δυνάμεις εντός της χώρας που επιδιώκουν την πολιτική αστάθεια, το θεωρώ περίπου δεδομένο, με την έννοια του ότι όλη η αντιπολίτευση έχει επιδοθεί σε μία προσπάθεια να οδηγήσει τη χώρα σε πρόωρες εκλογές με την κάλη της απλής αναλογικής.

Έχω πει πολλές φορές ότι αυτό από μόνο του συνιστά μία αποσταθεροποιητική ενέργεια, για τον απλούστατο λόγο ότι θα κινδυνεύσουμε -εν μέσω μιας πάρα πολύ δύσκολης

συγκυρίας, με έναν πολύ επιθετικό γείτονα, με έναν χειμώνα ο οποίος φαίνεται εξαιρετικά βαρύς- να εκχωρήσουμε την αρμοδιότητα διακυβέρνησης της χώρας σε μια υπηρεσιακή κυβέρνηση.

Σε μια εποχή όπου πρέπει να παίρνουμε αποφάσεις κάθε μέρα. Όπου μπορεί να πρέπει να εξειδικεύσουμε τα μέτρα στήριξης και να γίνει ένα έκτακτο Συμβούλιο στο οποίο χρειάζεται στιβαρή εκπροσώπηση με μεγάλη εμπειρία στη διαχείριση αυτών των θεμάτων. Που μπορεί αύριο να ξαναβρεθούμε αντιμέτωποι με μία νέα κρίση στον Έβρο. Και σε αυτή τη συγκυρία κάποιοι ζητούν πρόωρες εκλογές με απλή αναλογική.

Κατά την άποψή μου αυτό από μόνο του συνιστά μια ενέργεια η οποία σίγουρα δεν προωθεί τη σταθερότητα στη χώρα. Γι' αυτό και επαναλαμβάνω: η κυβέρνηση οφείλει να εξαντλήσει τον εκλογικό κύκλο. Το έχω πει πολλές φορές, με έχετε αμφισβητήσει -καλοπροαίρετα το λέω- πολλές φορές. Μου έχετε κάνει την ίδια ερώτηση πολλές φορές. Ελπίζω του χρόνου, με τη στήριξη του ελληνικού λαού, να ξαναείμαι σε αυτή την θέση και μόνο τότε νομίζω ότι θα με έχετε πιστέψει ότι πράγματι εννοώ αυτό το οποίο λέω: ότι θα εξαντλήσουμε τον εκλογικό κύκλο και θα οδηγήσουμε τη χώρα, συντεταγμένα και με ασφάλεια, σε εκλογές στο τέλος της τετραετίας.

Χρύσανθος Κοσελόγλου (ALPHA): Κύριε Πρόεδρε, στα ελληνοτουρκικά θα ήθελα να επανέλθω. Η Αθήνα έχει διεθνοποιήσει σε όλα τα δυνατά επίπεδα: Ευρωπαϊκή Ένωση, Ηνωμένες Πολιτείες, ΟΗΕ, την τουρκική επιθετικότητα. Παρ' όλα αυτά, η Τουρκία τα τελευταία 24ωρα απειλεί με εισβολή στη χώρα μας. Αμφισβητεί ευθέως την κυριαρχία ελληνικών νησιών με αποκορύφωμα τη φράση Erdogan, την έχει πει πολλές φορές τις τελευταίες ημέρες, «θα έρθουμε ξαφνικά ένα βράδυ».

Την ίδια ώρα, επιδεικνύει φανερά αντισυμμαχική συμπεριφορά. Συνεργάζεται με τη Ρωσία στον Καύκασο, έχουν μαζί στρατηγείο. Αρνείται να εφαρμόσει κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας. Προχώρησε στην αγορά των S-400 με option για άλλες τρεις συστοιχίες. Μόλις προχθές, την Παρασκευή, απείλησε τις Ηνωμένες Πολιτείες ότι σε περίπτωση που δεν πάρει μαχητικά από τις Ηνωμένες Πολιτείες θα στραφεί σε άλλες χώρες, παραπέμποντας μεταξύ άλλων και στη Ρωσία.

Κύριε Πρόεδρε, εδώ που φτάσαμε σκέφτεται η Αθήνα να θέσει στο NATO ζήτημα επιβολής κυρώσεων στην Άγκυρα; Όπως για παράδειγμα, να μην συμμετέχει η Τουρκία σε κάποια συμβούλια, σε κάποιες επιτροπές ή σε κάποιες στρατιωτικές ασκήσεις; Γνωρίζουμε ότι ποτέ η Συμμαχία στην ιστορία της δεν έχει επιβάλλει κυρώσεις σε μέλος της. Όμως είναι και η πρώτη φορά που μέλος της Συμμαχίας απειλεί ανοιχτά άλλο μέλος, το οποίο επιδεικνύει τέτοια αντισυμμαχική συμπεριφορά. Σας ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω ότι αναδείξατε μέσα από την ερώτησή σας την έκταση της τουρκικής προκλητικότητας και το μεγάλο προβληματισμό, ο οποίος υφίσταται σήμερα σε πολλές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες αλλά και στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, για τη στάση μιας χώρας η οποία τυπικά είναι μέλος του NATO πλην όμως εξακολουθεί και έχει μία

στρατηγική συνεργασία με τη Ρωσία. Η μόνη χώρα του NATO η οποία δεν εφαρμόζει κυρώσεις έναντι της Ρωσίας, με σημαντικό οικονομικό όφελος. Μία χώρα η οποία προμηθεύεται αμυντικό εξοπλισμό από τη Ρωσία. Εξοπλισμό ο οποίος είναι απολύτως κρίσιμος προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια σημαντικών οπλικών συστημάτων του NATO. Μίας χώρας η οποία υιοθετεί μία ρητορική νεο-επεκτατική, νεο-αυτοκρατορική, η οποία σήμερα, ειδικά μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, φαντάζει τελείως ξένη προς τις αρχές και τις αξίες της Συμμαχίας του NATO, της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και του δυτικού κόσμου ένθεν και ένθεν των δύο όχθων του Ατλαντικού.

Από εκεί και πέρα, όπως καλά γνωρίζετε, το NATO κατά τη διάρκεια όλης της ιστορίας του έχει επιδιώξει αυτό το ρόλο του επιτήδειου ουδέτερου. Τον έχουμε στηλιτεύσει πολλές φορές. Όμως πρέπει να σας πω ότι υπάρχει μία σταδιακή αλλαγή στην αντιμετώπιση της Τουρκίας από πολλές χώρες, η οποία σε ένα βαθμό εκτιμώ ότι είναι απολύτως δικαιολογημένη.

Και βέβαια, επειδή δεχόμαστε κατηγορίες ότι δήθεν εμείς είμαστε αυτοί οι οποίοι πηγαίνουμε στην Ουάσινγκτον και κάνουμε λόμπι να μην πουληθούν αμερικανικά F-16 στην Τουρκία, θέλω να θυμίσω ότι οι αμερικανικές κυρώσεις προς την Τουρκία είχαν επιβληθεί από τη στιγμή που η Τουρκία πήρε την απόφαση να αποκτήσει τα συστήματα S-400. Και νομίζω ότι αυτή τη στιγμή υπάρχει μία διαμορφωμένη άποψη στο αμερικανικό Κογκρέσο ότι είναι πάρα πολύ δύσκολη η περαιτέρω πώληση οπλικών συστημάτων στην Τουρκία, όσο η Τουρκία εξακολουθεί να ακολουθεί αυτή την πολιτική.

Βεβαίως και έχουμε χρέος, και θα το πω πολλές φορές, να καθόμαστε και να συζητάμε με την Τουρκία σε διμερές επίπεδο. Σε καμία περίπτωση, όμως, η Ελλάδα δεν πρόκειται να απεμπολήσει τη δύναμη των συμμάχων της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, στον αραβικό κόσμο.

Θέλω να θυμίσω ότι πολύ πρόσφατα υπήρξε μία πολύ σκληρή ανακοίνωση του Αραβικού Συνδέσμου που καταδίκασε την Τουρκία σχετικά με τις επεμβάσεις που κάνει σε μία σειρά από αραβικές χώρες, στη Συρία, στη Λιβύη.

Κατά συνέπεια, αποτελεί χρέος μου όχι μόνο να ασφαλίσω τη χώρα ενισχύοντας την αποτρεπτική μας δυνατότητα, αλλά ταυτόχρονα να οικοδομώ ολοένα και πιο στέρεες συμμαχίες έτσι ώστε η Τουρκία να αντιληφθεί τελικά ότι ο δρόμος στον οποίο πορεύεται είναι απλά αδιέξοδος.

Είμαι ο τελευταίος ο οποίος επιδιώκει την ένταση με την Τουρκία. Και θα ήθελα πάρα πολύ να μπορούμε να έχουμε σχέσεις οι οποίες να αρμόζουν σε δύο γείτονες οι οποίοι συνδέονται με μία μακρά -θα έλεγα- ιστορική διαδρομή. Μέσα από πολύ καλές, μέσα από πολύ κακές, μέσα από πολύ δύσκολες περιόδους. Να μην σκαλίζουμε συνέχεια το παρελθόν, αλλά να κοιτάξουμε πώς θα πορευτούμε στο μέλλον και πώς θα αντιμετωπίσουμε μία σειρά από κοινές προκλήσεις, απέναντι στις οποίες θα ήταν καλό να υπήρχε ένα πλαίσιο συνεργασίας.

Δυστυχώς δεν βλέπω ακόμα αυτή την προσέγγιση από πλευράς Τουρκίας. Θα ήταν ευχής έργον κάποια στιγμή η Τουρκία να αντιληφθεί ότι η στρατηγική την οποία ακολουθεί είναι παντελώς αδιέξοδη.

Άγγελος Κωβαίος (Το Βήμα): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Είχα κατά νου διάφορες άλλες ερωτήσεις, αλλά με βάση τα όσα μόλις είπατε και όσα προαναφέρθηκαν με το βλέμμα στα γεωπολιτικά ήθελα να ρωτήσω το εξής, τελικά: σε ποιο στάδιο βρίσκονται οι επικοινωνίες ή οι όποιες συνεννοήσεις για αυτή τη συνάντησή σας με τον Πρόεδρο Biden που εκκρεμεί εδώ και κάποιους μήνες, από ό,τι θυμάμαι, υπάρχει κάποια εξέλιξη; Αναμένετε κάτι; Την άλλη βδομάδα θα βρεθείτε στη Νέα Υόρκη, υπάρχει ενδεχόμενο συνάντησής σας με τον κ. Biden εκεί;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν γνωρίζω να εκκρεμεί καμία προγραμματισμένη συνάντησή μου με τον Πρόεδρο Biden. Θέλω να θυμίσω ότι βρέθηκα στην Ουάσιγκτον πριν από λίγους μήνες. Είχα μία πάρα πολύ ουσιαστική συζήτηση μαζί του. Είχα τη μεγάλη ευκαιρία και τη μεγάλη τιμή, όχι μόνο για εμένα αλλά για τη χώρα, να απευθυνθώ στο αμερικανικό Κογκρέσο. Εικάζω ότι θα συναντήσω κοινωνικά τον Πρόεδρο Biden και πάλι στις Ηνωμένες Πολιτείες, στα πλαίσια της ετήσιας παρουσίας μου στη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Αλλά ουδέποτε εδρομολογείτο κάποια νέα συνάντηση με τον κ. Biden εντός των επόμενων μηνών.

Άγγελος Κωβαίος (Το Βήμα): Για επίσημη επίσκεψή σας...

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μα έγινε η επίσημη επίσκεψη...

Άγγελος Κωβαίος (Το Βήμα): Στον Λευκό Οίκο.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ναι, στον Λευκό Οίκο. Έγινε. Δεν θα ξαναγίνει εντός των επόμενων μηνών. Τουλάχιστον δεν υπάρχει κάτι τέτοιο προγραμματισμένο.

Δημήτρης Γκάτσιος (Capital): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα και από μένα. Θα ήθελα να επανέλθουμε λίγο στα ζητήματα της ενέργειας. Είναι έτσι κι αλλιώς κρίσιμα. Άκουσα να απαντάτε για τις τιμές του ρεύματος και για όσα υποστηρίζει η αντιπολίτευση, ότι στην Ελλάδα έχουμε το ακριβότερο ρεύμα στην Ευρώπη και με τις επιδοτήσεις που δίνετε ουσιαστικά επιδοτείτε περισσότερο τις εταιρείες και λιγότερο τους καταναλωτές.

Ένα πρώτο σκέλος είναι αυτό. Ένα δεύτερο είναι το εξής: Έχουμε μπροστά μας -το λέτε κι εσείς- δύσκολους επόμενους μήνες. Μπορείτε να διαβεβαιώσετε, λοιπόν, τους πολίτες ότι θα υπάρχει ενεργειακή επάρκεια και δεν θα έχουμε διακοπές ρεύματος τον χειμώνα; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το ζήτημα των τιμών έχω ήδη απαντήσει. Όμως επειδή δεν ξέρω εάν οι τηλεθεατές παρακολουθούν όλη τη συνέντευξη θα ξαναδείξω αυτόν τον πίνακα. Και

παρακαλώ πολύ να ερωτηθεί και ο κ. Τσίπρας για το ζήτημα των λιανικών τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας στην χώρα μας. Και να σταματήσει επιτέλους αυτή η απίστευτη παραπληροφόρηση από την αντιπολίτευση.

Δεν είναι δυνατόν να κινούμαστε σε έναν κόσμο fake news. Ειδικά για τέτοια κρίσιμα ζητήματα. Μπορεί να έχουμε διαφωνίες ως προς την πολιτική την οποία εφαρμόζουμε. Δεν γίνεται όμως συνέχεια να αναπαράγονται ψέματα με αυτήν την συχνότητα και με αυτήν τη ζέση με την οποία επιδίδεται σε κάθε ευκαιρία ο ΣΥΡΙΖΑ και ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Μπορώ να διαβεβαιώσω απόλυτα τους πολίτες ότι έχουμε κάνει ό,τι χρειαστεί για να εξασφαλιστεί πλήρως η ενεργειακή επάρκεια για τον δύσκολο χειμώνα ο οποίος έρχεται. Αυτό αφορά και την τροφοδοσία της χώρας με φυσικό αέριο. Όπως ξέρετε, επικρέμεται πάντα η απειλή της πλήρους διακοπής τροφοδοσίας της χώρας με ρωσικό φυσικό αέριο. Αυτό θα σήμαινε μία διακοπή, ουσιαστικά, της τροφοδοσίας με φυσικό αέριο μέσω του αγωγού TurkStream, από τον οποίο προμηθεύεται ρωσικό φυσικό αέριο η χώρα μας.

Έχουμε φροντίσει να έχουμε ήδη δεσμεύσει επαρκή φορτία υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG). Έχουμε φροντίσει να διπλασιάσουμε την χωρητικότητα της Ρεβυθούσας, έτσι ώστε να υποδεχόμαστε περισσότερα τέτοια φορτία και να εισέρχονται στο εθνικό σύστημα φυσικού αερίου.

Ταυτόχρονα, έχουμε προχωρήσει σε μία σειρά από άλλες πρωτοβουλίες για να μειώσουμε συνολικά την ζήτηση φυσικού αερίου, κάτι το οποίο πρέπει να κάνουμε -όπως σας είπα- σε εθνικό επίπεδο: μετατροπή μονάδων που καίνε φυσικό αέριο προσωρινά σε ντίζελ, για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Και φυσικά, ναι, για τα επόμενα ένα με δύο χρόνια σημαντική αύξηση -στο μέτρο των δυνατοτήτων μας- της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη, έτσι ώστε να μπορέσουμε σε αυτό το κρίσιμο χρονικό διάστημα να είμαστε έτοιμοι και για το χειρότερο δυνατό ενδεχόμενο, που είναι η πλήρης διακοπή του φυσικού αερίου από τη Ρωσία.

Κώστας Παπαχλιμίντζος (Παραπολιτικά): Κύριε Πρωθυπουργέ, καλημέρα και από εμένα. Έχω την αίσθηση ότι είναι μία από τις σημαντικότερες αν όχι η σημαντικότερη είδηση του καλοκαιριού που μας πέρασε, πέρασε λίγο στα ψιλά, ίσως το πήραμε όλοι λίγο αψήφιστα. Αναφέρομαι στο δημογραφικό. Βγήκαν τα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ τον Ιούλιο και δείχνουν ότι είμαστε στη χώρα 380.000 λιγότεροι από ό,τι ήμασταν το 2011 και περίπου 500 κάτι χιλιάδες λιγότεροι από ό,τι ήμασταν το 2001. Είναι πιθανότατα ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, αλλά δεν σας άκουσα κι εσάς χθες στην ομιλία σας να αναφέρετε κάτι σχετικά.

Οπότε μου δημιουργείται η απορία αν έχετε κάποιες πρωτοβουλίες, κάποια μέτρα, κάτι στα σκαριά σχετικά με αυτό το ζήτημα; Και αν επίσης το θεωρείτε κι εσείς σοβαρό;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Είναι ίσως η πιο σοβαρή πρόκληση την οποία αντιμετωπίζει μακροπρόθεσμα η χώρα. Και πολλές από τις πολιτικές τις οποίες έχουμε υλοποιήσει και έχουμε εξαγγείλει οδηγούν ακριβώς στην αντιμετώπιση αυτού του μεγάλου προβλήματος, το οποίο έχει εθνικά χαρακτηριστικά.

Να αναφέρω ενδεικτικά το γεγονός ότι η δική μας κυβέρνηση ήταν αυτή η οποία έδωσε 2.000 ευρώ για κάθε παιδί το οποίο γεννιέται στην Ελλάδα από το 2019. Μία σημαντική, πιστεύω, ανακούφιση που μπορεί να καλύπτει τα πρώτα έξοδα μιας γέννας. Εμείς είμαστε η κυβέρνηση η οποία αύξησε τον αριθμό των παιδιών που μπαίνουν σε παιδικούς σταθμούς. Ρεκόρ σημειώσαμε φέτος. Γιατί αυτό είναι σημαντικό; Διότι πρέπει να δίνουμε τη δυνατότητα και στις εργαζόμενες μητέρες να γνωρίζουν ότι μπορούν να αφήσουν κάπου το παιδί τους. Ο παιδικός σταθμός και ο βρεφονηπιακός σταθμός να μην είναι απλά ένα «πάρκινγκ παιδιών», αλλά να μπορεί σε αυτή την κρίσιμη ηλικία να δίνει δυνατότητα στο παιδί να αναπτύξει πολύ σημαντικές δεξιότητες.

Εμείς είμαστε αυτοί που εισάγαμε θεσμούς όπως οι «Νταντάδες της γειτονιάς», που κατατείνουν ακριβώς στο ίδιο αποτέλεσμα. Και εμείς είμαστε αυτοί που προσπαθούμε συνέχεια, με τις πολιτικές μας, να στηρίζουμε το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών, έτσι ώστε η απόκτηση ενός παιδιού, ενός δεύτερου παιδιού, ενός τρίτου παιδιού, να μην είναι δυσβάστακτο οικονομικό βάρος για καμία ελληνική οικογένεια.

Το δημογραφικό δεν έχει μία και μόνη αντιμετώπιση και το γνωρίζετε πολύ καλά αυτό. Και επίσης οι τάσεις του δημογραφικού είναι τάσεις οι οποίες είναι εξαιρετικά μακροπρόθεσμες. Όμως πιστεύω ότι τουλάχιστον στο ζήτημα αυτό θα άξιζε τον κόπο να μπορούμε να υπηρετήσουμε μια μακροχρόνια πολιτική με συνέπεια και με τη μέγιστη δυνατή διακομματική συναίνεση.

Κατά συνέπεια, η απάντηση στο ερώτημά σας είναι: Θα έπρεπε να μας απασχολεί πάρα πολύ αυτό το οποίο συμβαίνει στη χώρα. Θα έπρεπε να μας απασχολεί και ως θέμα περιφερειακό, πολλά χωριά μας ερημώνουν σήμερα. Άρα το πώς θα ξαναφέρουμε κόσμο, νέους ανθρώπους, πίσω στα χωριά μας -ειδικά στην ελληνική περιφέρεια- είναι κάτι το οποίο θα πρέπει να αποτελεί πολιτική προτεραιότητα. Και για εμένα προσωπικά είναι μια πολιτική προτεραιότητα για την επόμενη τετραετία, εφόσον μας εμπιστευτεί και πάλι ο ελληνικός λαός.

Άρα το δημογραφικό έχει και τέτοια χαρακτηριστικά σημαντικών περιφερειακών ανισοτήτων και περιοχών στη χώρα όπου, δυστυχώς, η απομείωση του πληθυσμού είναι πολύ πιο γρήγορη από αυτή που είναι σε άλλες περιοχές. Και βέβαια η ενίσχυση αυτών των περιοχών συνδέεται όχι μόνο με κίνητρα, αλλά και με τη δυνατότητα να μπορούν άνθρωποι και σε αυτές τις περιοχές, μα πάνε να κατοικήσουν, να ζήσουν, να εργαστούν, να έχουν τις κατάλληλες υποδομές, τη στήριξη από το κράτος, για να μην ερημώνουν οι περιοχές της χώρας μας, είτε μιλάμε για τα χωριά μας είτε μιλάμε για τα νησιά μας.

Και να κλείσω την απάντησή μου με ένα πολύ ωραίο και ενθαρρυντικό στιγμιότυπο το οποίο το γνώριζα βέβαια αλλά το είδα και σήμερα το πρωί, νομίζω στην ΕΡΤ, με τον έναν και μοναδικό μαθητή στους Αρκιούς με τη δασκάλα του και με ένα σχολείο το οποίο φτιάχτηκε για έναν μαθητή. Ελπίζω από του χρόνου να είναι περισσότεροι.

Σοφία Φασουλάκη (OPEN): Καλησπέρα, κ. Πρωθυπουργέ. Ήθελα να ρωτήσω αν θα επιδιώξετε μια συνάντηση με τον κ. Erdoğan, είτε στην Πράγα είτε στις Ηνωμένες Πολιτείες, και εάν τα ελληνοτουρκικά και οι περιφερειακές εξελίξεις θα είναι στην ατζέντα της συνάντησης που θα έχετε με τον κ. Macron τη Δευτέρα. Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το δεύτερο η απάντηση είναι προφανώς ναι, αλλά θα έχουμε την ευκαιρία να συζητήσουμε με τον φίλο Πρόεδρο της Γαλλίας και συνολικά τις εξελίξεις στην Ευρώπη και τη γραμμή άμυνας απέναντι στη ρωσική επιθετικότητα. Αλλά προφανώς θα συζητήσουμε και περιφερειακά ζητήματα και θα επανεπιβεβαιώσουμε αυτή την πολύ ισχυρή στρατηγική συμμαχία η οποία υπάρχει μεταξύ των δύο χωρών. Νομίζω ότι είναι μια σχέση πολύ σημαντική για την πατρίδα μας.

Τώρα, για το ζήτημα το οποίο με ρωτήσατε, θα απαντήσω και πάλι ότι εγώ είμαι πάντα διαθέσιμος για μια συνάντηση με τον Τούρκο Πρόεδρο, αλλά προφανώς δεν μπορώ να τον πιάσω από το λαιμό να του πω να έρθει να συναντηθεί μαζί μου. Αλλά εγώ είμαι πάντα ανοιχτός. Δεν θα πω ποτέ όχι σε συνάντηση με τον Τούρκο Πρόεδρο.

Ως προς την Πράγα, να το επαναλάβω, η Ελλάδα είναι θετική στη συμμετοχή της Τουρκίας σε αυτή τη συνάντηση της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Κοινότητας. Έχει μία αξία αυτό διότι, κατά την άποψή μου, συνιστά και μία έμμεση αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Διότι ο κ. Erdoğan θα κληθεί να συμμετέχει σε μία σύναξη στην οποία προσκαλείται από την ευρωπαϊκή οικογένεια, στην οποία προφανώς συμμετέχει και η Κύπρος.

Αλλά εάν έρθει θα είναι μία ευκαιρία να μιλήσουμε ανοιχτά και να εξηγήσουμε γιατί θεωρούμε ότι η στάση της Τουρκίας είναι προκλητική. Και γιατί θεωρούμε τελικά ότι η Τουρκία δεν έχει όφελος από αυτή την προσέγγιση και ως προς τη σχέση της συνολικά με την ευρωπαϊκή οικογένεια.

Άγγελος Μόσχοβας (iefimerida): Καλημέρα, κ. Πρόεδρε ευχαριστώ κ. Εκπρόσωπε. Ήθελα να ρωτήσω, επειδή αναφερθήκατε πριν, απαντώντας σε σχετικό ερώτημα, ότι συνιστά τερατογένεση μία πιθανότητα συνεργασίας των κομμάτων του ΠΑΣΟΚ, του ΣΥΡΙΖΑ, του ΜΕΡΑ25 και του ΚΚΕ. Γιατί το λέτε αυτό; Δεδομένο ότι είναι κόμματα που ανήκουν σε ένα τόξο με προϊστορία στο αντιδεξιό μέτωπο και όχι πολύ παλιά.

Άγγελος Μόσχοβας (iefimerida): Και επειδή αναφερθήκατε και στη συγκυβέρνηση, με νόημα φαντάζομαι, στη συγκυβέρνηση που είχατε με το ΠΑΣΟΚ ως κόμμα, εννοώ η Νέα Δημοκρατία, προφανώς αναφέρεστε στην κυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου. Θα ήθελα με αυτή την αφορμή να σας ρωτήσω πώς αντιμετωπίζετε την κριτική που σας άσκησε ο κ. Βενιζέλος, ο οποίος με δική σας πρόταση τοποθετήθηκε στην Επιτροπή των επτά κορυφαίων

προσωπικοτήτων στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Γιατί πέραν των διαφορετικών εκτιμήσεων στο επιστημονικό πεδίο, ή θα έλεγα στο Σύνταγμα, πώς βλέπει ο καθένας αυτή την υπόθεση των επισυνδέσεων, επιφύλαξε για την κυβέρνησή σας και την εξής φράση: «ένα ολόκληρο μοντέλο συγκεντρωτικής άσκησης της εξουσίας φτάνει με πολύ θόρυβο στα όριά του». Τι απαντάτε; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το πρώτο ερώτημα το οποίο μου θέσατε, θέλω να γνωρίζουν οι Έλληνες πολίτες ότι μετά την πρώτη κάλπη υπάρχει πιθανότητα συγκρότησης κυβέρνησης με Πρωθυπουργό τον κ. Τσίπρα, με τη στήριξη του κ. Ανδρουλάκη, με τη συμμετοχή του κ. Βαρουφάκη και με τη στήριξη ή ανοχή του κ. Κουτσούμπα.

Θέλω να το φανταστούν αυτό οι Έλληνες πολίτες, να γνωρίζουν ότι αυτό είναι μία πιθανότητα η οποία μπορεί να προκύψει μετά τις επόμενες εκλογές, με τη Νέα Δημοκρατία μακράν πρώτο κόμμα. Εάν αυτό σήμερα απηχεί τη βούληση του ελληνικού λαού, έχω πολύ σοβαρές επιφυλάξεις για αυτό. Αλλά να γνωρίζουν επίσης ποιες θα ήταν οι ενδεχόμενες συνέπειες από το σχηματισμό μίας τέτοιας κυβέρνησης.

Γι' αυτό και η πρώτη κάλπη, κ. Μόσχοβα, αποκτά τόσο σημαντικά χαρακτηριστικά. Διότι ακούω πολλούς οι οποίοι ισχυρίζονται «τι σημασία έχει η κάλπη της απλής αναλογικής, αφού ούτως ή άλλως δεν μπορούμε να οδηγηθούμε σε σχηματισμό κυβέρνησης και θα πάμε νομοτελειακά στη δεύτερη κάλπη», με την οποία θα μπορέσει το πρώτο κόμμα εν δυνάμει να σχηματίσει κυβέρνηση αν φτάσει στο επίπεδο το οποίο σας προσδιόρισα και πριν.

Άρα, θέλω απλά να καταστήσω απολύτως σαφές ότι μαθηματικά τουλάχιστον υπάρχει αυτό το ενδεχόμενο. Και το λέω επίσης γιατί όλη η στάση του ΠΑΣΟΚ και του κ. Ανδρουλάκη το τελευταίο διάστημα με κάνει να πιστεύω ότι είναι εξαιρετικά κοντά στο ΣΥΡΙΖΑ. Και ότι αυτή η προσπάθεια περί δήθεν ίσων αποστάσεων μεταξύ του ΣΥΡΙΖΑ και της Νέας Δημοκρατίας δεν ανταποκρίνεται, μάλλον, στα ειλικρινή αισθήματα και στις επιθυμίες του κ. Ανδρουλάκη. Αλλά θα έχετε την ευκαιρία, φαντάζομαι, να τον ρωτήσετε όταν και αυτός θα δώσει τη συνέντευξη Τύπου.

Τώρα, για το ερώτημα για τον κ. Βενιζέλο. Σέβομαι ιδιαίτερα τον κ. Βενιζέλο ως πολιτική και επιστημονική οντότητα. Δεν σημαίνει ότι συμφωνώ πάντα μαζί του. Δεν συμφωνήσαμε, παραδείγματος χάρη, ως προς την πρόσφατη ερμηνεία την οποία έδωσε σχετικά με το ζήτημα του αν επί της αρχής το Σύνταγμα αποκλείει τη δυνατότητα παρακολούθησης πολιτικών προσώπων.

Ως προς το ζήτημα του «συγκεντρωτικού» κράτους, έχω πολύ συγκεκριμένες απόψεις για τον ρόλο του επιτελικού κράτους. Θα χαρώ, ενδεχομένως σε κάποια άλλη ερώτηση, να τις αναπτύξω σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια.

Αλλά τελικά, επιτρέψτε μου να σας πω ότι με τον κ. Βενιζέλο και με άλλους ανθρώπους οι οποίοι προέρχονται από το χώρο του ΠΑΣΟΚ ή του ΚΙΝΑΛ, μάλλον αυτά που μας ενώνουν είναι περισσότερα από αυτά που μας χωρίζουν.

Δεν ξεχνώ ότι και ο κ. Βενιζέλος υπήρξε ένας από τους 10 οι οποίοι κρεμάστηκαν στα μανταλάκια από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, κατηγορήθηκαν ότι περίπου δωροδοκήθηκαν από τη Novartis, μία πολιτική σκευωρία η οποία κατέρρευσε με πάταγο και αναδείχθηκε πλήρως ότι ήταν πολιτικά υποκινούμενη.

Και βέβαια, θεωρώ ότι και η επιλογή την οποία έκανα να προτείνω στον κ. Βενιζέλο να εκπροσωπήσει την χώρα σε αυτή την Επιτροπή Σοφών ήταν απολύτως ενδεδειγμένη, διότι έχει όλα τα κατάλληλα εχέγγυα να μπορεί να φέρει εις πέρας αυτή την αποστολή.

Χαράλαμπος Τζιομπάνογλου (Real News): Κύριε Πρόεδρε, εγώ θα επιστρέψω στα ενεργειακά. Το είπατε και χτες, το έχετε πει και άλλες φορές στο παρελθόν, σε σχέση με την ενεργειακή κρίση, ότι η λύση δεν μπορεί να είναι επαρκής αν δεν είναι ευρωπαϊκή, αν δεν είναι κοινοτική. Βλέπουμε, ωστόσο ότι οι εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμα και υπό τη Δαμόκλειο Σπάθη της ρωσικής απειλής να σταματήσει εντελώς την τροφοδοσία του αερίου, δυσκολεύονται να συμφωνήσουν σε συγκεκριμένα μέτρα.

Γιατί καθυστέρησε τόσο η Ευρώπη; Θα τα καταφέρει έστω και τώρα να συνεννοηθεί και να λάβει γενναίες αποφάσεις στήριξης των χωρών-μελών; Αν όχι, το κράτος μας έχει την οικονομική δυνατότητα να συνεχίσει να στηρίζει τους πολίτες και για πόσο ακόμη; Και αν μου επιτρέπετε, συμπληρωματικά: ο ΣΥΡΙΖΑ σας κατηγορεί ότι δεν ακολουθήσατε το παράδειγμα της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, θα μπορούσαμε να είχαμε κάνει κάτι ανάλογο και εμείς σε σχέση με τις τιμές τις δικές μας; Έχουμε κάνει κάτι λάθος στον χειρισμό του συγκεκριμένου θέματος;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Στην Αθήνα η μέση τιμή, μαζί με το ΦΠΑ: λεπτά του ευρώ η κιλοβατώρα, 24,76. Στην Μαδρίτη βλέπω 31,93. Για να ξέρουμε πόσο πληρώνει ο Αθηναίος και ο Μαδριλένος για ηλεκτρικό ρεύμα. Επιλέξαμε να δρομολογήσουμε έναν μηχανισμό ανάκτησης των υπερκερδών των επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που πιστεύω ότι θα αποτελέσει -όπως σας είπα και πριν- τη βάση των συστάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και εκτιμώ ότι θα εφαρμοστεί τελικά σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Χρειάζεται, προφανώς, και μια ενίσχυση από τον κρατικό προϋπολογισμό. Όσο μικρότερες είναι οι τιμές του φυσικού αερίου τόσο μικρότερη και η στήριξη του κρατικού προϋπολογισμού. Γι' αυτό και είναι πάρα πολύ σημαντικό να μπορούμε να συγκρατήσουμε τις τιμές του φυσικού αερίου χαμηλότερα από τα σημερινά επίπεδα. Γι' αυτό και η πρόταση, η ελληνική, για πλαφόν συνολικά στον δείκτη TTF του φυσικού αερίου για όλες τις μορφές φυσικού αερίου που εισάγονται στην Ευρώπη.

Η ελληνική κυβέρνηση, όπως σας είπα και πριν, έχει τη δυνατότητα να στηρίζει επιχειρήσεις και νοικοκυριά διότι ακριβώς η οικονομία μας πηγαίνει καλά. Θέλω να θυμίσω ότι κανείς δεν περίμενε την ανάπτυξη του δεύτερου τριμήνου. Εξέπληξε όλους μας ευχάριστα. Και

είναι μάλιστα μια ανάπτυξη η οποία έχει πολύ ενδιαφέροντα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Στηρίζεται στην εξωστρέφεια. Στις εξαγωγές. Στις επενδύσεις. Η χώρα μας σήμερα εξαγει υπηρεσίες και αγαθά ως ποσοστό του ΑΕΠ τα οποία αγγίζουν το επίπεδο της Πορτογαλίας. Υψηλότερα απ' ό,τι η Ιταλία και η Γαλλία. Έχει συντελεστεί μια σημαντικότερη μεταστροφή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας προς μία οικονομία η οποία είναι πιο εξαγωγική και πιο εξωστρεφής.

Αυτός ο στόχος, που είναι ένας μακροχρόνιος στόχος τον οποίο έχουμε θέσει, υλοποιείται. Και ταυτόχρονα η οικονομία αναπτύσσεται γρήγορα επειδή έχει τη δυνατότητα σήμερα να προσελκύσει επενδύσεις εντός Ελλάδος, εγχώριες και ξένες, να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Κατά συνέπεια, καθώς αυξάνεται ο πλούτος, ο πλούτος αυτός μπορεί να είναι αιμοδότης των κρατικών ταμείων, ώστε να μπορέσουμε στη συνέχεια να παρέχουμε στήριξη στους πολίτες και στις επιχειρήσεις.

Θυμίζω ότι ο προϋπολογισμός προέβλεπε έσοδα για τον τουρισμό 15 δισ. για φέτος. Θα ξεπεράσουμε σίγουρα τα 18 δισ. Αν είμαστε τυχεροί μπορεί να αγγίξουμε και τα 19. Αυτή η υπέρβαση δεν ήρθε τυχαία. Ήταν αποτέλεσμα μιας συγκεκριμένης πολιτικής την οποία ακολουθήσαμε, η οποία κατέστησε τη χώρα ελκυστικό προορισμό για πολλούς επισκέπτες οι οποίοι την επέλεξαν, ενδεχομένως πολλοί για πρώτη φορά φέτος το καλοκαίρι.

Αλλά θέλω να επαναλάβω αυτό το οποίο είπα και πριν κ. Τζιομπάνογλου: Δεν υπάρχει καμία περίπτωση να κινηθούμε πέρα από τα όρια τα οποία μας ορίζει με απόλυτη αυστηρότητα το Γενικό Λογιστήριο, έτσι ώστε να μπορούμε να πετύχουμε τους δημοσιονομικούς στόχους τους οποίους έχουμε δεσμευτεί. Πολύ μικρές υπερβάσεις σε σχέση με τον αρχικό προϋπολογισμό σίγουρα είναι ανεκτές και φαντάζομαι ότι είναι κάτι το οποίο θα συμβεί σε όλες τις χώρες, καθώς όλοι αντιλαμβάνονται ότι χρειάζεται περισσότερη στήριξη της κοινωνίας και του παραγωγικού ιστού εν μέσω μιας τεράστιας πρωτοφανούς κρίσης.

Όμως σε καμία περίπτωση -θα το ξαναπώ- όση κι αν είναι η πίεση από μία αντιπολίτευση του «δώσα όλα», την οποία δεν έχω καμία αμφιβολία ότι θα ξανακούσετε από αυτό ακριβώς το βήμα το επόμενο Σάββατο -αναμένω νέο πρόγραμμα Θεσσαλονίκης με νέες τερατώδεις υποσχέσεις, προφανώς χωρίς να έχουν καμία απολύτως κοστολόγηση- δεν πρόκειται να ενδώσουμε σε τέτοιες πιέσεις.

Ό,τι κάνουμε είναι κοστολογημένο, είναι μετρημένο και έχει τη δυνατότητα να εφαρμόζεται σε βάθος χρόνου, μέχρι να ξεπεράσουμε, όλοι μαζί, αυτή την πρωτοφανή οικονομική κρίση. Η οποία, όπως αντιλαμβάνονται πια όλοι οι πολίτες, είναι μια εισαγόμενη κρίση, δεν είναι μία κρίση την οποία προκαλέσαμε εμείς. Είναι μία κρίση η οποία είναι αποτέλεσμα ενός άδικου, ενός παράνομου πολέμου, ο οποίος ξεκίνησε στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Στέλλα Αντωνοπούλου (EPT NEWS): Κύριε Πρόεδρε, τους τελευταίους μήνες το πρόβλημα με τις μεταναστευτικές ροές και την εργαλειοποίηση απελπισμένων ανθρώπων εκ μέρους της Τουρκίας είναι πολύ έντονο, δεδομένου ότι έχουν προστεθεί σε μεγάλη

γραμμή του Έβρου διαδοχικά κύματα μεταναστών. Πόσο προετοιμασμένη είναι η χώρα για να ανταποκριθεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω πίεση στα σύνορα;

Και ένα δεύτερο ερώτημα παρακαλώ αν μου επιτρέπετε, το οποίο επίσης αφορά στην εργαλειοποίηση μεταναστών σε Έβρο και Αιγαίο. Υπάρχει διχογνωμία στο πολιτικό τόξο όσον αφορά το ρόλο κάποιων ΜΚΟ που αναπαράγουν τη ρητορική της Άγκυρας περί επαναπροώθησεων. Πώς τοποθετείστε;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η χώρα είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε πρόκληση στο μέτωπο των μεταναστευτικών ροών. Και νομίζω ότι έχουμε αποδείξει ότι όταν λέμε ότι φυλάσσουμε τα σύνορά μας με αποτελεσματικότητα αλλά και με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα, είμαστε σε θέση να το κάνουμε. Και σε αυτή την πορεία θα συνεχίσουμε.

Θέλω με την ευκαιρία αυτή να εκφράσω και πάλι τις θερμές μου ευχαριστίες στα στελέχη του Λιμενικού, της Αστυνομίας αλλά και των Ενόπλων Δυνάμεων, οι οποίοι πραγματικά υπερβάλλουν εαυτόν σε αυτή την πολύ δύσκολη προσπάθεια να προστατεύσουμε τα σύνορά μας. Όχι από πρόσφυγες οι οποίοι έρχονται κατατρεγμένοι και απελπισμένοι αναζητώντας καθεστώς προστασίας, αλλά από ανθρώπους οι οποίοι δυστυχώς πέφτουν θύματα εργαλειοποίησης, πολιτικής εργαλειοποίησης από τη γείτονα χώρα αλλά και εργαλειοποίησης από τα άθλια δίκτυα των διακινητών ανθρώπων, οι οποίοι εκμεταλλεύονται τον ανθρώπινο πόνο για να αποκομίσουν σημαντικά οικονομικά οφέλη.

Θα συνεχίσουμε, λοιπόν, αταλάντευτοι στην πολιτική την οποία ακολουθούμε. Ενισχύοντας ακόμα περισσότερο τα χερσαία σύνορά μας με φυσικό φράχτη, όπου αυτό είναι απαραίτητο, με επιπλέον μέτρα επιτήρησης. Κάποια από αυτά μάλιστα παρουσιάστηκαν χθες από τον Υπουργό Μεταναστευτικής Πολιτικής στην Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Και θα εξακολουθούμε να στέλνουμε αυτό το μήνυμα της ενεργητικής αποτροπής απέναντι σε όσους πιστεύουν ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν μεταναστευτικές ροές για να μας ασκήσουν οποιαδήποτε γεωπολιτική πίεση.

Εκτιμώ και σέβομαι πάρα πολύ τον ρόλο των περισσότερων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στην αντιμετώπιση του προσφυγικού ζητήματος. Έχουμε συνεργαστεί με πολλές -και οι πιο πολλές είναι εξαιρετικά αξιόπιστες- και πραγματικά νοιάζονται να απαλύνουν τον ανθρώπινο πόνο. Όχι όλες όμως. Υπάρχουν κάποιες για τις οποίες το προσφυγικό είναι μπίζνα, για να το πω πολύ απλά. Και οι οποίες επιδιώκουν συνέχιση αυτών των ροών προκειμένου να αποκομίζουν οι ίδιες οικονομικά οφέλη.

Επειδή για πρώτη φορά υπάρχει, πια, μια ξεκάθαρη καταγραφή του μητρώου -έχουμε μητρώο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων- ξέρουμε και εμείς πια με ποιες οργανώσεις θέλουμε να συνεργαζόμαστε και ποιες ενδεχομένως να είναι προβληματικές για τους λόγους για τους οποίους σας μίλησα ήδη. Από εκεί και πέρα να επαναλάβω αυτό το οποίο σας είπα: ότι η εργαλειοποίηση προσφύγων είναι μία συμπεριφορά που πρέπει να είναι και πολιτικά κατακριτέα σε ευρωπαϊκό, σε διεθνές επίπεδο.

Ταυτόχρονα να πω και πάλι αυτό το οποίο επανέλαβα και χθες στην ομιλία μου, ότι για τους ανθρώπους οι οποίοι φτάνουν στην Ελλάδα και οι οποίοι πρέπει να τύχουν καθεστώτος προστασίας, οι οποίοι είναι πραγματικοί πρόσφυγες δηλαδή, είμαι πολύ περήφανος γιατί έχουμε επιταχύνει σημαντικά τις διαδικασίες χορήγησης ασύλου. Όπως έχουμε, βέβαια, αποφορτίσει και σημαντικά τις δομές φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών, οι οποίες είναι πολύ λιγότερες σήμερα από ό,τι ήταν πριν από τρία χρόνια, γιατί πολύ απλά έχουμε πολύ λιγότερες προσφυγικές ροές από ό,τι είχαμε όταν ήρθαμε στα πράγματα.

Κώστας Καντούρης (Associated Press): Κύριε Πρόεδρε, θα σας γυρίσω λίγο στα ελληνοτουρκικά. Επειδή μετά τον πόλεμο στην Ουκρανία ο κόσμος εδώ ανησυχεί. Ο François Hollande είπε τις προηγούμενες ημέρες, από εδώ, από τη Θεσσαλονίκη, πως εάν απλώς παγώσει ο πόλεμος στην Ουκρανία και δεν ηττηθεί η Ρωσία υπάρχει κίνδυνος να ανοίξει η όρεξη και άλλων χωρών.

Κατ' αρχήν, αν θεωρείτε ότι άνοιξε η όρεξη της Τουρκίας. Και δεύτερον, εάν θεωρείτε ότι οι απειλές, η αύξηση των παραβιάσεων, των εναέριων παραβιάσεων, όπως τις αποδίδει η Ελλάδα, η αλλαγή στάσης και στις στρατιωτικές ασκήσεις της Τουρκίας αλλά και τα γεγονότα στον Έβρο όπως τα αποδίδετε, συνιστούν προκαταρκτικές πολεμικές κινήσεις. Σας ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η απάντηση είναι πως όχι. Γιατί δεν μπορώ να διανοηθώ, δεν μπορώ να διανοηθώ, μία σύρραξη μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας με την Τουρκία επιτιθέμενη εις βάρος της ελληνικής εθνικής κυριαρχίας. Δεν πιστεύω ότι αυτό πρόκειται ποτέ να συμβεί. Και αν ο μη γένοιτο συνέβαινε, η Τουρκία θα έπαιρνε απάντηση η οποία θα ήταν απολύτως καταλυτική και νομίζω το γνωρίζει πάρα πολύ καλά. Γνωρίζει πολύ καλά την επάρκεια των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων και το βαθμό ετοιμότητάς τους.

Από εκεί και πέρα, για το ευρύτερο ζήτημα το οποίο θέσατε, νομίζω ότι η στάση μας στην Ουκρανία δεν αποσκοπεί μόνο στο να στηρίξουμε μία χώρα η οποία είναι αμυνόμενη. Και βλέπετε ότι τα τελευταία νέα από το μέτωπο του πολέμου της Ουκρανίας είναι ενθαρρυντικά για τους Ουκρανούς. Κι αυτό νομίζω ότι είναι κάτι το οποίο πρέπει όλους μας να μας χαροποιεί.

Είναι μία στάση η οποία θέτει μία διαχωριστική γραμμή, μία τομή θα έλεγα, μεταξύ των χωρών εκείνων που σέβονται το απαραβίαστο των συνόρων, τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, και αυτών οι οποίες πιστεύουν ότι με βάση τον νόμο του ισχυρού μπορούν πάντα να επιβουλεύονται χώρες που νομίζουν ότι είναι πιο αδύναμες και να αλλάζουν τα σύνορα κατά το δοκούν.

Άρα, είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό το οποίο θα συμβεί στην Ουκρανία. Είναι πάρα πολύ σημαντικό να δώσουμε τη δυνατότητα στην Ουκρανία να μπορέσει τελικά να διαπραγματευτεί μία ειρήνη με τη Ρωσία με τους δικούς της όρους, και σίγουρα όχι έχοντας χάσει αυτό τον πόλεμο.

Γι' αυτό και έχει τόσο μεγάλη σημασία για την Ελλάδα αυτή η στήριξη την οποία δίνουμε στην Ουκρανία. Και, να το πω πολύ απλά και πολύ λαϊκά: ναι, για όποιον μπορεί να φαντασιώνεται ότι μία τέτοια πολιτική τελικά μπορεί να του βγει -για να το πω πολύ απλά- πρέπει να κοπεί ο βήχας. Και ο τρόπος για να γίνει αυτό είναι να είμαστε απολύτως συγκροτημένοι και σταθεροί στη στήριξη την οποία παρέχουμε στην Ουκρανία.

Λένα Παρασκευά (Star Κεντρικής Ελλάδος): Καλησπέρα σας, εγώ θα ανοίξω την ενότητα για τη δημόσια υγεία. Θέλω να σας πω ότι παρά τις υπεράνθρωπες προσπάθειες του ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, τα νοσοκομεία της Στερεάς Ελλάδας διανύουν την πιο δύσκολη φάση τους.

Ενδεικτικά θα σας πω ότι από το νοσοκομείο Λαμίας τα τελευταία χρόνια έχουν αποχωρήσει περίπου 60 γιατροί, υπολειπονται επτά κλινικές και με ημίμετρα λειτουργούν αρκετές άλλες. Μεταφέρονται γιατροί από τα Κέντρα Υγείας της Περιφέρειας για να μπορούν να μείνουν σε λειτουργία η Παιδιατρική, η Παθολογική, η Πνευμονολογική και άλλες κλινικές. Τραγική είναι η κατάσταση στο νοσοκομείο Καρπενησίου όπου κλείνει τις περισσότερες μέρες του μήνα η Παθολογική, με ό,τι αυτό σημαίνει για ένα νομό με ηλικιωμένους και μεγάλες, δύσκολες αποστάσεις κι ένα οδικό δίκτυο με πολλά προβλήματα. Πολλά τα αντίστοιχα προβλήματα και στα νοσοκομεία της Λιβαδειάς, της Θήβας, της Χαλκίδας και της Αμφισσας.

Η βασική αιτία είναι η άρνηση των γιατρών να εργαστούν στα νοσοκομεία της Περιφέρειας και η αναντιστοιχία αποχωρήσεων και προσλήψεων. Αναρωτιέμαι, αν οι γιατροί δεν θέλουν να έρθουν στη Λαμία, που είναι στο κέντρο της Ελλάδας, τι γίνεται στις ακριτικές περιοχές. Άκουσα χθες στις αναφορές σας, δεν θυμάμαι να άκουσα για κίνητρο προκειμένου να επιλεγόνται τα περιφερειακά νοσοκομεία.

Πώς θα αντιμετωπιστεί η κατάσταση ενόψει του χειμώνα και μπροστά στο ενδεχόμενο και ενός νέου κύματος της πανδημίας; Είναι οι πολίτες της περιφέρειας πολίτες δεύτερης κατηγορίας;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχετε απόλυτο δίκιο, κα Παρασκευά, να αναδεικνύετε ένα θέμα το οποίο είναι πράγματι σημαντικό. Και μας απασχολεί ιδιαίτερα το ζήτημα της στελέχωσης περιφερειακών νοσοκομείων. Όσο πιο ακριτική είναι η περιοχή, τόσο πιο δύσκολη είναι η προσέλκυση γιατρών ή νοσηλευτικού προσωπικού σε αυτές τις περιοχές.

Το Υπουργείο Υγείας, με βάση ένα πολύ καλά επεξεργασμένο πλαίσιο, θα είναι πολύ σύντομα σε θέση να μπορεί να εξαγγείλει συγκεκριμένα μέτρα, κίνητρα, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε στην κατά προτεραιότητα στελέχωση εκείνων των νοσοκομείων όπου έχουμε πραγματικές ελλείψεις.

Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να αισθάνονται οι συμπολίτες μας στην περιφέρεια ότι είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας ή ότι δεν μπορούν να τύχουν της περίθαλψης που θα είχαν αν βρίσκονταν σε ένα νοσοκομείο μιας μεγάλης πόλης.

Θέλω επίσης να σας πω ότι η πανδημία του Covid ανέδειξε πολλές διακρίσεις στην ποιότητα της περίθαλψης. Είναι αλήθεια, το έχω πει και από αυτό εδώ το βήμα -αν θυμάμαι καλά πέρυσι- ότι υπήρχε μια διαφορετική επίδοση των περισσότερων ή κάποιων νοσοκομείων της περιφέρειας σε σχέση με μεγάλα νοσοκομεία της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας, του Ηρακλείου.

Αυτό είναι κάτι το οποίο μας προβληματίζει πολύ και στα πλαίσια του σχεδίου για την ανασυγκρότηση του Εθνικού Συστήματος Υγείας θέλουμε να εξασφαλίσουμε ότι ακριβώς αυτή η διαφύλαξη της ποιότητας, η έμφαση στην ποιότητα, θα πρέπει να έχει οριζόντια χαρακτηριστικά για να μπορούν να γνωρίζουν οι κάτοικοι της περιφέρειας ότι θα τύχουν ποιοτικής περίθαλψης σε όποια δομή και αν αναγκαστούν να καταφύγουν.

Ταυτόχρονα, όμως, θα πω και κάτι ακόμα. Αυτός ο εξορθολογισμός του υγειονομικού χάρτη της χώρας πρέπει επιτέλους να προχωρήσει. Γιατί πολλές φορές βρισκόμαστε στη δυσάρεστη θέση να διαπιστώνουμε ότι μπορεί να έχουμε νοσοκομειακές δομές σε πολύ κοντινή απόσταση και τελικά καμία από αυτές τις δομές να μην είναι σωστά στελεχωμένη. Και να διαπιστώνουμε ότι μπορεί να έχουμε γιατρούς οι οποίοι κάνουν ελάχιστα, ας πούμε, χειρουργεία σε μια δομή, γιατί πολύ απλά δεν υπάρχει ζήτηση για τόσα χειρουργεία σε ένα περιφερειακό νοσοκομείο.

Απολύτως πιστοί στη δέσμευση μας ότι δεν θα κλείσει καμία δομή, πρέπει να σκεφτούμε την αναδιάταξη των δυνάμεων μας. Είναι μία άσκηση η οποία ήδη προετοιμάζεται από το Υπουργείο Υγείας και η οποία τελικά πιστεύω ότι όταν ολοκληρωθεί -είναι μία δύσκολη άσκηση με πολλούς βαθμούς περιπλοκότητας, θα έλεγα ότι είναι ατζέντα, εφόσον μας εμπιστευθεί ο ελληνικός λαός, δεύτερης τετραετίας- είναι όμως ένας ανασχεδιασμός ο οποίος είναι απολύτως, μα απολύτως απαραίτητος για να μπορούμε να παρέχουμε ποιοτική υγεία στην ελληνική περιφέρεια.

Νικόλας Ταμπακόπουλος (Liberal): Καλησπέρα σας, κ. Πρόεδρε. Ασκείται κριτική πως τα εργαλεία και τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης απευθύνονται κυρίως στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις. Πώς απαντάτε σε αυτές τις αιτιάσεις και τι προτίθεστε να κάνετε για να στηρίξετε την μικρομεσαία επιχειρηματικότητα; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μου κάνει εντύπωση αυτή η κριτική διότι όποιος την ασκεί δεν νομίζω ότι γνωρίζει πολύ καλά ή έχει μελετήσει τον τρόπο με τον οποίον θα διατεθούν τα κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης.

Υπάρχουν πάρα πολύ σημαντικοί πόροι οι οποίοι διατίθενται για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ειδικά αναφέρω τον ψηφιακό τους εκσυγχρονισμό. Σημαντικά εγγυοδοτικά εργαλεία τα οποία χρησιμοποιούν κι αυτά πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης προκειμένου να δώσουμε μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Κι όλα αυτά, σε συνδυασμό με τα προγράμματα του ΕΣΠΑ τα οποία ανακοινώνονται το ένα μετά το άλλο, δίνουν ένα πλαίσιο στήριξης της μικρομεσαίας ελληνικής επιχειρηματικότητας, το

οποίο θα έλεγα ότι ως προς τους πόρους που έχουμε να διαθέσουμε -Ταμείο Ανάκαμψης και ΕΣΠΑ- είναι πρωτοφανές.

Κατά συνέπεια αντικρούω αυτή την κριτική, λέγοντας ότι οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης έχουν σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να διατεθούν σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία και σε ολόκληρη την ελληνική οικονομία. Να αναφέρω ένα μόνο παράδειγμα: εμβληματικό πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης οι δράσεις εξοικονόμησης και βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των σπιτιών. Έχει γίνει μία δράση από την οποία ωφελούνται μικρότερες επιχειρήσεις, ελεύθεροι επαγγελματίες οι οποίοι θα συμμετέχουν σε αυτές τις αναβαθμίσεις, ενδεχομένως και κάποιες μεγαλύτερες επιχειρήσεις δομικών υλικών. Ένα πάρα πολύ καλό παράδειγμα του πώς πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης διαχέονται ουσιαστικά σε ολόκληρη την οικονομία και ωφελούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Κώστας Γιαννακίδης (Protagon): Κύριε Πρόεδρε, με δική σας πρωτοβουλία πριν από ενάμιση χρόνο περίπου συνεστήθη μία επιτροπή υπό τον κ. Σισιλιάνο για τα δικαιώματα της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας. Η επιτροπή αυτή σας παρουσίασε ένα πόρισμα στο οποίο προτάσσει την ανάγκη για καθιέρωση του πολιτικού γάμου για τα ομόφυλα ζευγάρια. Θα ήθελα να ρωτήσω τις προθέσεις και τις σκέψεις σας γι' αυτό το θέμα.

Μιας και μπήκαμε σε αυτό το πεδίο κι επειδή τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε μία πολύ μεγάλη αύξηση στις γυναικοκτονίες, αν υπάρχει πρόθεση από την κυβέρνηση ο όρος να αποκτήσει και νομική υπόσταση. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ για την ερώτησή σας κ. Γιαννακίδη, τη θεωρώ εξαιρετικά σημαντική. Να ξεκινήσω με το ζήτημα της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+. Νομίζω για πρώτη φορά η χώρα μας έχει μία εθνική στρατηγική για την ισότητα όσων συμμετέχουν στην κοινότητα. Αυτή η οποία εκπονήθηκε, όπως είπατε, υπό την καθοδήγηση του κ. Σισιλιάνου απλώνεται σε πολλά διαφορετικά πεδία και ήδη νομίζω ότι έχουμε τα πρώτα απτά αποτελέσματα μιας κυβέρνησης η οποία δείχνει ιδιαίτερη ευαισθησία για τα ζητήματα αυτά.

Καταργήθηκε παραδείγματος χάρη η απαγόρευση αιμοδοσίας για πολίτες οι οποίοι είχαν μια ερωτική σχέση, μια επαφή με άτομα του ίδιου φύλου. Εξαιρετικά σημαντικό ότι καταργήσαμε με νόμο τις περιβόητες θεραπείες μεταστροφής. Μια, τολμώ να πω, πρωτόγνωρη πρακτική η οποία έθετε εφήβους οι οποίοι αναζητούσαν ακόμα τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό σε μια εξαιρετικά δύσκολη θέση, χωρίς καμία απολύτως επιστημονική τεκμηρίωση. Το ζήτημα των επεμβάσεων που γίνονται στα intersex βρέφη ρυθμίστηκε νομοθετικά, έτσι ώστε οι επεμβάσεις αυτές να μπορούν να γίνονται μόνο όταν το παιδί φτάνει σε μια συγκεκριμένη ηλικία και κατόπιν δικής του απόφασης. Συμμετοχή της κοινότητας σε προγράμματα του ΟΑΕΔ.

Να πω και κάτι ακόμα: για πρώτη φορά άτομα τα οποία ανοιχτά προσδιορίζονται ως ομοφυλόφιλα και δεν κρύβουν τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό συμμετέχουν σε μία ελληνική κυβέρνηση, και στη θέση ενός πολύ στενού μου συνεργάτη αλλά και Υφυπουργού

στο Υπουργείο Πολιτισμού. Και είναι σημαντικό ότι αυτό γίνεται από μια κεντροδεξιά Κυβέρνηση. Δεν έγινε από κάποιους άλλους οι οποίοι υποτίθεται ότι είναι προοδευτικοί.

Αυτή τη στιγμή υπάρχει ήδη η νομική κατοχύρωση του συμφώνου συμβίωσης. Είμαι υπερήφανος διότι και εγώ είχα στηρίξει αυτή την επιλογή όταν η Νέα Δημοκρατία -και προς τιμήν της- άφησε τους βουλευτές της ελεύθερους να τοποθετηθούν στη Βουλή επ' αφορμή της ψήφισης της σχετικής ρύθμισης. Και για το ζήτημα του πολιτικού γάμου θα σας έλεγα κάθε πράγμα στον καιρό του.

Τώρα, για το ζήτημα των γυναικοκτονιών. Αποδέχομαι τον όρο καταρχάς, κ. Γιαννακίδη. Αποδέχομαι τον όρο γιατί θέλω να προσδιορίσω με αυτό τον τρόπο ότι τα εγκλήματα αυτά τα οποία τα χαρακτηρίζαμε «εγκλήματα πάθους» και τα κρύβαμε κάτω από το χαλί -θεωρούσαμε ότι λίγο-πολύ ήταν μέρος της εγκληματικής δραστηριότητας η οποία μπορεί να υπήρχε στη χώρα, ότι μπορεί να «έφταιγε και λίγο η γυναίκα που το προκάλεσε»- πρέπει να αποκτήσουν έναν ιδιαίτερο χαρακτηρισμό, ο οποίος όμως -δεν ξέρω αν το υπονοείτε ή αν απλά το ρωτάτε- δεν πρέπει να αποκτήσει ιδιαίτερη και ξεχωριστή νομική κατοχύρωση.

Έχουμε ήδη ένα εξαιρετικά αυστηρό νομικό πλαίσιο για τις ανθρωποκτονίες και δεν μπορώ να δεχτώ ότι μία γυναικοκτονία, δηλαδή μία δολοφονία μιας γυναίκας η οποία έχει ως αιτία το ίδιο της το φύλο είναι πιο απεχθής από τη δολοφονία ενός παιδιού ή από τη δολοφονία ενός ηλικιωμένου.

Κατά συνέπεια, ναι στον όρο «γυναικοκτονία» για τον δημόσιο διάλογο, για την αύξηση της ευαισθητοποίησης για ένα πραγματικό πρόβλημα το οποίο υπήρχε πάντα στην ελληνική κοινωνία αλλά το κρύβαμε κάτω από το χαλί. Ναι, σε όλες τις δράσεις εκείνες που δίνουν τη δυνατότητα στις γυναίκες να καταφύγουν σε κάποιον ο οποίος να τους υποστηρίξει, αν αισθάνονται ότι είναι αντικείμενα άσκησης βίαιων συμπεριφορών ή εάν υποψιάζονται ότι αυτό μπορεί να συμβεί. Ναι σε όλα τα τμήματα τα οποία αναπτύσσονται στην Ελληνική Αστυνομία. Έχουμε εδώ στη Θεσσαλονίκη τμήματα υποστήριξης κατά της οικογενειακής βίας. Είναι μία νέα ενασχόληση για την Ελληνική Αστυνομία. Θα χρειαστεί χρόνο να εκπαιδεύσουμε τους αστυνομικούς μας ότι και αυτή η εγκληματικότητα χρειάζεται μία ξεχωριστή αντιμετώπιση. Και ναι, να μιλάμε και να χρησιμοποιούμε τον όρο «γυναικοκτονία» δημόσια, στο δημόσιο διάλογο, διότι αυτό επιβάλλει το σπάσιμο της ομερτά, της σιωπής γύρω από μία σειρά από εγκλήματα τα οποία έχουν αυτά τα πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Αμαλία Κάτζου (Newsbomb): Καλησπέρα σας, κ. Πρόεδρε. Εχθές ανακοινώσατε ένα στεγαστικό πρόγραμμα ύψους 1,8 δισ. με επίκεντρο τους νέους. Θα ήθελα να σας ρωτήσω εάν θα ξεκινήσει άμεσα η εφαρμογή του, εάν τα κριτήρια θα είναι λίγο ευέλικτα και όχι τόσο αυστηρά και οι διαδικασίες απλές, έτσι ώστε να συμμετάσχουν και περισσότεροι νέοι.

Και τώρα να σας ρωτήσω και κάτι άλλο για τα 5,5 δισ. στα μέτρα που ανακοινώσατε χθες. Εάν πάει πάρα πολύ καλά η οικονομία, που φαίνεται ότι θα πάει, εάν ο τουρισμός επεκταθεί και τον Οκτώβριο, μπορεί να δούμε και νέα μέτρα στήριξης; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Αφήστε να αφομοιώσουμε πρώτα αυτά τα οποία έχουμε ανακοινώσει και να μπορέσουμε να τα δρομολογήσουμε. Σε κάθε περίπτωση, η οποιαδήποτε υπέρβαση των στόχων του προϋπολογισμού μας κάνει να αισθανόμαστε απλά πιο άνετα ότι εάν χρειαστεί κάτι παραπάνω θα είμαστε σε θέση να το καλύψουμε. Αλλά δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή κανένας προγραμματισμός για επιπλέον μέτρα πέραν αυτών που έχουν ανακοινωθεί.

Θα δοθεί αύριο η ευκαιρία στους συναρμόδιους Υπουργούς να παρουσιάσουν πιο αναλυτικά το πρόγραμμα το οποίο εκπονούμε για τη στέγη, ειδικά των νέων. Όπως είδατε, είναι ένα πρόγραμμα το οποίο κινείται σε πολλούς διαφορετικούς άξονες. Κάποια μέτρα, όπως το επίδομα στέγασης για τους φοιτητές, εφαρμόζονται αμέσως. Κάποια άλλα προγράμματα μπορούν να υλοποιηθούν πολύ σύντομα. Παραδείγματος χάρη αυτό το καινούργιο δανειοδοτικό εργαλείο το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα σε νέους να μπορούν να παίρνουν δάνεια με εξαιρετικά χαμηλό επιτόκιο. Η δόση του δανείου να είναι πολύ χαμηλότερη από το ισοδύναμο του ενοικίου το οποίο θα πλήρωναν αν νοίκιαζαν σπίτι.

Θα είναι μέτρα, παραδείγματος χάρη, η αύξηση του ορίου για τις Golden Visa, ώστε να μην υπάρχει αυτός ο ανταγωνισμός σε κάποιες πόλεις της πατρίδας μας ανάμεσα σε ξένους επενδυτές, οι οποίοι διεκδικούν σπίτια αυτής της αξίας για να αποκομίσουν τα οφέλη από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Άλλα, προφανώς, χρειάζονται πολύ περισσότερο χρόνο. Να δώσω ένα παράδειγμα στο οποίο αποδίδω πολύ μεγάλη σημασία: φοιτητικές εστίες. Γίνεται μεγάλη συζήτηση πάντα - και την καταλαβαίνω απόλυτα- για το πόσο δύσκολο είναι ένας φοιτητής ο οποίος αναγκάζεται να πάει σε μία άλλη πόλη να βρει σπίτι, και πόσο ακριβό είναι στην παρούσα συγκυρία. Και δεν θα έπρεπε η λύση να είναι μόνο η επιδότηση του ενοικίου, αυξημένη κατά 50% -ή κατά 100% για φοιτητές που συγκατοικούν.

Να το εξηγήσω λίγο αυτό, γιατί γίνεται; Διότι με αυτό τον τρόπο μπορούμε να αυξήσουμε τη ζήτηση και για μεγαλύτερα σπίτια, όχι μόνο για τις γκαρσονιέρες των 30, 40 ή 50τμ. Εξάλλου η συγκατοίκηση φοιτητών στο εξωτερικό είναι κάτι το οποίο είναι εξαιρετικά διαδεδομένο, δεν βλέπω το λόγο γιατί να μην γίνεται και στην πατρίδα μας. Με αυτόν τον τρόπο όλοι εξοικονομούν κάποια έξοδα.

Αλλά οι Φοιτητικές Εστίες είναι πάρα πολύ σημαντικές. Τα πανεπιστήμια έχουν χώρο, υπάρχει η δυνατότητα μέσω σύμπραξης δημοσίου και ιδιωτικού τομέα να χτίσουν Φοιτητικές Εστίες τις οποίες να διαθέτουν στους φοιτητές με πάρα πολύ χαμηλό τίμημα. Και είναι ένα project το οποίο «βγαίνει» και οικονομικά.

Όπως αποδίδω και πάρα πολύ μεγάλη σημασία σε αυτή την έννοια της κοινωνικής αντιπαροχής. Το κράτος έχει πάρα πολλά αδιάθετα οικόπεδα, οικόπεδα τα οποία αυτή τη στιγμή δεν μπορεί να τα αξιοποιήσει, ή παλιά κτίρια.

Η δυνατότητα και μόνο να μπορεί να τα δώσει σε κάποιον ιδιώτη κατασκευαστή, χωρίς κατ' ανάγκη τίμημα -να γλιτώσουμε δηλαδή το κόστος της γης- και να επιστρέψει ως κοινωνική αντιπαροχή ένα ποσοστό των διαμερισμάτων που θα κατασκευαστούν, ώστε να είναι υποχρεωμένος αυτός ο οποίος θα αναπτύξει τα ακίνητα να τα νοικιάζει με πολύ χαμηλό τίμημα, είναι κάτι το οποίο γίνεται σε πάρα πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Και απορώ γιατί δεν έχει γίνει ακόμα στην πατρίδα μας.

Υπάρχουν περιοχές ολόκληρες των μεγάλων μας πόλεων που μπορούν να αναπτυχθούν σε αυτή την κατεύθυνση. Έχουμε και εργαλεία τα οποία θα μπορούσαμε να δώσουμε σε αυτή την κατεύθυνση για να μπορούμε να κάνουμε αυτή την ανάπτυξη ακόμα πιο ελκυστική.

Κατά συνέπεια, μιλάμε για ένα πρόγραμμα το οποίο έχει πολλές διαφορετικές εκφάνσεις. Κάποια μέτρα είναι άμεσης εφαρμογής, ας πούμε τα καινούργια μέτρα του «Εξοικονομώ» έχουν πολύ μεγάλη σημασία.

Έχουμε σήμερα πάρα πολλά διαμερίσματα τα οποία είναι κλειστά και τα οποία ουσιαστικά δεν μπορούν να μπουν στην αγορά, με αποτέλεσμα να μειώνεται η προσφορά και να αυξάνεται η ζήτηση, άρα να αυξάνονται οι τιμές. Το ερώτημα λοιπόν είναι πώς μπορεί κάποιος να έχει ένα κίνητρο, να μπορεί ένα κλειστό διαμέρισμα να το ανακαινίσει χωρίς να χρειαστεί να καταβάλλει ένα πολύ μεγάλο ποσό, ώστε να μπορεί στη συνέχεια να το διαθέσει στην αγορά για να αυξήσουμε τα σπίτια τα οποία βγαίνουν στην αγορά, να αυξήσουμε δηλαδή την προσφορά σπιτιών για να μπορέσουμε να συγκρατήσουμε τις τιμές.

Σε κάθε περίπτωση, επειδή, όπως είδατε, το σχέδιο είναι πολύ επεξεργασμένο και επειδή αντιλαμβάνομαι ότι αποτελεί αντικείμενο συζήτησης και προβληματισμού σε όλα τα πολιτικά κόμματα, οποιαδήποτε άλλη ενδιαφέρουσα πρόταση, η οποία όμως να είναι τεκμηριωμένη, στοιχειοθετημένη και -θα έλεγα- επεξεργασμένη, είμαι διατεθειμένος να την αξιολογήσω πάρα πολύ σοβαρά.

Άγγελος Αγγελίδης (Ελεύθερος Τύπος): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Ο ΣΥΡΙΖΑ σας κατηγορεί ότι η παραμονή σας στην εξουσία επιδεινώνει τη θέση των εργαζομένων και διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες στην χώρα. Εχθές στην ομιλία σας κάνατε και μια αναφορά στις κοινωνικές ανισότητες. Γενικότερα, όμως, ποια είναι η απάντηση σας στην αξιωματική αντιπολίτευση; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η μεγαλύτερη ανισότητα η οποία υπάρχει σήμερα στην χώρα είναι η ανεργία. Και τα μεγαλύτερα επίπεδα φτώχειας δεν είναι στους ηλικιωμένους ανθρώπους. Είναι σε μεσήλικες ανθρώπους, σε νεότερους ανθρώπους, επειδή δεν έχουν εργασία.

Κατά συνέπεια, η καλύτερη πολιτική αντιμετώπισης των κοινωνικών ανισοτήτων είναι μια πολιτική η οποία μειώνει γρήγορα την ανεργία και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας. Και νομίζω ότι τα αποτελέσματα μιλάνε μόνα τους. Έχουμε την πιο γρήγορη αποκλιμάκωση της ανεργίας από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα.

Προφανώς δεν είμαστε ικανοποιημένοι από μία ανεργία η οποία ακόμα είναι σε διψήφιο νούμερο. Θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε πάρα πολύ σκληρά προκειμένου να μπορέσουμε να μειώσουμε κι άλλο την ανεργία, να δημιουργήσουμε νέες θέσεις εργασίας και με αυτό τον τρόπο να αντιμετωπίσουμε τον πυρήνα των κοινωνικών ανισοτήτων, που είναι αυτή η διάκριση μεταξύ των ανθρώπων που δεν έχουν δουλειά σε σχέση με τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν δουλειά.

Από εκεί και πέρα, εμείς είμαστε η κυβέρνηση η οποία μείωσε τους φόρους για όλους, στηρίζοντας το διαθέσιμο εισόδημα. Εμείς είμαστε η κυβέρνηση η οποία αύξησε τον κατώτατο μισθό κατά 63 ευρώ και αναμένεται και άλλη αύξηση τον Μάιο του 2023. Και εμείς, νομίζω, είμαστε μία κυβέρνηση η οποία έχει αποδείξει ότι μέσα από την επιδοματική της πολιτική μπορεί να στηρίζει μεθοδικά και αποτελεσματικά τους πιο αδύναμους.

Εμείς διπλασιάσαμε, παραδείγματος χάρη, το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα για τους πιο αδύναμους συμπολίτες μας. Το κάναμε και πέρυσι, θα το κάνουμε και φέτος. Και έχω πει πολλές φορές ότι το όραμα μου για την ανάπτυξη την οποία θέλω για την Ελλάδα από εδώ και στο εξής, είναι μια ανάπτυξη η οποία θα μειώνει στο μέτρο του δυνατού τις ανισότητες και δεν θα τις διευρύνει.

Πιστεύω ότι σε αυτόν τον σκοπό θα εργαστούμε όλοι με πάρα πολύ μεγάλη μεθοδικότητα. Μία δίκαιη κοινωνία είναι μια κοινωνία η οποία περιορίζει τις ανισότητες και δεν τις αυξάνει. Σε αυτή την κατεύθυνση θα κινηθούμε και δεν θα δεχθούμε, επίσης, από κανέναν να διαφημίζει το μονοπώλιο της κοινωνικής ευαισθησίας και του δήθεν προοδευτισμού.

Εγώ σας μίλησα για συγκεκριμένες ο πολιτικές, οι οποίες ήδη έχουν απτά αποτελέσματα. Έχουμε όμως πολλή δουλειά να κάνουμε ακόμα και σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να θεωρούμε ότι το έργο μας, αυτή η μεγάλη προσπάθεια η οποία γίνεται, έχει ολοκληρωθεί. Μακριά από εμένα τέτοιες αυτάρεσκες δηλώσεις. Κινούμαστε στη σωστή κατεύθυνση κι έχουμε πολλά περισσότερα ακόμα να κάνουμε.

Τάσος Τασιούλας (Voria): Η αντιπολίτευση σας κατηγορεί για πρόωρη απολιγνιτοποίηση. Εσείς από την πλευρά σας ανακοινώσατε την προηγούμενη άνοιξη την παύση της διακοπής λειτουργίας των λιγνιτικών μονάδων. Μήπως τελικά με το θέμα της απολιγνιτοποίησης βιαστήκατε; Κι επειδή μας έχετε προειδοποιήσει για πολύ δύσκολο χειμώνα, άκουσα τι απαντήσατε και σε προηγούμενη ερώτηση για το φυσικό αέριο, στη Θεσσαλονίκη είναι εξαιρετικά διαδεδομένη μορφή θέρμανσης το φυσικό αέριο και υπάρχει εύλογη ανησυχία κ. Πρόεδρε στους καταναλωτές. Τους καλείτε να επιστρέψουν στο πετρέλαιο θέρμανσης ή σε άλλες μορφές θέρμανσης, αν κατάλαβα, ως καλύτερη λύση για την παρούσα συγκυρία τουλάχιστον; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η απάντηση είναι ναι, για την παρούσα συγκυρία, για τους λίγους που έχουν τη δυνατότητα να το κάνουν. Γνωρίζετε ότι δεν είναι εύκολο να αλλάξει κανείς την υποδομή. Κάποια σπίτια, κάποιες πολυκατοικίες που μπορούν να το κάνουν θα είναι πιο φθηνό να θερμανθούν φέτος με πετρέλαιο θέρμανσης παρά με φυσικό αέριο. Θα

υπάρχει όμως και μία σημαντική στήριξη στο φυσικό αέριο, η οποία θα εξειδικευθεί τις επόμενες εβδομάδες.

Για το ζήτημα τώρα της απολιγνιτοποίησης, είναι ενδιαφέρουσα η κριτική της αντιπολίτευσης, η οποία βέβαια αποκρύπτει το γεγονός ότι η παραγωγή λιγνίτη μειώνεται σταδιακά στη χώρα μας εδώ και μία δεκαετία. Και βέβαια αποκρύπτει το γεγονός ότι μία σειρά από λιγνιτικές μονάδες φτάνουν στο τέλος της ζωής τους και κατά συνέπεια η χρήση τους, η λειτουργία τους, δεν μπορούσε εύκολα να επεκταθεί.

Η απολιγνιτοποίηση ως μακροχρόνια πολιτική είναι μονόδρομος για τη χώρα και γι' αυτό κι έχουμε σχεδιάσει ένα πολύ τολμηρό πρόγραμμα δίκαιης μετάβασης για τις περιοχές οι οποίες είναι πολύ εξαρτημένες από το λιγνίτη. Ένα πρόγραμμα με πολύ σημαντικούς πόρους χρηματοδότησης, το οποίο έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται.

Η καταφυγή στο λιγνίτη για ένα με δύο χρόνια είναι προσωρινό μέτρο. Και είναι ένα μέτρο το οποίο έχει οικονομικό νόημα μόνο όσο οι τιμές του φυσικού αερίου είναι στα εξωφρενικά επίπεδα όπου βρίσκονται σήμερα. Θεωρώ δεδομένο ότι δεν μπορούν να μείνουν σε αυτά τα επίπεδα. Κι όταν οι τιμές του φυσικού αερίου προσαρμοστούν, έστω κι αν είναι υψηλότερες σε σχέση με το πού βρίσκονταν πριν από δύο χρόνια, και πάλι ο λιγνίτης δεν θα έχει οικονομικό νόημα για τη χώρα. Το κόστος του δηλαδή θα είναι πιο ακριβό από αυτό του φυσικού αερίου.

Αυτό δεν ισχύει τώρα και γι' αυτό και έχουμε τη δυνατότητα να χρησιμοποιούμε ακόμα λιγνίτη. Και θα χρησιμοποιούμε ακόμα λιγνίτη τουλάχιστον σε μία μονάδα, που είναι η Πτολεμαΐδα 5, η οποία και θα εγκαινιαστεί εντός του επόμενου μήνα. Διότι αυτό μας δίνει μια δυνατότητα να διευρύνουμε λίγο το ενεργειακό μας μείγμα. Και είναι και μια μονάδα η οποία, επειδή είναι σύγχρονη, έχει και υψηλότερη απόδοση και εκπέμπει σχετικά λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα συγκριτικά με τις παλαιότερες μονάδες.

Γιάννης Μπασκάκης (Εφημερίδα των Συντακτών): Καλησπέρα κ. Πρόεδρε. Στο θέμα των υποκλοπών θα σας πάω κι εγώ. Όλη η αντιπολίτευση, καθώς και διακεκριμένοι συνταγματολόγοι και νομικοί, καθώς επίσης και οι αρμόδιοι ελεγκτικοί μηχανισμοί του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αλλά και προβεβλημένα στελέχη της δικής σας παράταξης, όπως ο πρώην Πρωθυπουργός ο Κώστας Καραμανλής και ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο Προκόπης Παυλόπουλος, συμφωνούν στο ίδιο πράγμα: ότι το απόρρητο της δράσης των μυστικών υπηρεσιών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συγκάλυψη των δεδομένων της υπόθεσης των υποκλοπών.

Επομένως, σας καλούν να μας πείτε ποιος πρότεινε και με ποια δικαιολογία αυτές τις παρακολουθήσεις. Μπροστά σε όλη αυτή την πάνδημη αντίδραση επιμένει η κυβέρνηση να καλύπτεται πίσω από το απόρρητο;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Η απάντηση είναι ξεκάθαρη, διαφωνώ με τις απόψεις αυτές. Έχουμε επιχειρηματολογήσει εκτενώς για την ανάγκη διαφύλαξης του απορρήτου σε

απολύτως κρίσιμες διαδικασίες όπως αυτές που έχουν να κάνουν με τη λειτουργία των μυστικών υπηρεσιών και σε καμία περίπτωση δεν θεωρώ ότι αυτή η προστασία του απορρήτου πρέπει να αρθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Από εκεί και πέρα επιτρέψτε μου και ένα πολιτικό σχόλιο. Καταλαβαίνω απόλυτα την ανάγκη της αντιπολίτευσης να εργαλειοποιήσει αυτό το θέμα και να ασκήσει πολιτική κριτική στην κυβέρνηση. Λογικό είναι, και αναμενόμενο θα έλεγα, διότι υπήρξε ένα σφάλμα. Εγώ πρώτος το αναγνώρισα εξάλλου. Αλλά από το να υπάρξει ένα σφάλμα το οποίο αναγνωρίζεται και το οποίο διερευνάται, μέχρι που να καλλιεργείται η εικόνα στη χώρα ότι όλη η πολιτική ζωή, όλη η κοινωνική ζωή, όλη η οικονομική ζωή περιστρέφεται γύρω από το θέμα των παρακολουθήσεων, επιτρέψτε μου, υπάρχει μια πολύ μεγάλη απόσταση.

Το θέμα είναι σημαντικό και γι' αυτό και πρέπει να διερευνηθεί, στα πλαίσια τα οποία έχω προσδιορίσει με απόλυτη σαφήνεια, δεν είναι όμως το μόνο θέμα το οποίο απασχολεί σήμερα την ελληνική κοινωνία.

Νικόλ Λειβαδάρη (Ναυτεμπορική): Καλησπέρα σας από την εφημερίδα της «Ναυτεμπορικής», το site της «Ναυτεμπορικής» και από το κανάλι της «Ναυτεμπορικής». Κύριε Πρόεδρε, είπατε νωρίτερα ότι παρατηρείτε μία μετατόπιση, μια μεταστροφή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας και ότι έχουμε αυξημένη εξωστρέφεια. Ήθελα να σας ρωτήσω εάν θεωρείτε ότι σε αυτή τη μεταστροφή στηρίζεται επαρκώς η ελληνική βιομηχανία, η οποία έχει κεντρικό ρόλο σε αυτό το νέο μοντέλο.

Οι Έλληνες βιομήχανοι προειδοποιούν, εκπέμπουν σήμα κινδύνου ενώπιον του υπέρογκου ενεργειακού κόστους. Από εδώ, από τη Θεσσαλονίκη, ζήτησαν πλαφόν στην τιμή του φυσικού αερίου και του ρεύματος και εξαίρεση από την ευρωπαϊκή οδηγία για μείωση της κατανάλωσης κατά 15%. Ήθελα κατ' αρχάς να ρωτήσω εάν θα ικανοποιήσετε τα αιτήματά τους αυτά, ανεξαρτήτως των αποφάσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και κατά δεύτερον, αν η ελληνική πρόταση για πλαφόν στο TTF, συνολικά στην τιμή του εισαγόμενου αερίου, δεν περάσει πώς θα αντιδράσει η κυβέρνηση; Αν θα σκεφτόσασταν τη χρήση veto, όπως είχε απειλήσει η Ισπανία στην πρώτη φάση της κρίσης, για παράδειγμα. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν θα κάνω προβλέψεις για τον τρόπο με τον οποίο θα κινηθούμε σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ξέρετε ότι είναι πολύ δύσκολο αυτή τη στιγμή να πετύχουμε ομοφωνία για δύσκολες αποφάσεις. Δεν θα πω ότι είμαι συγκρατημένα αισιόδοξος, ούτε απαισιόδοξος. Θα αναμένω τις τελικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες στη συνέχεια προφανώς και θα έρθουν και στο επίπεδο των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

Η ελληνική βιομηχανία έχει κάνει πάρα πολύ σημαντική πρόοδο τα τελευταία χρόνια. Και θα σας έλεγα ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις που άντεξαν στη δεκαετή κρίση έχουν γίνει πολύ πιο ανταγωνιστικές, πολύ πιο εξωστρεφείς και η χώρα έχει μία βιομηχανική παραγωγή η οποία είναι σημαντική και η οποία πρέπει να στηριχθεί.

Γνωρίζω απόλυτα ότι το ζήτημα του κόστους ενέργειας είναι κρίσιμο για την ελληνική βιομηχανία. Και, όπως γνωρίζετε, υπάρχουν διαβαθμίσεις σχετικά με την τάση του ρεύματος που χρησιμοποιούν οι βιομηχανίες και άλλα τιμολόγια ανάλογα με το αν κάποιος βρίσκεται στην υψηλή ή στη μέση τάση. Λίγες βιομηχανίες αυτή τη στιγμή είναι στη χαμηλή τάση.

Είναι δεδομένο ότι στο πλαίσιο των παρεμβάσεων που θα κάνουμε και για το ρεύμα αλλά και για το φυσικό αέριο θα λάβουμε υπόψη και τη βιομηχανία. Αλλά είναι επίσης βέβαιο, όπως σας είπα, ότι το πρόσθετο κόστος του ρεύματος είναι μία πραγματικότητα που θα ταλανίσει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, όχι μόνο των ελληνικών. Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση οι ελληνικές επιχειρήσεις να βρεθούν σε δυσμενέστερη θέση σε σχέση με τους ευρωπαίους ανταγωνιστές τους. Όμως, θέλω επίσης να επισημάνω ότι δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις και ότι οι ίδιες οι βιομηχανίες προσαρμόζονται αυτή τη στιγμή, όπως συμβαίνει πάντα σε μία ελεύθερη αγορά, αναζητώντας εναλλακτικά καύσιμα τα οποία ενδεχομένως να είναι πιο φθηνά. Και θα τις βοηθήσουμε, θα τις στηρίξουμε, ως μεταβατική λύση, ως προσωρινή λύση, σε αυτή την κατεύθυνση.

Δημήτρης Τάκης (FORMedia TV): Κύριε Πρόεδρε, ήθελα να σας θέσω μία ερώτηση με περιεχόμενο και γενικό και περιφερειακό. Είπατε χθες στην ομιλία σας ότι είμαστε σε πόλεμο, όλοι με όλα. Η Ευρώπη έχει επιβάλει κυρώσεις στην Ρωσία και υπάρχει μία συζήτηση μετά απ' όλο αυτό το χρονικό διάστημα και το ό,τι υφίσταται η Ευρώπη από τον ενεργειακό πόλεμο για το αν τελικά αυτές οι κυρώσεις λειτουργούν εις βάρος της Ρωσίας ή επιστρέφουν ως μπουμέρανγκ εις βάρος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των πολιτών, των κοινωνιών, ακόμη και της σταθερότητας των κυβερνήσεων. Και υπάρχει μια συζήτηση, την ακούτε και εσείς, και σε ελληνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο: μέχρι πού θα πάει αυτή η ιστορία -αν θα πάει μέχρι τέλος- των κυρώσεων. Και αν τελικά θα έπρεπε να τα βρει η Ευρώπη με την Ρωσία προκειμένου να σταματήσει ο ενεργειακός πόλεμος ή να μην οδηγηθούμε σε μία ολοκληρωτική πολιτική αστάθεια.

Τώρα, με αφορμή το ενεργειακό, και στην περιφέρεια υπάρχουν πάρα πολλές βιομηχανίες που επενδύουν στις ΑΠΕ προκειμένου να μειωθεί και το κόστος της ενέργειας, όμως υπάρχουν δύο προβλήματα: το ένα είναι ότι δεν υπάρχουν δίκτυα προκειμένου το παραγόμενο ρεύμα να χρησιμοποιηθεί. Και το δεύτερο ότι και τα υπάρχοντα δίκτυα χρειάζονται αναβάθμιση της ενεργειακής ισχύος. Σε αυτό το κομμάτι σκέφτεστε να προχωρήσετε σε νομοθετικές πρωτοβουλίες προκειμένου -μια και εσείς πρώτος είχατε μιλήσει για τις ΑΠΕ και την πράσινη ενέργεια- και οι επενδύσεις να πιάσουν τόπο αλλά και να γίνουν και καινούριες επενδύσεις; Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σας ευχαριστώ, κ. Τάκη. Για το πρώτο σας ερώτημα, από την πρώτη στιγμή που επιβάλαμε κυρώσεις στη Ρωσία, οι οποίες ήταν εξαιρετικά εκτενείς -οι σημαντικότερες κυρώσεις που έχουν επιβληθεί ποτέ σε χώρα- γνωρίζαμε ότι ταυτόχρονα θα υποβάλλαμε και τις δικές μας κοινωνίες σε μία επώδυνη διαδικασία. Και είχαμε προειδοποιήσει ότι αυτό ήταν το τίμημα της επιλογής μας: να αμυνθούμε απέναντι στη

ρωσική επιθετικότητα η οποία, όπως έχω εξηγήσει πολλές φορές, δεν αφορά μόνο την Ουκρανία, διότι αν η Ρωσία νικήσει στην Ουκρανία δεν ξέρουμε πού θα σταματήσει ή τι άλλες ορέξεις κάποιων άλλων μπορεί ενδεχομένως να ανοίξουν.

Άρα το ζήτημα αυτό αφορά ουσιαστικά, γεωπολιτικά, στρατηγικά, υπαρξιακά, ολόκληρη την Ευρώπη. Και αναγνωρίσαμε από την πρώτη στιγμή ότι ναι, προφανώς και η Ρωσία θα χρησιμοποιήσει την εξάρτηση της Ευρώπης από το φυσικό αέριο ως όπλο. Και για αυτό και κινηθήκαμε πολύ γρήγορα στην ανάγκη απεξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο όσο πιο γρήγορα αυτό μπορεί να γίνει. Προφανώς δεν μπορεί να γίνει από τη μία στιγμή στην άλλη. Και βέβαια θεωρώ δεδομένο ότι αυτή η πορεία θα είναι μονοσήμαντη. Δεν μπορεί να αντιστραφεί πια.

Είπαμε, επίσης, ότι θέλουμε να στηρίξουμε την Ουκρανία με τέτοιο τρόπο ώστε να της δώσουμε την δυνατότητα να μπορεί να διαπραγματευτεί με την Ρωσία -όπως είπα και πριν- με τους δικούς της όρους. Όχι ως ηττημένη. Και σε αυτή την πολιτική θα εξακολουθούμε να επιμένουμε. Ταυτόχρονα, αναγνωρίσαμε την ανάγκη να στηρίξουμε τις κοινωνίες μας ώστε ο ρωσικός εκβιασμός να μην περάσει και να θωρακίσουμε τις δημοκρατίες μας ώστε η Ρωσία να μην παίζει παιχνίδια με τις ευρωπαϊκές εκλογές, όταν αυτές γίνουν. Όπως είπα, έχουμε μπροστά μας μια σειρά από εκλογές στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών εκλογών, οι οποίες θα γίνουν το 2023. Δεν θεωρώ, λοιπόν, ότι υπάρχει καμία δυνατότητα αλλαγής αυτής της στρατηγικής, ούτε και θα εισηγούμουν κάτι τέτοιο.

Στο δεύτερο ερώτημα σας, το οποίο είναι πολύ σημαντικό. Καταρχάς θέλω να τονίσω ότι η Ελλάδα ήδη παράγει σχεδόν το 50% της ηλεκτρικής της ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Είμαστε μια από τις κορυφαίες δέκα χώρες στον κόσμο ως προς την διείσδυση αιολικής ενέργειας, ηλιακής ενέργειας. Έχουμε προσθέσει σχεδόν 2.000 μεγαβάτ μόνο το 2022. Και αν δείτε τον σχετικό πίνακα υπάρχει μια δραματική επιτάχυνση της διείσδυσης των ΑΠΕ τα τελευταία τρία χρόνια που είμαστε κυβέρνηση, μετά από μια σχετική περίοδο στασιμότητας επί των ημερών του ΣΥΡΙΖΑ, που φαίνεται ότι δεν ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για το ζήτημα αυτό.

Όμως υπάρχουν προβλήματα στην διείσδυση των ΑΠΕ. Πολλά προβλήματα. Υπάρχουν προβλήματα σε σχέση με τη χωροθέτηση. Υπάρχουν αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών. Πράγματι, έχουμε επιλέξει μια σειρά από περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος να αποκλειστούν από εδώ και στο εξής από τις ΑΠΕ, κυρίως από τις μεγάλες ανεμογεννήτριες, οι οποίες εκ των πραγμάτων, λόγω του μεγέθους τους, επεμβαίνουν στην κλίμακα του τοπίου.

Έχουμε, όμως, αρκετές περιοχές στην χώρα μας όπου μπορούμε να προσθέσουμε αιολικό δυναμικό. Επιμένω, όμως, πάρα πολύ σε αυτό το οποίο τονίσατε: στην ανάγκη των βιομηχανιών, αλλά γιατί όχι και των νοικοκυριών, να μπορούν να αυτοπαράγουν ηλεκτρικό ρεύμα και ταυτόχρονα μέσω του Net Metering να το πουλάνε πίσω στο δίκτυο.

Εάν μεν το ηλεκτρικό ρεύμα χρησιμοποιείται μόνο για αυτοπαραγωγή τα πράγματα είναι πιο απλά. Αν θέλουμε να κάνουμε Net Metering χρειαζόμαστε δίκτυο και χώρο στον δίκτυο. Και ήδη το Υπουργείο προχωρά σε έναν πολύ δραστικό εξορθολογισμό, όπου όποιος έχει πάρει όρους σύνδεσης και δεν έχει υλοποιήσει έργα θα τον πετάμε ουσιαστικά έξω από το σύστημα για να μπορούμε να απελευθερώνουμε χώρο στο δίκτυο, να μπορούν να μπαίνουν νέες επενδύσεις οι οποίες θα μπορούν να καλύψουν κατά προτεραιότητα ανάγκες αυτοπαραγωγής των επιχειρήσεων.

Είναι πάρα πολύ σημαντικό σήμερα να δώσουμε στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να μπορούν να παράγουν οι ίδιες το ρεύμα το οποίο θα καταναλώνουν και ταυτόχρονα να είναι συνδεδεμένες με το δίκτυο ώστε να μπορούν να αγοράζουν και να πωλούν ενέργεια από το δίκτυο, ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες.

Κατά συνέπεια, μας απασχολεί ιδιαίτερα αυτό το πρόβλημα. Θα δώσουμε συγκεκριμένες απαντήσεις και θα επιμείνουμε στην όλο και πιο γρήγορη διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, που πια νομίζω ότι όλοι έχουμε αντιληφθεί ότι είναι η φθηνότερη και η ασφαλέστερη πηγή ενέργειας. Είναι μια πηγή ενέργειας που μας ανήκει, είναι φιλική προς το περιβάλλον, δεν εκπέμπει διοξείδιο του άνθρακα και ταυτόχρονα είναι και φτηνή πια, σε σχέση με το πού βρίσκονταν οι τιμές πριν από κάποια χρόνια.

Κατερίνα Σερέτη (Newsit): Καλησπέρα σας. Ήθελα να σας ρωτήσω, γυρίζω πίσω στα πολιτικά, μιλήσατε για τερατογένεση, όσον αφορά στο ενδεχόμενο δημιουργίας μιας κυβέρνησης με Πρωθυπουργό Τσίπρα, με ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ και Βαρουφάκη. Αφού λοιπόν θα πάμε με τον ίδιο εκλογικό νόμο, όπως είπατε εσείς νωρίτερα, υπάρχει κάποιο κόμμα το οποίο αποκλείετε από πιθανότερες μετεκλογικές συνεργασίες ή θα συζητήσετε με όλους; Και να το πω πιο απλά: πόσο κοντά είστε με τον κ. Βελόπουλο;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Καθόλου. Η πρόθεση της Νέας Δημοκρατίας, όπως την έχω παρουσιάσει πολλές φορές, είναι στη δεύτερη κάλπη να διεκδικήσει τη δυνατότητα να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση. Έχω εξηγήσει πολλές φορές ότι αυτοδύναμη κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη μονοκομματική κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Κι έχω αποδείξει ότι έχουμε τη δυνατότητα, ως Νέα Δημοκρατία, να εντάσσουμε στελέχη στην κυβέρνησή μας που δεν προέρχονται ιστορικά από τη Νέα Δημοκρατία.

Άρα η σημερινή κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μπορεί μεν να είναι μονοκομματική, είναι όμως πολύ διευρυμένη ως προς το στελεχιακό δυναμικό το οποίο έχει αξιοποιήσει. Και πρόθεσή μου θα είναι να κάνω το ίδιο και μετά τις δεύτερες εκλογές.

Αλλά από εκεί και πέρα, κα Σερέτη, ο ελληνικός λαός θα κρίνει τελικά και θα επιλέξει αν θέλει να δώσει τη δυνατότητα στη Νέα Δημοκρατία να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση ή αν θα αναγκαστούμε μετά τις δεύτερες εκλογές να διερευνήσουμε το σενάριο μιας εκλογικής συνεργασίας.

Δεν είμαι έτοιμος αυτή τη στιγμή να απαντήσω για το ποιες θα είναι οι επιλογές μου σε αυτό το σενάριο, διότι εξακολουθώ να διεκδικώ για το κόμμα για το οποίο ηγούμαι τη δυνατότητα να εξηγήσω στον ελληνικό λαό ποιο είναι το πραγματικό ζητούμενο των δεύτερων εκλογών. Κι αν ο ελληνικός λαός είναι ικανοποιημένος από αυτό το οποίο έχει δει αυτή την τετραετία, να μας δώσει μία δεύτερη εντολή. Μια δεύτερη εντολή προόδου, ώστε να μην φλερτάρουμε ξανά με τη συμφορά.

Αυτό εννοούσα «δεύτερη ευκαιρία», δεύτερη εντολή -θα έλεγα ότι είναι ο πιο ακριβής ο όρος- προόδου και όχι δεύτερη φορά στη συμφορά. Αυτό θεωρώ ότι θα είναι το πραγματικό ζητούμενο των επόμενων εκλογών και βέβαια η τελική επιλογή του Πρωθυπουργού.

Είπα μία φράση που την εννοώ απόλυτα: εμείς έχουμε μία πρόταση διακυβέρνησης, πολύ συγκεκριμένη. Με τα καλά μας, τα στραβά μας, μας ξέρει ο κόσμος. Αν όχι εμείς, ποιοι; Ποια είναι η εναλλακτική πρόταση διακυβέρνησης σήμερα; Δεν την έχω ακούσει από κανέναν. Ακούω κάποια για «προοδευτική συμμαχία», την παρουσίασα λίγο, ένα ενδεχόμενο σενάριο, προσωπικά το χαρακτήρισα. Αλλά κανείς άλλος δεν έχει εκφραστεί ξεκάθαρα, να προτείνει εναλλακτική πρόταση διακυβέρνησης για τη χώρα.

Το «αν όχι εμείς, ποιοι λοιπόν;». Και τονίζω δεν θέλω να ακουστεί καθ' οποιονδήποτε τρόπο αλαζονικό. Για να αποκρούσω οποιοδήποτε προσπάθεια να παρουσιαστεί αυτό το οποίο σας λέω αυτάρεσκο, το αν όχι εμείς με τα καλά μας και τα στραβά μας, ποιοι, είναι ένα πραγματικό δίλημμα.

Εμείς κυβερνήσαμε. Θα κυβερνήσουμε τέσσερα χρόνια. Πριν από εμάς έχει προηγηθεί και μια άλλη κυβέρνηση, του κ. Τσίπρα. Άρα το δίλημμα Μητσοτάκης ή Τσίπρας -για να το πω πολύ απλά- είναι κάτι το οποίο ο πολίτης το καταλαβαίνει.

Είχαμε τέσσερα χρόνια τον κύριο Τσίπρα. Έχω την τιμή να ηγούμαι της κυβέρνησης για τέσσερα χρόνια. Ο κ. Τσίπρας διεκδικεί να γίνει Πρωθυπουργός. Ο αρχηγός του πρώτου κόμματος, θα το ξαναπώ, πρέπει να είναι Πρωθυπουργός και σε κυβέρνηση συμμαχίας. Αυτό ισχύει για εμένα, ισχύει και για τον κ. Τσίπρα, θα ίσχυε θεωρητικά και για τον κ. Ανδρουλάκη. Τώρα, δεν ξέρω πόσο σενάριο επιστημονικής φαντασίας είναι αυτό, με βάση τις δημοσκοπήσεις μάλλον είναι. Αλλά έτσι λειτουργούν οι κοινοβουλευτικές δημοκρατίες.

Άρα, νομίζω ότι τα διλήμματα, τα εκλογικά, αποκρυσταλλώνονται με απόλυτη σαφήνεια πια.

Βαγγέλης Πλάκας (TV100): Κύριε Πρόεδρε, από τη δημοτική τηλεόραση και το δημοτικό ραδιόφωνο που αυτές τις ημέρες γιορτάζουν τα 35 τους χρόνια. Εχθές στην ομιλία σας αναφερθήκατε και στις υποδομές της Θεσσαλονίκης. Στην περιοδεία σας στην Έκθεση περάσατε και από το περίπτερο του Υπουργείου Υποδομών και είπατε πως «σύντομα η Θεσσαλονίκη θα βρει τη θέση που της αρμόζει», σχολιάσατε. Ποια είναι αυτή η θέση για εσάς; Ποια ταυτότητα αναπτυξιακή, ποια θέση βλέπετε για τη Θεσσαλονίκη; Ειδικά σε αυτό το ανταγωνιστικό εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον.

Και κάτι πιο ειδικό για το Μετρό, θα μου επιτρέψετε. Το 2019 στην ομιλία σας στη ΔΕΘ είχατε θέσει ως ορίζοντα ολοκλήρωσης τον Απρίλιο του '23. Εχθές είπατε για το τέλος του '23. Ο ΣΥΡΙΖΑ, η αξιωματική αντιπολίτευση λέει πως αν δεν είχατε αλλάξει τον σχεδιασμό κατασκευής του Μετρό Θεσσαλονίκης αυτό σήμερα ήδη θα λειτουργούσε. Τι γίνεται με το οριστικό χρονοδιάγραμμα αλλά και τις επεκτάσεις αυτού; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για τη Θεσσαλονίκη του 2030 να σας ξαναδείξω αυτό το πολύ κατατοπιστικό φυλλάδιο, το οποίο υπάρχει και σε ηλεκτρονική εκδοχή, το οποίο παρουσιάζει όλα τα σημαντικά έργα υποδομής τα οποία δρομολογούμε για τη Θεσσαλονίκη τα επόμενα χρόνια και είναι πάρα πολύ σημαντικά.

Νομίζω ότι σε καμία άλλη πόλη δεν υπάρχει τόσο μεγάλη συγκέντρωση έργων που έρχονται να καλύψουν ένα πραγματικό κενό υποδομών στην πόλη και να καταστήσουν τη Θεσσαλονίκη πρωταγωνίστρια, όχι μόνο στη Βόρεια Ελλάδα -είναι ήδη πρωταγωνίστρια στη Βόρεια Ελλάδα- αλλά πρωταγωνίστρια στα Βαλκάνια. Μία πόλη εξωστρεφή, μία πόλη με την ιδιαίτερη δική της ταυτότητα, ως ξεχωριστός τουριστικός προορισμός. Πληροφορήθηκα ότι το 2022 για τη Θεσσαλονίκη είναι εξαιρετική χρονιά, παρά το γεγονός ότι δεν είχαμε επισκέπτες από τη Ρωσία και την Ουκρανία.

Νομίζω ότι είναι μία πόλη η οποία βρίσκει τη δική της ταυτότητα ως αυτόνομος προορισμός. Ταυτόχρονα μία πόλη καινοτομίας, μία πόλη εκπαίδευσης. Χαίρομαι πάρα πολύ που το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, αλλά και τα υπόλοιπα εκπαιδευτικά ιδρύματα, το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, το Διεθνές Πανεπιστήμιο, κάνουν σημαντικά βήματα εξωστρέφειας: αγγλόφωνα τμήματα, αγγλόφωνη ιατρική σχολή. Πολύ σημαντικά πράγματα τα οποία γίνονται για να γίνει η Θεσσαλονίκη ένας αυτόφωτος εκπαιδευτικός πόλος.

Στο μέτωπο της καινοτομίας, δεν χρειάζεται να απαριθμήσω τις μεγάλες επενδύσεις τις οποίες έχουμε καταφέρει να προσελκύσουμε στη Θεσσαλονίκη, που αξιοποιούν το καταπληκτικό ανθρώπινο δυναμικό που υπάρχει στην πόλη και τη Βόρεια Ελλάδα.

Και μία Θεσσαλονίκη, βέβαια, η οποία θα είναι η πύλη εισόδου, η πραγματική πρωτεύουσα των Βαλκανίων. Το έχουμε πει πολλές φορές, δεν έχουμε καταφέρει να το κάνουμε ακόμα. Τώρα νομίζω ότι έχουν τεθεί πραγματικά οι βάσεις ώστε το σχέδιο αυτό να γίνει πραγματικότητα.

Τώρα δεν νομίζω ότι υπάρχει κανείς ο οποίος να πιστεύει αυτά τα οποία λέει ο ΣΥΡΙΖΑ για το Μετρό. Πώς μπορείς να πιστέψεις ένα κόμμα το οποίο ζωγράφισε μουςαμάδες. Ας είμαστε σοβαροί, επιτέλους, όταν μιλάμε ειδικά για το θέμα αυτό.

Εμείς είπαμε από την πρώτη στιγμή ότι ο σχεδιασμός, ο προηγούμενος, θα οδηγούσε στο να μην γίνει απολύτως τίποτα, γιατί τίποτα δεν έγινε ουσιαστικά τα τέσσερα χρόνια του ΣΥΡΙΖΑ. Και προχωρήσαμε σε μία τολμηρή απόφαση να προχωρήσουμε στην απόσπαση των

αρχαίων στο Σταθμό «Βενιζέλου» και στην επανατοποθέτησή τους, με απόλυτο σεβασμό στην προστασία της πολιτικής κληρονομιάς.

Μια διαδικασία που πρέπει να σας πω ότι έγινε υπό την επίβλεψη ενός αρχαιολόγου του οποίου η αξιοπιστία δεν αμφισβητείται και που θα αποτελέσει υπόδειγμα, όχι μόνο εντός χώρας αλλά και παγκόσμια. Και όταν ολοκληρωθεί ο Σταθμός «Βενιζέλου» όλοι θα καταλάβουν τι ακριβώς εννοούμε.

Και ο λόγος για τον οποίο δεν θα μπορέσουμε να ολοκληρώσουμε το Μετρό τον Μάιο του '23 και θα πάμε στο τέλος του '23 οφείλεται αποκλειστικά και μόνο σε αυτούς που, εδώ στην πόλη, δεν ήθελαν ποτέ το Σταθμό της Βενιζέλου. Και έκαναν τα αδύνατα δυνατά για να μπορέσουν, προσφεύγοντας άπειρες φορές στη Δικαιοσύνη, να καθυστερήσουν το έργο. Αυτοί έχουν την ευθύνη για αυτή την εξάμηνη καθυστέρηση.

Όμως η πόλη γνωρίζει πια ότι το Μετρό θα γίνει. Τα εργοτάξια απομακρύνονται. Και αυτό το οποίο φάνταζε ως ανέκδοτο θα γίνει πραγματικότητα. Και θα το πιστέψουν οι Θεσσαλονικείς μόνο όταν μπουν στο Μετρό. Τότε θα κλείσει οριστικά αυτό το μεγάλο κεφάλαιο και τότε θα αντιληφθεί η πόλη την τεράστια σημασία αυτού του έργου. Διότι η κίνηση είναι πια αφόρητη. Για αυτό σχεδιάζουμε εξάλλου και το δεύτερο «flyover». Αλλά τίποτα δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη σημασία των μέσων σταθερής τροχιάς και ειδικά του Μετρό και του προαστιακού στα δυτικά, και η μελέτη της επέκτασης στα δυτικά -η οποία έχει δυσκολίες αλλά το έργο αυτό πρέπει να μελετηθεί- και η επέκταση προς την Καλαμαριά.

Το Μετρό είναι έργο επιβίωσης για τη Θεσσαλονίκη. Έργο επιβίωσης. Και αν δεν ολοκληρωνόταν, όπως δεν θα συνέβαινε ποτέ επί ΣΥΡΙΖΑ, αυτό θα έκοβε τα πόδια, ουσιαστικά, στην πόλη να ξεδιπλώσει όλη την αναπτυξιακή της δυναμική.

Σωτήρης Πίκουλας (Political): Καλησπέρα. Οι πέντε βασικές σας προεκλογικές δεσμεύσεις το 2019 ήταν: δουλειές, καλύτερη παιδεία και υγεία, χαμηλότεροι φόροι και ψηφιακό κράτος και ασφάλεια των πολιτών.

Χθες στην ομιλία σας, την οποία παρακολούθησα επιμελώς, επιχειρήσατε έναν απολογισμό για τα παραπάνω στο δίπτυχο: τι υποσχεθήκαμε και τι πράξαμε. Ωστόσο δεν ακούσαμε, και διορθώστε με αν κάνω λάθος, ένα απολογισμό για τα θέματα της ασφάλειας του πολίτη.

Την ίδια ώρα, τα καθημερινά δελτία ειδήσεων βρίθουν περιστατικών εγκληματικότητας, εγκλημάτων κατά ζωής, εγκλημάτων κατά της οικογενειακής εστίας, γυναικοκτονιών αλλά και περιστατικών καθημερινής βίας, νεανικής βίας, έμφυλης βίας, οπαδικής βίας. Ενώ παράλληλα, παραμένουν ενεργά τα άβυσσος της ανομίας στο κέντρο της Αθήνας, στις δυτικές συνοικίες της Αθήνας και στα πανεπιστήμια.

Το ερώτημά μου προς εσάς είναι ξεκάθαρο: θεωρείτε ότι η κυβέρνησή σας κέρδισε το στοίχημα της ασφάλειας του πολίτη; Και αν όχι, θα προχωρήσετε πιο αποφασιστικά και με ποιες δράσεις; Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχει γίνει πολύ σημαντική πρόοδος στο μέτωπο της ασφάλειας. Και καταλαβαίνω απόλυτα αυτό το οποίο λέτε και θα πρέπει να μας προβληματίσει όλους -όχι μόνο την κυβέρνηση αλλά και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης- το γεγονός ότι πράγματι τα περιστατικά βίας μονοπωλούν σήμερα πολλές εκπομπές με αποτέλεσμα να δίνεται μία εικόνα η οποία δεν αντιστοιχεί όμως στα πραγματικά δεδομένα. Διότι τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι η εγκληματικότητα στη χώρα βαίνει μειούμενη.

Η Αστυνομία έχει ενισχυθεί. Πάρα πολλά άβατα, επιτρέψτε μου να διαφωνήσω σε αυτό, έχουν ξεριζωθεί. Δεν υπάρχει πια άβατο των Εξαρχείων όπως υπήρχε πριν έρθουμε εμείς στα πράγματα. Μία σειρά από καταλήψεις έχουν αδειάσει.

Και στο κρίσιμο ζήτημα των πανεπιστημίων προχωράμε, με δυσκολίες, θα το αναγνωρίσω, στην εφαρμογή του νόμου για την πανεπιστημιακή αστυνομία, τις ΟΠΠΙ όπως τις ονοματίζουμε, που με την υποστήριξη της αστυνομίας θέλουν να βάλουν στοιχειώδη τάξη στα πανεπιστήμια. Και σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να ανεχθούμε αυτή η παρουσία των ΟΠΠΙ, η οποία είναι θεσμοθετημένη, να είναι αφορμή για νέες εντάσεις ανομίας και βίας στα πανεπιστήμια.

Νομίζω το οφείλουμε στα πανεπιστήμια μας να είναι πρώτα και πάνω από όλα ασφαλή για τους φοιτητές, για τους καθηγητές, για όλους τους εργαζόμενους. Είναι περιουσία του ελληνικού λαού και αυτά τα φαινόμενα βίας τα οποία παρατηρούνται σε κάποια -να το τονίσω- σε κάποια πανεπιστήμια, δεν έχουν όλα τα πανεπιστήμια το ίδιο πρόβλημα, νομίζω ότι πρέπει να εξαλειφθούν. Και σε αυτό πιστεύω ότι συμφωνεί ολόκληρη η ελληνική κοινωνία.

Κατά συνέπεια, πιστεύω ότι έχει γίνει μια σημαντική πρόοδος. Και η ενίσχυση της Αστυνομίας έπαιξε τον ρόλο της σε αυτό. Ταυτόχρονα, όμως, έχετε δίκιο να λέτε ότι βρισκόμαστε αντιμέτωποι με καινούργιες μορφές βίας. Πολλές εκ των οποίων έχουν βαθιές κοινωνικές αιτίες και δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο κατασταλτικά.

Μιλήσαμε πριν, απάντησα στην ερώτηση για το ζήτημα των γυναικοκτονιών. Υπάρχει ένα ζήτημα πραγματικό σήμερα με εφηβική βία, με μπούλινγκ, με «συμμορίες» που ασκούν βία, παιδιά, έφηβους. Πρέπει να μας προβληματίσει. Η απάντηση δεν είναι μόνο κατασταλτική εκεί. Πρέπει το πρόβλημα να μελετηθεί πολύ πιο αναλυτικά για να αντιληφθούμε τι ακριβώς συμβαίνει. Το πρόβλημα, εξάλλου, δεν είναι μόνο ελληνικό. Υπάρχουν συμπεριφορές βίας οι οποίες προωθούνται μέσα από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μουσικές επιλογές οι οποίες, δυστυχώς, προάγουν ανοιχτά τη βία.

Προφανώς σε μια κοινωνία ελεύθερης έκφρασης θα ήταν αδύνατο να δοκιμάσει κανείς να περιορίσει τέτοιες εκφράσεις. Είναι, όμως, μια πραγματικότητα κι αυτή, άρα το πρόβλημα είναι πιο σύνθετο.

Αλλά θα επαναλάβω ότι ως προς το ζήτημα της αστυνόμευσης τα στοιχεία μιλάνε από μόνα τους. Η εικόνα η οποία παρουσιάζεται συχνά στα Μέσα, με μεμονωμένα περιστατικά -δεν χρειάζεται να επαναλάβω νομίζω ότι ο χρόνος ο οποίος έχει καταναλωθεί από Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης για τα δύο-τρία αποτρόπαια εγκλήματα τα οποία μας έχουν απασχολήσει τον τελευταίο χρόνο είναι πραγματικά εντυπωσιακός, λες και δεν τελειώνει ποτέ η ειδησεογραφία γύρω από τα θέματα αυτά- αδικεί, όμως, τη συνολική εικόνα.

Και νομίζω ότι αδικεί και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να υπάρχει αυτή η μονομανία και η επιμονή στο να αναπαράγονται διαρκώς αυτά τα θέματα.

Νίκος Ρούμπος (ΑΠΕ-ΜΠΕ): Καλησπέρα. Θέλω να ρωτήσω ποια είναι τα πρώτα συμπεράσματα που βγάξετε από την εγκατάσταση της πανεπιστημιακής αστυνομίας στα πανεπιστήμια και τις αντιδράσεις που εκδηλώνονται και σε ποια πανεπιστήμια και πότε θα γίνει και εγκατάσταση, σε άλλες περιοχές, πέρα από αυτά τα δυο που έχουμε μέχρι τώρα. Και μια διευκρίνιση: από ποιον μήνα και μετά θα αρχίσει να μετράει η εξάντληση της τετραετίας; Μιλώ πολιτικά, όχι μαθηματικά.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για την πανεπιστημιακή αστυνομία, το προσωπικό έχει εκπαιδευτεί, αρχίζει η ανάπτυξή του. Είναι γνωστά τα πανεπιστήμια στα οποία έχουμε μεγάλο πρόβλημα. Είναι λιγότερα από πέντε τον αριθμό, δεν νομίζω ότι χρειάζεται να τα επαναλάβω. Το σημαντικό είναι να κερδηθεί το στοιχείο ότι εδώ δεν μιλάμε για έναν κατασταλτικό μηχανισμό, αλλά για ανθρώπους οι οποίοι πρέπει να κερδίσουν την ίδια την εμπιστοσύνη και την εκτίμηση όλων όσοι επιδιώκουν το Πανεπιστήμιο να είναι ένας δημιουργικός χώρος ανταλλαγής απόψεων, προβληματισμού, έρευνας κι όχι ένας χώρος όπου «πλακωνόμαστε» κι όπου εκδηλώνονται περιστατικά βίας.

Θα το κερδίσουμε το στοιχείο αυτό και θα επιμείνουμε στην κατεύθυνση στην οποία έχουμε κινηθεί. Δεν θέλω να φτάσουμε στο σημείο γύρω από το ζήτημα αυτό να χτιστούν νέες διαχωριστικές γραμμές. Διότι πολύ απλά η κοινωνία δεν είναι μοιρασμένη στο θέμα αυτό, ούτε οι φοιτητές είναι μοιρασμένοι. Κανείς δεν θέλει πιστεύω, παρά μόνο ελάχιστοι ταραχοποιοί, να αναπαράγονται καταστάσεις βίας στα πανεπιστήμια όπως αυτές που έχουμε δει κι έχουμε ζήσει τις τελευταίες δεκαετίες, γιατί το φαινόμενο δεν είναι τωρινό.

Τώρα, για την εξάντληση της τετραετίας, φαντάζομαι ότι περίπου με ρωτάτε ποιος θα είναι ο ακριβής χρόνος διεξαγωγής των εκλογών. Θα μου επιτρέψετε αυτό να μη σας το αποκαλύψω ακόμα, αλλά να επαναλάβω και πάλι ότι θα εξαντλήσουμε την τετραετία. Άρα μπορείτε νομίζω να βγάλετε τα συμπεράσματά σας.

Λίνα Κλείτου (Blue Sky): Κύριε Πρόεδρε, από την πρώτη περίοδο του covid, από την περίοδο των lockdowns, σας ακούμε να αναφέρεστε στις ωφέλειες που θα προκύψουν από την

αξιοποίηση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης. Μάλιστα η Ελλάδα, όπως μας έχετε πληροφορήσει, έχει δεχτεί και τα εύσημα των ευρωπαϊών εταίρων για τα προγράμματα που παρουσίασε και ήταν από τις πρώτες χώρες που άρχισαν να λαμβάνουν αυτά τα κονδύλια. Εσχάτως, και λόγω της κρίσης, παρατηρούνται κάποιες καθυστερήσεις στα δάνεια, λόγω και της δραματικής αύξησης του κόστους των επενδύσεων. Καταγράφονται όμως και καθυστερήσεις στο θέμα των επιδοτήσεων.

Άλλαξαν οι ταμειακές σας προτεραιότητες λόγω των παράλληλων επιδοματικών πολιτικών που ακολουθείτε; Πόσο συμβατός είναι ο επιδοματικός εθισμός της ελληνικής κοινωνίας και της οικονομίας με το φιλελεύθερο προφίλ της κυβέρνησής σας; Πότε θα έχουμε απτά και μετρήσιμα αποτελέσματα, κατά την άποψή σας, από την αξιοποίηση αυτών των κονδυλίων και τι θα λέγατε στους ανησυχούντες ότι αυτά τα κονδύλια ενδεχομένως θα τα κατευθύνετε σε εκλεκτούς ημέτερους; Και ρωτώ το τελευταίο, κ. Πρόεδρε, γιατί πολλοί συναρτούν τις πολιτικές εξελίξεις και με το πώς θα διαχειριστείτε αυτά τα κονδύλια που έχετε στη διάθεσή σας.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μου κάνατε πολλές ερωτήσεις, θα επιχειρήσω να συνοψίσω τις απαντήσεις μου. Η πρόταση της Ελλάδος για το Ταμείο Ανάκαμψης ήταν από τις πρώτες που εγκρίθηκαν, πανηγυρικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διότι ακριβώς ήταν μια πολύ καλά επεξεργασμένη πρόταση που λάμβανε υπόψη τις κεντρικές προτεραιότητες που είχε θέσει η Ευρώπη για την ανάγκη τα προγράμματα, τα χρήματα αυτά, να κατευθυνθούν σε δράσεις ψηφιοποίησης, «πρασινίσματος» της οικονομίας, ενίσχυσης των μικρομεσαίων, με έμφαση σε ζητήματα όπως οι δεξιότητες και η δια βίου κατάρτιση.

Και πρέπει να σας πω ότι οι διαδικασίες έγκρισης των εκταμιεύσεων του Ταμείου Ανάκαμψης είναι ακόμα πιο αυστηρές από το ΕΣΠΑ. Άρα, όποιος πιστεύει ότι μπορεί κάποιος εδώ να παίζει παιχνίδια με τους πόρους αυτούς είναι βαθιά νυχτωμένος, δεν ξέρει πώς δουλεύει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Είμαστε από τις πρώτες χώρες που έχουμε πάρει χρήματα από το Ταμείο Ανάκαμψης και έχουμε διοχετεύσει πόρους από το Ταμείο Ανάκαμψης στην ελληνική οικονομία. Ο αρμόδιος Αναπληρωτής Υπουργός έχει παρουσιάσει τα στοιχεία και έχω δεχθεί επίσης τέσσερις φορές το χρόνο να ενημερώνεται η Βουλή και η αρμόδια Επιτροπή ώστε να υπάρχει μια διαρκής παρουσίαση των βασικών στατιστικών στοιχείων του Ταμείου Ανάκαμψης για να γνωρίζουν όλοι ακριβώς τι συμβαίνει.

Άρα την απάντηση για το που κατευθύνονται οι πόροι την έδωσα και πριν: σε όλους όσους μπορούν να διεκδικήσουν, με βάση τις προδιαγραφές του Ταμείου Ανάκαμψης και τις προτεραιότητες τις οποίες έχουμε θέσει, που προφανώς δεν αποκλείουν κανέναν και δίνουν μεγάλη έμφαση στις δράσεις που αφορούν και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Κάνατε μια ενδιαφέρουσα ερώτηση, αν είμαστε εθισμένοι σε επιδοματική πολιτική. Η απάντηση είναι όχι. Όμως τα επιδόματα είναι απαραίτητα για να στηριχθεί η κοινωνία σε μία εξαιρετικά δύσκολη συγκυρία. Και το καλύτερο παράδειγμα που μπορώ να σας δώσω

του πώς μπορούμε να συνδυάσουμε κίνητρα και αντικίνητρα για να ξεφύγει η κοινωνία από αυτό το οποίο αποκαλείτε εθισμό των επιδομάτων είναι η πολιτική την οποία έχουμε εφαρμόσει στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, στον πρώην ΟΑΕΔ, όπου είπαμε ξεκάθαρα ότι εάν σου προσφέρει μια δημόσια υπηρεσία θέσεις απασχόλησης μια, δυο, τρεις φορές εάν αρνηθείς τη δουλειά που σου προσφέρει τότε θα σταματήσεις να είσαι δικαιούχος των πλεονεκτημάτων που απολαμβάνεις με το να είσαι στο μητρώο ανέργων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης.

Αν θέλεις να καταρτιστείς βεβαίως και θα σε πληρώσω, αλλά θέλω απόδειξη ότι αυτή η κατάρτιση έπιασε τόπο και οδηγεί σε κάποια πιστοποίηση.

Ακριβώς αυτή η ισορροπία μεταξύ του να βγάλουμε την κοινωνία από τη λογική ότι πάντα θα υπάρχει ένα κράτος «πατερούλης» που θα σε πληρώνει χωρίς να καταβάλεις κάποια προσπάθεια να βγεις από αυτή τη λογική και της ανάγκης, της αδήριτης ανάγκης να στηριχθεί η κοινωνία και ειδικά αυτοί οι οποίοι έχουν μεγαλύτερη ανάγκη σε μια εποχή κρίσης, αυτή τη γραμμή προσπαθούμε να διαβούμε. Δεν λέω ότι τα καταφέρνουμε πάντα τέλεια. Μερικές φορές μπορεί να μπατάρουμε λίγο από τη μία ή λίγο από την άλλη, όμως η κεντρική πολιτική της κυβέρνησης είναι πάρα πολύ συγκεκριμένη: ναι σε μία ενεργή κοινωνική πολιτική. Και γι' αυτό και οι ενεργές πολιτικές εργασίας, όχι παθητικές πολιτικές, απλά δίνω ένα επίδομα ενεργείας, οι ενεργές πολιτικές εργασίας έχουν τόσο μεγάλη σημασία.

Χθες, στη Διεθνή Έκθεση, πέρασα από το περίπτερο της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης. Υπήρχε «Μέρα Καριέρας». Τι σημαίνει «Μέρα Καριέρας»; Άνεργοι εγγεγραμμένοι οι οποίοι έρχονται στον ΟΑΕΔ, επιχειρήσεις οι οποίες αναζητούν εργαζόμενους, συναντήσεις, συνεντεύξεις, οδηγούν σε κάποιες θέσεις εργασίας. Αυτό θέλουμε.

Δεν θέλουμε ο άνεργος να είναι μονίμως εξαρτημένος από μία κρατική επιδότηση. Θέλουμε να τον βοηθήσουμε να βρει εργασία. Και αυτή νομίζω ότι είναι μία πολύ μεγάλη διαφορά μεταξύ της δικής μας φιλελεύθερης προσέγγισης και της προσέγγισης κάποιων άλλων κομμάτων που θέλουν τελικά τους ανθρώπους εξαρτημένους από τα επιδόματα. Πολιτικούς πελάτες που θα παρακαλούν για ένα επίδομα επιβίωσης ουσιαστικά, χωρίς να μπορούν να διεκδικήσουν για τον εαυτό τους ένα καλύτερο αύριο.

Και αυτό εννοούσα και χθες όταν μίλησα στην ομιλία μου για ένα κράτος το οποίο στηρίζει τους αδύναμους, αλλά τους δίνει τη δυνατότητα να μπορούν να βγουν από αυτόν τον κύκλο ενδεχομένως, από αυτή την παγίδα της φτώχειας και να δημιουργήσουν και να διεκδικήσουν κάτι καλύτερο για αυτούς και την οικογένειά τους.

Κώστας Πασίσης (ThePresident) : Κύριε Πρόεδρε, πριν από λίγο βάλατε τέλος στα σενάρια για πρόωρες εκλογές λέγοντας ότι θα γίνουν στο τέλος της τετραετίας. Άρα στο διάστημα που μεσολαβεί θα έχουμε κάποιο ανασχηματισμό ή θα πάτε με την ίδια κυβέρνηση; Και ένα δεύτερο ερώτημα, μια και αναφερθήκατε και προηγουμένως: το επιτελικό κράτος λειτούργησε υποδειγματικά ή χρειάζονται αλλαγές; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Τρία όχι. Όχι εκλογές, όχι αλλαγή του εκλογικού νόμου, όχι ανασχηματισμός. Και το λέω αυτό διότι όταν απέχουμε κάποιους μήνες από τις εκλογές, το έχω πει πολλές φορές, θεωρώ ότι μία οποιαδήποτε αλλαγή αυτή τη στιγμή θα κάλυπτε επικοινωνιακές ανάγκες και όχι ουσιαστικές.

Για το επιτελικό κράτος έχω να πω περισσότερα. Γιατί θεωρώ ότι το επιτελικό κράτος είναι μία λίγο παρεξηγημένη έννοια. Διότι ουσιαστικά είναι ένα πλαίσιο το οποίο θέτει τους κανόνες με τους οποίους πρέπει να λειτουργεί σωστά μία κυβέρνηση. Τους κανόνες προγραμματισμού, λογοδοσίας, στοχοθεσίας, αξιολόγησης.

Αυτά δεν υπήρχαν στη χώρα μας. Μου κάνει πολύ εντύπωση πώς δεν υπήρχαν. Μερικές φορές αναρωτιέμαι πώς μπορούσε να κυβερνηθεί η χώρα χωρίς ένα τέτοιο πλαίσιο. Από απλά πράγματα, μέχρι να συνεδριάζει τακτικά το Υπουργικό Συμβούλιο με συγκεκριμένη ατζέντα. Να μπορεί να γίνεται ένας ετήσιος προγραμματισμός δράσεων από τα Υπουργεία, τα οποία να αξιολογούνται για αυτές τις δράσεις και να επισημαίνονται όποτε υπάρχουν καθυστερήσεις. Μηχανισμοί παρακολούθησης της υλοποίησης της δευτερογενούς νομοθεσίας, δεν υπήρχαν αυτοί: ψηφίζουμε ένα νόμο και τότε έχουν εκδοθεί οι υπουργικές αποφάσεις. Όλα αυτά είναι δουλειά του επιτελικού κράτους.

Η αξιοποίηση επιτελικών στελεχών στη διοίκηση. Ξεκινάει μία πρόσκληση από το κέντρο εκπαίδευσης των δημοσίων υπαλλήλων για τη στήριξη και την εκπαίδευση επιτελικών στελεχών στη διοίκηση. Άνθρωποι που γράφουν νόμους. Ή ειδικοί στην πληροφορική που ασχολούνται με ψηφιακές πολιτικές. Οριζόντια επιτελικά στελέχη τα οποία πρέπει να έχουν παρουσία σε όλα τα Υπουργεία. Θα εκπαιδεύουν από το ΕΚΔΑ αυτή τη στιγμή.

Όλα αυτά είναι πτυχές του επιτελικού κράτους. Το επιτελικό κράτος δεν υποκαθιστά τους Υπουργούς. Τους ελέγχει, τους θέτει στόχους, τους επισημαίνει καθυστερήσεις ή βρίσκεται στη διάθεση των Υπουργείων για να τους διευκολύνει ή υλοποιεί πολιτικές οι οποίες είναι οριζόντιες, όπου απαιτείται συνεργασία μεταξύ περισσότερων Υπουργείων.

Και πολλές τέτοιες πολιτικές απαιτούν ένα κεντρικό συντονισμό σε επίπεδο αυτού που αποκαλούμε επιτελικό κράτος.

Βεβαίως και πάντα κάνουμε προσαρμογές και μαθαίνουμε από τα όποια λάθη μας. Όμως η προσήλωσή μου σε αυτό το οποίο αποκαλούμε επιτελικό κράτος είναι αδιαπραγμάτευτη.

Και ειλικρινά αναρωτιέμαι αν υπάρχει κάποια άλλη πρόταση για τη χώρα, για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να λειτουργεί μία κυβέρνηση κεντρικά. Διότι με βάση ό,τι γνωρίζω για την πολιτική και τις χρηστές αρχές της διοίκησης δεν μπορώ να φανταστώ κάποιον άλλο τρόπο για να μπορεί κανείς να υλοποιεί το πολύ σύνθετο έργο του να κυβερνάται μία χώρα που αντιμετωπίζει προβλήματα και συνεχείς προκλήσεις.

Δεν κάνουμε τίποτα διαφορετικό από το να εφαρμόζουμε στη χώρα μας βέλτιστες πρακτικές που είναι δοκιμασμένες σε πάρα πολλές άλλες σύγχρονες, ευνοούμενες δυτικές δημοκρατίες.

Αναρωτιέμαι πραγματικά, για αυτούς που μας ασκούν κριτική για το επιτελικό κράτος ποια είναι η εναλλακτική;

Και, εν πάση περιπτώσει, κινούμαστε πάντα στα πλαίσια του Συντάγματος, που δίνει στον Πρωθυπουργό σημαντικές δυνατότητες και υποχρεώσεις να συντονίζει το έργο της κυβέρνησης. Αυτή είναι η δουλειά του Πρωθυπουργού, να επιλέγει τους Υπουργούς, να συντονίζει το έργο της κυβέρνησης. Αυτό κάνω, τίποτα λιγότερο και τίποτα περισσότερο.

Φίλιππος Πανταζής (Euro2day): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να επανέλθω στο θέμα της επενδυτικής βαθμίδας, την ανάκτηση της οποίας έχετε θέσει και εσείς ως τον επόμενο μεγάλο στόχο μετά την έξοδο από την έξοδο από την Ενισχυμένη Εποπτεία. Πόσο εφικτός, όμως, είναι αυτός ο στόχος εντός του 2023, δεδομένου, πρώτον, ότι με βάση το πολιτικό χρονοδιάγραμμα που έχετε θέσει τουλάχιστον για το πρώτο μισό του έτους θα υπάρξει πολιτική αβεβαιότητα; Και, δεύτερον, ότι βρισκόμαστε εν μέσω κύματος ακρίβειας και πρωτοφανούς ενεργειακής κρίσης, που υποχρεώνουν την κυβέρνηση να λαμβάνει μέτρα στήριξης με άγνωστο ακόμα το πόσο θα πρέπει να διατεθεί από τον προϋπολογισμό για να βγει ο δύσκολος χειμώνας. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα πετύχουμε την επενδυτική βαθμίδα εντός του 2023. Όμως έχετε δικίο να επισημαίνετε ότι όποια καθυστέρηση στην επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας δεν θα σχετίζεται τόσο με την οικονομική μας πολιτική, που πιστεύω ότι έχει πείσει τις αγορές ότι είναι συνετή και σώφρων, όσο με τον κίνδυνο της πολιτικής αστάθειας. Γιατί αυτό; Διότι μια πολιτική αστάθεια μπορεί να οδηγήσει εύκολα σε έναν εκτροχιασμό ή στην λήψη αποφάσεων που δεν είναι συνετές από οικονομικής πλευράς.

Γι' αυτό, ναι, η επίλυση του πολιτικού ζητήματος, εννοώ του να έχουμε μια σταθερή κυβέρνηση μετά τις εκλογές είναι προϋπόθεση για να μπορέσουμε να πετύχουμε την επενδυτική βαθμίδα. Δεν έχουμε πολιτικό ζήτημα σήμερα. Έχουμε μια σταθερή κυβέρνηση, να το τονίσω, αυτή η οποία θα οδηγήσει με ασφάλεια τη χώρα μέχρι τις εκλογές.

Γεωργία Σκιτζί (newsbeast): Ήθελα, κ. Πρωθυπουργέ, να σας ρωτήσω για τον κατώτατο μισθό. Ανακοινώσατε χθες την τρίτη κατά σειρά αύξησή του και μάλιστα τον μήνα Μάιο. Και ήθελα να σας ρωτήσω αν μπορείτε να μας προσδιορίσετε το εύρος της αύξησης αυτής και ένα, έτσι, έναν προβληματισμό γιατί δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί νωρίτερα την στιγμή που οι πληθωριστικές πιέσεις είναι μεγάλες και ο χειμώνας που έρχεται-όπως έχετε πει πολλές φορές- πολύ δύσκολος. Σας ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ο νόμος ορίζει με σαφήνεια, κα Σκιτζί, τη διαδικασία μέσα από την οποία προσδιορίζεται η αύξηση του κατώτατου μισθού και το χρονοδιάγραμμα λέει με σαφήνεια ότι η διαδικασία αυτή θα ξεκινήσει στις αρχές του χρόνου και θα υλοποιηθεί

εντός δύο-τριών μηνών. Γι' αυτό και προσδιόρισα την εφαρμογή της αύξησης από την 1^η Μαΐου, για να είμαστε και συνεπείς με την μεγάλη αύξηση που δώσαμε 1^η Μαΐου του 2022.

Αυτό νομίζω ότι είναι το συνετό. Απαιτείται τουλάχιστον ένας ετήσιος προγραμματισμός και για τις επιχειρήσεις και αυτό θα πράξουμε και τώρα. Δεν μπορώ να σας προσδιορίσω το ύψος της αύξησης, διότι δεν γνωρίζω τα δεδομένα τα οποία θα λάβουμε υπόψη, και οι κοινωνικοί εταίροι οι οποίοι θα συμμετέχουν σε αυτή την διαδικασία, όταν δρομολογηθεί στις αρχές του επόμενου έτους.

Άννα Ανανιάδου (Ριζοσπάστης): Εδώ, κύριε πρόεδρε. Στην προχθεσινή ΝΑΤΟική σύνοδο στο Ραμστάιν ο Υπουργός Άμυνας δήλωσε πως «η κυβέρνηση θα συνεχίσει να στέκεται στο πλευρό της Ουκρανίας για όσο διάστημα χρειαστεί και να παρέχει κάθε δυνατή υποστήριξη». Το επαναλάβατε κι εσείς σήμερα αρκετές φορές. Το ερώτημα λοιπόν: σκοπεύει η κυβέρνηση να στείλει τεθωρακισμένα οχήματα στην Ουκρανία, όπως και εκπαιδευτές των ειδικών δυνάμεων, για να εκπαιδεύσουν Ουκρανούς στρατιώτες, όπως έχει γραφτεί στον Τύπο και δεν το έχετε διαψεύσει; Και ακόμη, πως σχολιάζετε τις πληροφορίες για αποστολή των S-300 στην Ουκρανία;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Ως προς το δεύτερο σκέλος του ερωτήματός σας δεν υφίσταται κανένα τέτοιο ζήτημα. Έχουμε πει πολλές φορές ότι η στήριξη την οποία παρέχουμε στην Ουκρανία δεν πρόκειται να είναι εις βάρος της άμυνας της χώρας.

Αυτό απαντά και στο πρώτο ερώτημά σας. Έχουμε συμφωνήσει να αποστείλουμε κάποια παλαιότερα θωρακισμένα οχήματα μεταφοράς προσωπικού, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά θα αντικατασταθούν αμέσως από πιο σύγχρονα γερμανικά οχήματα και οι διαπραγματεύσεις γι' αυτή μας την απόφαση εξακολουθούν να συνεχίζονται.

Από εκεί και πέρα δεν έχω να σας πω τίποτα καινούριο για το ζήτημα της παροχής στήριξης προς την Ουκρανία, πέραν αυτών που είναι ήδη δημόσια γνωστά.

Βίκυ Σαμαρά (News247): Κύριε Πρόεδρε, είπατε προηγουμένως ότι δεν νιώθετε καθόλου κοντά με τον κ. Βελόπουλο. Αποκλείετε επομένως ρητά τη συνεργασία μαζί του, εάν ο λαός δεν σας δώσει την αυτοδυναμία και με δεδομένο ότι ο κ. Ανδρουλάκης -εσείς το είπατε- ότι δε δείχνει διάθεση συνεργασίας; Είπατε επίσης ότι η κυβέρνησή σας θα εντάξει και στελέχη από άλλους πολιτικούς χώρους. Εάν ο ελληνικός λαός δεν σας δώσει την αυτοδυναμία για λίγες μόνο έδρες, θα μπορούσατε δηλαδή να προσεγγίσετε μεμονωμένους βουλευτές που έχουν εκλεγεί με άλλα κόμματα, με το ΠΑΣΟΚ ή με την Ελληνική Λύση; Ή θα πάτε σε τρίτες εκλογές;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω ότι έχει απαντηθεί διεξοδικά το ερώτημα αυτό το οποίο έχετε θέσει κα Σαμαρά. Δεν έχω να πω κάτι περισσότερο για κάτι το οποίο θα λάβει χώρα σε αρκετούς μήνες από τώρα. Νομίζω θα έχουμε αρκετό χρόνο να συζητήσουμε και για τα εκλογικά διλήμματα με πολύ μεγαλύτερη σαφήνεια.

Σας απάντησα ευθέως για το ζήτημα του κ. Βελόπουλου, όπως σας είπα και για το ζήτημα του κ. Ανδρουλάκη. Θεωρώ ότι υπάρχει μία δυσαρμονία, θα έλεγα, μεταξύ του τρόπου με τον οποίον βλέπουν την κυβέρνηση συμπολίτες μας οι οποίοι στηρίζουν το ΠΑΣΟΚ και της απόλυτης, κατηγορηματικής, έντονης κριτικής που μας ασκεί ο κ. Ανδρουλάκης. Μερικές φορές αισθάνομαι ότι οι ψηφοφόροι του είναι πιο μπροστά από τον ίδιο.

Ξέρετε εγώ -όπως ενδεχομένως και κάποιοι από τους παρευρισκόμενους- έχουμε ενηλικιωθεί πολιτικά τη δεκαετία του '80. Λες και βλέπω ένα déjà vu ως προς την ένταση του λόγου. Μόνο που ο χρόνος, ξέρετε, δεν γυρνάει προς τα πίσω. Προς τα μπροστά πρέπει να πηγαίνουμε. Άρα νομίζω ότι αυτές οι εντάσεις και οι φραστικές υπερβολές και η αναζήτηση φαντασμάτων και ενός πολιτικού εχθρού που παραπέμπει στο παρελθόν δεν νομίζω ότι ταιριάζουν σε έναν νέο πολιτικό.

Σταύρος Φανφάνης (Χρόνος Κομοτηνής): Κύριε Πρόεδρε, χαίρετε. Με απόφασή σας συγκροτήθηκε διακομματική επιτροπή για την ανάπτυξη της Θράκης, η οποία κυκλοφόρησε το πόρισμά της. Ωστόσο οι Θρακιώτες ανησυχούν αν όσα περιγράφονται στο πόρισμα αυτό θα γίνουν πράξη ή θα παραμείνουν στα συρτάρια ως υποσχέσεις. Ένα σχόλιο και τι απαντάτε σε αυτό θα ήθελα. Και δεύτερον, τον περασμένο Μάιο, από το βήμα του Κογκρέσου στην Ουάσιγκτον, αναφέρατε την Αλεξανδρούπολη και τη Θράκη ως έναν νέο γεωστρατηγικό και ενεργειακό κόμβο, όχι μόνο για την Ελλάδα αλλά και την Ευρώπη. Τι να περιμένουν οι κάτοικοι της περιοχής τα επόμενα χρόνια είναι η ερώτηση.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω ότι γνωρίζετε πολύ καλά το τι συμβαίνει σήμερα στη Θράκη, και ειδικά στον Έβρο και στην Αλεξανδρούπολη. Είναι νομίζω μια κοσμογονία από την οποία προφανώς ωφελούνται σημαντικά οι Θρακιώτες. Το πόρισμα είναι εξαιρετικά χρήσιμο, περιέχει πολύ ουσιαστικές προτάσεις. Θα υλοποιηθεί και ήδη έχουν γίνει πράγματα στη Θράκη, σημαντικά, όπως η επίλυση της εκκρεμότητας του 12%, ενδεικτικά αναφέρω, που ταλάνιζε τις επιχειρήσεις εδώ και πολλά χρόνια.

Και βλέπω ένα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για τη Θράκη συνολικό, επενδυτικό, γεωστρατηγικό, γεωπολιτικό. Δρομολογούνται νέες υποδομές σημαντικές, ιδιωτικοποίηση των λιμανιών της Αλεξανδρούπολης και της Καβάλας, στην ανατολική Μακεδονία. Κρίσιμες υποδομές ως προς τη βελτίωση του κάθετου άξονα, δρόμου ηλεκτροκίνησης που θα ενώνει το νότιο Έβρο με τον βόρειο Έβρο. Νομίζω ότι ποτέ οι προοπτικές της Θράκης δεν ήταν πιο θετικές από ό,τι είναι τώρα.

Πάνος Τουμάσης (Huffington Post): Κύριε Πρόεδρε, στο πρόσφατο παρελθόν είχαμε δει πολλά δημοσιεύματα από το εξωτερικό που έβλεπαν θετικά το έργο της κυβέρνησης. Τον τελευταίο καιρό όμως, και με αφορμή όσα έχουν γίνει ειδικά στο κομμάτι των παρακολουθήσεων, βλέπουμε μια πολύ έντονη κριτική από μεγάλα ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία, μεγάλα ξένα Μέσα Ενημέρωσης. Πώς το σχολιάζετε αυτό; Έχει αλλάξει η εικόνα της χώρας στο εξωτερικό προς το χειρότερο; Ένα σχόλιο θα ήθελα.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Όχι, δεν το πιστεύω. Είμαι ένας βαθιά δημοκράτης άνθρωπος που θεωρώ ότι η δουλειά του Τύπου είναι να ελέγχει την εξουσία. Άρα είναι απολύτως λογικό όταν γίνεται ένα σφάλμα αυτό να αναδεικνύεται. Το θεωρώ αναμενόμενο, θεμιτό, λογικό. Νομίζω ότι έχει γίνει και η παρουσία σας εδώ κάτι λέει και για το επίπεδο της ελευθερίας του Τύπου στη χώρα μας. Και φυσικά δεν έχει καμία σχέση με διάφορες εκθέσεις αριστερόστροφων Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που παρουσιάζουν την Ελλάδα σε χειρότερη θέση από ό,τι είναι το Τσαντ ή η Μπουρκίνα Φάσο. Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά.

Άρα, η κριτική είναι καλοδεχούμενη και επιβεβλημένη. Όπως και η γνώμη είναι καλοδεχούμενη, έστω και αν δεν μας αρέσει ή αν έχει ιδεολογικές αναφορές. Λογικό είναι αυτό, δεν είναι κάτι το οποίο είναι ασυνήθιστο.

Αυτό που δεν μπορεί να είναι αποδεκτό είναι η διαστρέβλωση των στοιχείων. Και εκεί θα επιμείνουμε πάρα πολύ. Όταν διαστρεβλώνονται τα στοιχεία θέλω να δίνονται απαντήσεις. Και να δώσω ένα παράδειγμα. Στήθηκε μία ολόκληρη «φάμπρικα» επικοινωνιακή και δεχθήκαμε πολύ ισχυρή κριτική από συγκεκριμένα Μέσα του εξωτερικού με αφορμή το περιστατικό με τους «38 μετανάστες και το νεκρό παιδί». Αμφισβητείται σοβαρά ότι έχει υπάρξει ποτέ τέτοιο περιστατικό. Δεν είδα όμως κάποιους να ανασκευάζουν αυτά τα οποία έγραψαν για την Ελλάδα. Η εικόνα που μπορεί να έχει μείνει στο εξωτερικό είναι ότι υπήρχε πράγματι ένα νεκρό παιδί το οποίο θάφτηκε σε μία νησίδα, κάτι το οποίο μέχρι στιγμής δεν επιβεβαιώνεται από κανέναν.

Κατά συνέπεια, εμείς θα είμαστε πάντα πολύ ανοιχτοί και ανεκτικοί στο να δεχόμαστε κάθε κριτική. Και λογικό είναι όταν γίνεται ένα λάθος να δεχόμαστε κριτική. Αλλά δεν θα δεχτούμε τη διαστρέβλωση των πραγματικών γεγονότων. Και νομίζω ότι η χώρα έχει κάνει πάρα πολλά βήματα προόδου και η εικόνα της χώρας στο εξωτερικό σήμερα δεν είναι αυτή η οποία ήταν πριν από τρία χρόνια.

Όσο, δε, για κάποιους οι οποίοι επιδιώκουν να παρουσιάζουν την Ελλάδα ως μία περίπου αυταρχική χώρα στα πρότυπα χωρών της Κεντρικής Ευρώπης, θέλω να θυμίσω ότι προσωπικά υπήρξα αυτός ο οποίος ήταν επισπεύδων προκειμένου να εκδιωχθεί ο κ. Orban από το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα. Δεν πρόκειται να δεχτώ καμία, μα καμία, αμφισβήτηση των δημοκρατικών διαπιστευτηρίων αυτής της κυβέρνησης από κανέναν ο οποίος το κάνει με ξεκάθαρα πολιτικά κίνητρα, είτε βρίσκεται εντός είτε βρίσκεται εκτός Ελλάδος.

Διότι και εκτός Ελλάδος μπορούν να υπάρχουν δυνάμεις -μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας- οι οποίες βρίσκονται απέναντι στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα και οι οποίες μπορεί να βρίσκουν την οποιαδήποτε αφορμή ως ευκαιρία για να πλάσουν μία εικόνα της χώρας η οποία είναι πολύ απλά ψεύτικη.

Κώστας Σαββόπουλος (Αυγή): Καλησπέρα σας, κ. Πρόεδρε. Τόσο ο κ. Ανδρουλάκης όσο και ο κ. Κουκάκης έγιναν στόχοι, ως γνωστόν, παρακολούθησης από ΕΥΠ και Predator ταυτόχρονα. Μπορείτε να αποκλείσετε το ενδεχόμενο παρακολούθησης και του κ. Σπίρτζη

από την ΕΥΠ; Και βέβαια παραμένει το ερώτημα για ποιο λόγο η κυβέρνηση δεν καταργεί τη διάταξη που εμποδίζει την ΑΔΑΕ να ενημερώνει τους στόχους παρακολούθησών. Και μία διευκρίνιση, κ. Πρόεδρε: είπατε νωρίτερα ότι η παρακολούθηση του κ. Ανδρουλάκη ήταν νόμιμη και τεκμηριωμένη. Στη Βουλή είχατε σημειώσει, όμως, ότι δεν γνωρίζετε τους λόγους παρακολούθησης του Προέδρου του ΠΑΣΟΚ. Τι εννοείτε τεκμηριωμένη; Γνωρίζετε τους λόγους; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Νομίζω ότι έχω απαντήσει εξαντλητικά στο ζήτημα αυτό, αλλά θα επανέλθω για να μην δοθεί η εντύπωση ότι έχω σκοπό να αποκρύψω οτιδήποτε. Η τεκμηρίωση συνίσταται στο γεγονός ότι υπήρξε σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Εισαγγελέως για τη νόμιμη παρακολούθηση του κ. Ανδρουλάκη.

Από εκεί και πέρα, νομίζω ότι είναι λάθος να επιδιώκουμε μία συνειδητή σύγκυση μεταξύ των νόμιμων επισυνδέσεων και της χρήσης παράνομων λογισμικών. Και επιτρέψτε μου να κάνω μία αναφορά σε αυτό, στο σύστημα Predator, στο οποίο αναφερθήκατε. Δεν είναι το μόνο. Υπάρχουν πολλά παράνομα λογισμικά, τα οποία δυστυχώς διακινούνται στην παγκόσμια αγορά. Υπάρχει το Pegasus, για το οποίο δεν είμαστε καθόλου σίγουροι ότι δεν έχει χρησιμοποιηθεί στην Ελλάδα πριν κάνει την εμφάνισή του το Predator.

Για ένα είμαστε απολύτως βέβαιοι: ότι το λογισμικό αυτό δεν χρησιμοποιείται από ελληνικές κρατικές υπηρεσίες. Υπάρχει όμως ένα μεγάλο πρόβλημα εδώ, και το πρόβλημα είναι παγκόσμιο: ότι η τεχνολογία, δυστυχώς, τρέχει πολύ πιο γρήγορα από τις κυβερνήσεις και ότι τα λογισμικά αυτά είναι διαθέσιμα σε άλλες χώρες, σε αυταρχικά καθεστώτα, ενδεχομένως σε ανθρώπους οι οποίοι έχουν διάθεση να πληρώσουν για να τα αποκτήσουν. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει τεχνολογική γραμμή άμυνας, εύκολη, απέναντι σε τέτοια λογισμικά. Και αυτό δεν είναι μόνο ελληνικό πρόβλημα -το γνωρίζετε πολύ καλά- είναι ευρωπαϊκό πρόβλημα. Ομόλογοί μου έχουν τύχει αντικείμενο παρακολούθησης, πάρα πολλοί πολιτικοί, ενδεχομένως επιχειρηματίες, δημοσιογράφοι.

Και γι' αυτό φιλοδοξώ η Ελλάδα να πρωταγωνιστήσει σε μία ευρωπαϊκή πρωτοβουλία ώστε να τεθεί ξεκάθαρη απαγόρευση διακίνησης, πώλησης, εξαγωγής τέτοιων λογισμικών, τουλάχιστον όσον αφορά στη χώρα μας. Είναι μία πρώτη γραμμή άμυνας και νομίζω ότι είναι κάτι το οποίο θα απασχολήσει πάρα πολύ και τους ευρωπαίους εταίρους μας, διότι όλοι αντιμετωπίζουμε τα ίδια προβλήματα, των ασφαλών επικοινωνιών.

Και, δυστυχώς, η τεχνολογία τρέχει πιο γρήγορα από τις ίδιες εταιρείες τεχνολογίας που αναβαθμίζουν συνέχεια τα λογισμικά τους για να μπορούν να αποκρούσουν την δυνατότητα να παρεισφρήσει κάποιος στο κινητό, αλλά είναι ένα πραγματικό πρόβλημα το οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Άρα, μην συγχέουμε αυτά τα λογισμικά, τα οποία δεν έχουν τίποτα να κάνουν με την ελληνική κυβέρνηση, με το ζήτημα των νόμιμων επισυνδέσεων για το οποίο νομίζω ότι έχω δώσει επαρκείς απαντήσεις.

Αντώνης Μουντάκης (Νέοι Ορίζοντες Κρήτης): Καλησπέρα, κ. Πρόεδρε. Προεκλογική σας δέσμευση το 2019 ήταν η κατασκευή του Βόρειου Οδικού Άξονα της Κρήτης. Αυτού του

έργου του πολύπαθου που έχει περάσει από σαράντα κύματα. Και το έχετε χαρακτηρίσει ως το πιο σημαντικό αναπτυξιακό έργο για το νησί, για τον επόμενο αιώνα. Η ερώτηση είναι σε ποια φάση είναι η πορεία του έργου και επίσης ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για τα επόμενα χρόνια.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχουμε μιλήσει αναλυτικά για το έργο αυτό, το οποίο το θεωρώ ίσως το πιο κρίσιμο και το πιο σημαντικό οδικό έργο στην χώρα. Όχι γιατί είμαι Κρητικός, αλλά διότι η Κρήτη δεν μπορεί να δει το μέλλον της χωρίς έναν ασφαλή, σύγχρονο δρόμο όπως αυτόν τον οποίον σχεδιάζουμε. Ο ΒΟΑΚ δεν θα γινόταν ποτέ με αυτά τα οποία έλεγε η προηγούμενη κυβέρνηση. Ήταν ένα ακόμα έργο που ήταν ζωγραφισμένο, αν όχι σε μουσαμάδες υπήρχε μόνο στην φαντασία κάποιων.

Οι πρώτες μπουλντόζες στον ΒΟΑΚ, στο ένα από τα τρία τμήματα το οποίο θα γίνει ως δημόσιο έργο, το κομμάτι Νεάπολη - Άγιος Νικόλαος, θα μπουν ενδεχομένως και στους επόμενους δύο μήνες. Ελπίζω να είμαι εκεί για να μπορώ να σηματοδοτήσω το πόσο σημαντικό είναι ότι οι Κρητικοί θα δουν ότι επιτέλους το έργο αυτό θα αρχίσει να κατασκευάζεται.

Ακολουθεί το έργο το οποίο γίνεται με σύμπραξη Δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, που αφορά το υπόλοιπο κομμάτι γύρω από τη Χερσόνησο. Και απομένει το μεγάλο τμήμα το οποίο θα γίνει με σύμβαση παραχώρησης, το οποίο χρειάζεται περισσότερη μελετητική ωριμότητα, και πιστεύουμε ότι αυτό, η προετοιμασία, θα ολοκληρωθεί εντός των επόμενων 18 μηνών.

Δεν έχω πια καμία αμφιβολία ότι ο ΒΟΑΚ θα γίνει. Και νομίζω ότι θα χρειαστούμε και τη συνεργασία της τοπικής κοινωνίας και του Περιφερειακού Συμβουλίου ώστε να μην βλέπουμε την μικρή εικόνα, την ενδεχόμενη διαφωνία για κάποια λεπτομέρεια της χάραξης. Δηλαδή, να μην δημιουργήσουμε πρόβλημα στην δική μας γειτονιά, για να δούμε την μεγάλη εικόνα. Και η μεγάλη εικόνα έχει να κάνει με το ότι για πρώτη φορά υπάρχει συνολικός σχεδιασμός, υπάρχουν πόροι και υπάρχει η βούληση μιας κυβέρνησης και εμού προσωπικά το έργο αυτό να ξεκινήσει και να ολοκληρωθεί.

Γιώργος Γιαννιάκης (Πρωινός Λόγος Ιωαννίνων): Κύριε Πρόεδρε, είπατε εχθές «νταηλίκια γιοκ» στον Erdoğan. Εγώ θα σας πάω κατά Ήπειρο μεριά και θα σας πάω στην γειτονική Αλβανία, όπου Πρόεδρος της Αλβανίας είναι ένας δορυφόρος του Erdoğan. Έτσι συμπεριφέρεται. Μάλιστα είχε επίσκεψη πριν από κάμποσο καιρό ο Erdoğan κι έφτασε και μέχρι τα χωριά της Ελληνικής Μειονότητας. Εσείς, ύστερα από αυτή την εικόνα θα πείτε «yes» στην είσοδο του κ. Rama στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Πόσο κοντά είστε να το πείτε αυτό; Κι επειδή σας άκουσα, πριν από λίγο είπατε για τον ΒΟΑΚ και χαίρομαι γι' αυτό, αλλά μήπως η Ιόνια Οδός πάει κατά Αλβανία μεριά, Κακαβιά, να συναντήσει, όπως λένε, τον διευρωπαϊκό άξονα, που θα πηγαίνει από Αλβανία προς Μαυροβούνιο; Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Κατ' αρχάς ο δρόμος Γιάννενα-Κακαβιά θα γίνει. Δεν θα είναι στο μέγεθος που ενδεχομένως κάποιοι φαντάζονταν, διότι δεν θα υπήρχε δυνατότητα να εξασφαλίσουμε χρηματοδότηση για ένα δρόμο τόσο μεγάλο. Θα είναι πάντως ένας

σύγχρονος ασφαλής δρόμος που θα καλύπτει τις ανάγκες της Ηπείρου και όσων θέλουν να επικοινωνήσουν με τα σύνορα και από εκεί και πέρα να κινηθούν στην Αλβανία.

Κοιτάξτε, η πρόσδεση της Αλβανίας στο ευρωπαϊκό άρμα είναι προς όφελός μας. Και γι' αυτό και προσωπικά υποστήριξα την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και για την Αλβανία και για τη Βόρεια Μακεδονία, για να κλείσει αυτή η εκκρεμότητα και με κάποιο ουσιαστικό τρόπο να προσδέσουμε την Αλβανία στο ευρωπαϊκό άρμα. Αλλά ξέρετε ότι αυτή είναι μία διαδικασία η οποία κρατάει πάρα πολύ χρόνο και σε κάθε κεφάλαιο το οποίο ανοίγει έχουμε τη δυνατότητα με αυτόν τον τρόπο να επιβάλουμε τις δικές μας απόψεις και να συζητήσουμε θέματα τα οποία ενδεχομένως να αφορούν τον διμερή χαρακτήρα των σχέσεών μας.

Από εκεί και πέρα, δεν θέλω να χαρακτηρίσω τον Πρωθυπουργό της Αλβανίας. Προσωπικά έχω μια καλή σχέση μαζί του, θέλω να είμαι ειλικρινής, και νομίζω ότι είναι προς όφελός μας να συζητήσουμε όλα τα ζητήματα τα οποία αφορούν τις διμερείς μας σχέσεις, ταυτόχρονα αναγνωρίζοντας ότι υπάρχει μια Εθνική Ελληνική Μειονότητα η οποία πρέπει να τυχαίνει προστασίας. Κι αυτό είναι κάτι το οποίο έχω καταστήσει απολύτως σαφές στον Αλβανό Πρωθυπουργό και προφανώς θα καθορίσει και τη στάση μας κατά τη διάρκεια των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

Κατά συνέπεια, έχουμε πλήρη αίσθηση της περιπλοκότητας αυτής της σχέσης, αλλά νομίζω και της γεωστρατηγικής και γεωπολιτικής ανάγκης να μπορέσουμε να λύσουμε εκκρεμότητες που έρχονται από το παρελθόν. Θέλω να αναφέρω ενδεικτικά ότι και για την οριοθέτηση της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης υπάρχει μία επί της αρχής συμφωνία με την Αλβανία να πάμε στη Χάγη. Αφού όμως έχουμε επεκτείνει τα χωρικά μας ύδατα στα 12 μίλια. Είναι καλό αυτό, διότι δείχνει ότι τέτοια ζητήματα μπορούν να λυθούν από ένα διεθνές δικαιοδοτικό όργανο. Είναι σημαντική εξέλιξη εφόσον μπορέσουμε να το πετύχουμε.

Βιργινία Δημαρέση (Status FM): Καλησπέρα κ. Πρόεδρε. Μία συζήτηση που έχει ανοίξει τα τελευταία χρόνια, σχετικά με τον τουρισμό, είναι και το θέμα με τις υποδομές στους δημοφιλείς ειδικά προορισμούς, όπως Μύκονος Σαντορίνη αλλά και σε μας εδώ δίπλα στη Χαλκιδική, είτε με την έλλειψη ανεπάρκεια υποδομών, είτε για το περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Θα ήθελα να μας πείτε αν έχετε κάποιο πλάνο για το ζήτημα αυτό, δεδομένου ότι είμαστε και τουριστική χώρα. Και κάτι ακόμη, δεν υπάρχει Έλληνας που να μη χαίρεται με τα φετινά ρεκόρ στον τουρισμό, αλλά υπάρχουν Έλληνες που φοβούνται ότι ενδεχομένως τα επόμενα χρόνια, λόγω κόστους, δεν θα μπορούν να κάνουν διακοπές στον ίδιο τους τον τόπο. Σας ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Χαίρομαι που αρχίζει αυτή η συζήτηση και είναι πολύ ουσιαστική. Από τη μία έχουμε κάθε λόγο να είμαστε ικανοποιημένοι από την απόδοση του τουριστικού μας προϊόντος, από την άλλη η φέρουσα ικανότητα κάποιων τουριστικών προορισμών έχει φτάσει στα όρια της. Αναφέρατε κάποιους, δεν είναι πολλοί, αλλά σίγουρα θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε αυτό το ειδικό πρόβλημα και να σιγουρευτούμε ότι

δεν θα έχουμε πρόβλημα σημαντικής επιβάρυνσης περιβαλλοντικής, οικιστικής, κοινωνικής σε άλλους προορισμούς οι οποίοι αναπτύσσονται με πολύ μεγάλη ταχύτητα.

Ο στόχος μας παραμένει ένας: βιώσιμη ανάπτυξη με προστασία του περιβάλλοντος και δυνατότητα διασποράς του πλούτου που ο τουρισμός μπορεί να παρέχει σε όλη την επικράτεια. Νέοι προορισμοί, προορισμοί 12 μήνες το χρόνο. Και έχουμε ακόμα πάρα πολύ μεγάλες δυνατότητες να το κάνουμε αυτό.

Θα αντιμετωπίσουμε με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή και σε συνεννόηση με τον κλαδικό εκπρόσωπο του τουρισμού, τον ΣΕΤΕ, το μέλλον του τουρισμού σε ορίζοντα 5 ή 10 ετών. Πού πρέπει να χτίζουμε, τι πρέπει να χτίζουμε, ποιες είναι οι κρίσιμες υποδομές που πρέπει να έχουμε στη διάθεσή μας, πώς αντιμετωπίζουμε την υπερσυγκέντρωση και την πολύ μεγάλη πίεση, ειδικά στα δυο νησιά, στη Μύκονο και τη Σαντορίνη. Αν πρέπει να χορηγούμε νέες -αυτή τη στιγμή υπάρχει πάγωμα- οικοδομικές άδειες.

Μπορεί κάποιοι προορισμοί να έχουν φτάσει στα απώτατα όριά τους. Είναι πιθανόν να έχει συμβεί ήδη αυτό. Αλλά και το πώς εξασφαλίζουμε βιωσιμότητα ειδικά για τα πιο ευαίσθητα οικοσυστήματά μας, τα νησιά μας, ως προς την εφαρμογή προτύπων κυκλικής οικονομίας. Η Τήλος είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα όπου δοκιμάσαμε ένα πιλοτικό πρόγραμμα επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, περιορισμού της παραγωγής απορριμμάτων. Έχουμε τα χρηματοδοτικά εργαλεία τέτοια προγράμματα να τα επεκτείνουμε σε πάρα πολλά νησιά.

Η πράσινη ενέργεια στα νησιά μας είναι πολύ πιο εύκολη ενδεχομένως, ειδικά στα μικρά νησιά, από ό,τι είναι σε μεγαλύτερα νησιά. Και έχουμε ήδη πολλές πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται σε αυτή την κατεύθυνση. Άρα δεν υπάρχει καμία συζήτηση για το ζήτημα του μονόδρομου της βιώσιμης ανάπτυξης.

Αυτό το οποίο λέτε, ότι θα γίνουμε ξένοι στον τόπο μας, δεν νομίζω ότι ισχύει, με την έννοια του ό,τι υπάρχουν πάρα πολλοί προορισμοί στην πατρίδα μας οι οποίοι εξακολουθούν να είναι πολύ όμορφοι, δεν είναι ανεπτυγμένοι και εξακολουθούν να είναι σχετικά φτηνοί. Όμως αποδίδω πάρα πολύ μεγάλη σημασία και στη δυνατότητα το κράτος να στέκεται αρωγός και να δίνει τη δυνατότητα σε ανθρώπους που δεν μπορούν καθόλου να πάνε διακοπές να πάνε έστω μια εβδομάδα διακοπές, έστω και αν αυτό δεν συμβαίνει τον Αύγουστο ή τον Ιούλιο που υπάρχει πολύ μεγάλη τουριστική πίεση.

Γι' αυτό και επεκτείνουμε τους πόρους για τα προγράμματα κοινωνικού τουρισμού. Είναι πολύ μεγάλη αυτή η μικρή χώρα σε πλούτο τουριστικών προορισμών για να ανησυχούμε ότι όλοι θα γίνουν απρόσιτοι για τους Έλληνες χαμηλότερων εισοδημάτων. Δεν θα συμβεί αυτό.

Αλέξανδρος Διαμαντής (Manifesto): Καλησπέρα, κύριε Πρωθυπουργέ. Φέτος είδαμε τον κρατικό μηχανισμό να αντιμετωπίζει τις πυρκαγιές καλύτερα σε σχέση με πέρυσι. Κάποιοι ισχυρίζονται πως πρόκειται για ένα συγκυριακό φαινόμενο. Το είπατε και εσείς, το

περιγράψατε εχθές στην ομιλία σας, ότι κήκαν κάποιες εκατοντάδες χιλιάδες στρέμματα λιγότερα.

Επίσης, μπορείτε να μας πείτε πόσο έτοιμη είναι η χώρα να αντιμετωπίσει ανάλογες ή χειρότερες καταστάσεις στο πλαίσιο της κλιματικής κρίσης που αντιμετωπίζει όλος ο πλανήτης; Να θυμίσω ότι πρόσφατα, εδώ στη Θεσσαλονίκη, είδαμε πλημμυρικά φαινόμενα τα οποία ήταν πάρα πολύ έντονα. Πώς θα το αντιμετωπίσουμε αυτό; Είμαστε έτοιμη ως χώρα; Ευχαριστώ πολύ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δέχομαι οποιαδήποτε καλοπροαίρετη κριτική αλλά σίγουρα όχι από αυτούς οι οποίοι στα ζητήματα της πολιτικής προστασίας δεν παίρνουν απλά βαθμό κάτω από τη βάση. Όλοι γνωρίζουμε τι είχε συμβεί πριν έρθουμε εμείς στα πράγματα.

Κάναμε μία πολύ μεγάλη προσπάθεια φέτος. Και με πολύ μεγάλο θάρρος πιστεύω ότι αναγνώρισα πέρσι ότι δεν τα πήγαμε καλά στις καταστροφικές πυρκαγιές και αλλάξαμε πολλά πράγματα.

Και όλη αυτή η δουλειά η οποία έγινε -και επενδύθηκε πάρα πολύ μεγάλος κόπος και προσπάθεια, σε ένα βαθμό συντονισμένη από το επιτελικό κράτος- για να μπορέσουμε αυτή τη φορά να έχουμε διαφορετική αντιμετώπιση των πυρκαγιών, με πολύ σημαντική πρόληψη.

Εξαιρετική δουλειά του Υπουργείου Περιβάλλοντος και του αρμόδιου Υφυπουργού σε καθαρισμούς δασών, οι οποίοι έγιναν για πρώτη φορά με τέτοια μεγάλη μεθοδικότητα, στο σχεδιασμό αυτής καθ' αυτής της αντιπυρικής περιόδου, στα αεροπλάνα τα οποία είχαμε στη διάθεσή μας, στο γεγονός ότι δεν υπήρχαν παράπονα για το πού είναι τα αεροπλάνα, στην πολύ καλύτερη συνεργασία των δασικών, οι οποίοι έχουν έρθει πια στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, της Πυροσβεστικής, του Στρατού.

Δεν είμαστε ακόμα εκεί που θέλουμε να είμαστε, αλλά πρέπει να είναι κανείς πάρα πολύ κακοπροαίρετος να μην αναγνωρίζει ότι κάναμε μία σημαντική πρόοδο. Και είναι το καλύτερο παράδειγμα του τι σημαίνει να διορθώνεσαι και να βελτιώνεσαι. Διότι αναγνωρίσαμε τις αστοχίες τις οποίες υπήρχαν. Όμως το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης είναι εδώ για να μείνει. Διότι σωστά είπατε ότι έχουμε φαινόμενα τα οποία δεν είναι μόνο σχετιζόμενα με τις φωτιές.

Πράγματι ήταν δύσκολες οι εικόνες με τις πλημμύρες στη Θεσσαλονίκη και υπάρχουν ακόμα σημαντικά αντιπλημμυρικά έργα τα οποία πρέπει να ολοκληρωθούν. Αλλά θα πρέπει να ξέρουμε ότι θα ζούμε πια με πολύ πιο έντονα καιρικά φαινόμενα. Και πάντα μπορεί να υπάρχουν κάποια καιρικά φαινόμενα, τα οποία μπορούν να ξεπερνούν οποιεσδήποτε δυνατότητες. Δεν υπάρχει μέρος στον κόσμο το οποίο να μην πλημμυρίζει όσο καλές υποδομές και αν έχει εάν τα καιρικά φαινόμενα είναι πάνω από μία συγκεκριμένη ένταση, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους.

Γι' αυτό, όμως, έχουμε πια ένα Υπουργείο με μία υποδομή τεχνοκρατική, η οποία να μας επιτρέπει να μπορούμε στα ζητήματα αυτά να είμαστε πιο αποτελεσματικοί δίνοντας κυρίως έμφαση στην πρόληψη.

Ειρήνη Μπέλλα (Βραδυνή): Κύριε Πρόεδρε, γεια σας. Θα σας ξαναπάω στο χώρο της υγείας. Αναφέρατε στην χθεσινή σας ομιλία ότι διορίστηκαν 18.000 γιατροί ενώ εξαγγείλατε την αύξηση των μισθών σε 20.000 γιατρούς του ΕΣΥ. Απαντήσατε σε προηγούμενη ερώτησή σας για την κατάσταση που επικρατεί στα νοσοκομεία της περιφέρειας. Ωστόσο, άσχημη εικόνα υπάρχει και στα νοσοκομεία της πρωτεύουσας. Πολλά νοσοκομεία δεν έχουν αναισθησιολόγους με αποτέλεσμα να ακυρώνονται τακτικά χειρουργεία. Δεν υπάρχουν τραυματιοφορείς. Πόσο πιστεύετε ότι μπορεί οι πολίτες να υπομένουν να ισχύει αυτή η κατάσταση; Θα προχωρήσει τελικά η αναμόρφωση του ΕΣΥ; Και τι θα κάνετε και με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας; Να σας αναφέρω ότι μία ηχηρή σας εξαγγελία, ο προσωπικός γιατρός, έχει πρόβλημα καθώς υπάρχει πλέον μικρή συμμετοχή. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Για το τελευταίο δεν είμαι σίγουρος. Τα στοιχεία μάλλον το ανάποδο δείχνουν.

Ειρήνη Μπέλλα (Βραδυνή): Να σας αναφέρω ότι στον τόπο καταγωγής μου, στο Μεσολόγγι, για όλο τον Δήμο μόνο ένας γιατρός έχει δηλώσει.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Πράγματι, σε κάποια μέρη υπάρχουν ακόμα ελλείψεις, αλλά έχουμε παραπάνω από 3.000 γιατρούς οι οποίοι έχουν ήδη ενταχθεί στο σύστημα και παραπάνω από 2 εκατομμύρια συμπολίτες μας οι οποίοι έχουν ήδη βρει τον προσωπικό τους γιατρό, δωρεάν προσωπικό γιατρό. Έχουμε πάει πολύ καλύτερα από οποιαδήποτε άλλη προσπάθεια. Είμαστε εδώ για να διορθώσουμε τις όποιες αδυναμίες υπάρχουν. Όμως η επιλογή αυτή πιστεύω αναντίρρητα ότι είναι η σωστή.

Έχουμε ζήτημα αναισθησιολόγων, σωστά το επισημάνατε. Δεν είναι μόνο ελληνικό το πρόβλημα. Είναι παγκόσμιο το πρόβλημα. Και σίγουρα δεν είμαι αυτός που θα ισχυριστεί ότι επειδή έχουμε προβλήματα σε νοσοκομεία της περιφέρειας δεν υπάρχουν προβλήματα σε νοσοκομεία των Αθηνών ή της Θεσσαλονίκης. Όμως, δεν μπορώ να παραγνωρίσω ότι έγιναν σημαντικά βήματα στη στελέχωση των νοσοκομείων και σε έκτακτο, αλλά και σε τακτικό προσωπικό. Τρέχει τώρα η μεγάλη προκήρυξη για τη μόνιμη πρόσληψη 4.000 νοσηλευτών. Βγαίνουν σταδιακά προσλήψεις για ιατρικό προσωπικό, ξεκινώντας από την περιφέρεια όπου έχουμε τις μεγαλύτερες ανάγκες.

Και, ναι, η απόφασή μου να προχωρήσουμε την αναμόρφωση του μισθολογίου με μία έκτακτη ενίσχυση των γιατρών του ΕΣΥ από 1/1/23 έχει να κάνει με το γεγονός ότι αναγνωρίζουμε απόλυτα ότι οι μισθοί των γιατρών είναι πολύ χαμηλοί και χάνουμε γιατρούς αυτή τη στιγμή που φεύγουν στο εξωτερικό: τους εκπαιδεύουμε για να φύγουν μετά στο εξωτερικό για να παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε άλλα εθνικά συστήματα υγείας. Και αυτό είναι κάτι που πρέπει να το διορθώσουμε.

Όπως και να δώσουμε μεγαλύτερη ευελιξία στις σχέσεις των γιατρών εντός ΕΣΥ και να προσελκύσουμε περισσότερους ιδιώτες γιατρούς να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Χρειάζεται μία μεγαλύτερη όσμωση. Και πιστεύω ότι η Αναπληρώτρια Υπουργός κινείται ακριβώς σε αυτή την κατεύθυνση και αυτό είναι το επιβεβλημένο. Διότι με αυτό μπολιάζουμε και το ΕΣΥ και ενισχύουμε και το εισόδημα γιατρών οι οποίοι μπορούν να παρέχουν κάποιες υπηρεσίες και εκτός του Εθνικού Συστήματος Υγείας.

Δεν είμαι εδώ για να σας πω ότι προφανώς αυτή η μεταρρύθμιση έχει ολοκληρωθεί. Είμαι εδώ, όμως, για να σας πω ότι αποτελεί ένα μεγάλο στοίχημα δεύτερης τετραετίας το νέο ΕΣΥ. Ένα προσωπικό στοίχημα. Δεν το λέω κατ' ανάγκη για όλα τα πεδία πολιτικής. Έχω ασχοληθεί πάρα πολύ με την Υγεία κατά την διάρκεια του Covid. Έχω δει τι κάνουμε καλά, τι δεν κάνουμε καλά, πού χρειαζόμαστε σημαντική βελτίωση. Και σε αυτό θα εστιαστούμε από εδώ και στο εξής.

Τίμος Φακαλής (Ethnos): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα. Θα σας πάω στο θέμα των συντάξεων. Έχω υπόψη μου τις διατάξεις του νόμου 4472 του '17 για τις συντάξεις. Σύμφωνα με τον νόμο Κατρούγκαλου οι συντάξεις θα ξεπάγωναν και θα άρχιζαν οι πρώτες αυξήσεις το '23. Χθες στην ομιλία σας αναφερθήκατε σε επιπρόσθετες αυξήσεις ή σε αυτές που προβλέπονταν ήδη με τον νόμο του '17; Και η αύξηση που ανακοινώσατε είναι επί του μικτού ή επί του καθαρού ποσού των συντάξεων; Και κάτι τελευταίο. Παρά τα θετικά βήματα, ο ΕΦΚΑ ακόμα δείχνει να πελαγοδρομεί. Έχω υπόψη μου έναν Θεσσαλονικιό πολίτη που περιμένει τρεισήμισι χρόνια να βγει η διαδοχική σύνταξη του και μάλιστα χωρίς να παίρνει έναντι. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Να ξεκινήσω από το τελευταίο. Η πρόοδος στην απονομή των συντάξεων είναι πάρα πολύ σημαντική. Δεν έχουμε τελειώσει με όλες τις εκκρεμότητες, αλλά έχουμε κάνει την εκκαθάριση του μεγαλύτερου ποσοστού των εκκρεμών συντάξεων. Και νομίζω ότι αυτό είναι κάτι το οποίο πρέπει να πιστωθεί στο Υπουργείο, στον Υπουργό προσωπικά. Και αυτό έγινε με πάρα πολλή συστηματική δουλειά.

Από εκεί και πέρα δεν έχουμε τελειώσει πλήρως, αλλά φαντάζομαι ότι και η περίπτωση στην οποία αναφέρεστε θα ανήκει σε αυτή την κατηγορία των εξαιρέσεων. Μπορώ να σας αναφέρω δεκάδες παραδείγματα ανθρώπων που πήραν επιτέλους την σύνταξή τους μετά από πάρα πολύ μεγάλη ταλαιπωρία. Η αύξηση των συντάξεων το '23 θα είναι της έκτασης που προσδιορίζεται από τον νόμο, πλην όμως πολύ μεγαλύτερη από αυτό το οποίο περιμέναμε, για έναν κακό λόγο, αλλά και έναν καλό λόγο: υψηλότερος πληθωρισμός, αλλά και πολύ υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης.

Άρα η αύξηση θα είναι πολύ σημαντικότερη από αυτή την οποία προϋπολογίζαμε, αλλά θα πρέπει να εξηγήσουμε εδώ ότι με βάση τον νόμο Κατρούγκαλου, στον οποίο αναφερθήκατε, υπάρχει προσωπική διαφορά η οποία προστάτευε τις συντάξεις από την μείωσή τους και ότι οι συνταξιούχοι οι οποίοι έχουν μεγάλη προσωπική διαφορά δεν θα δουν αύξηση συντάξεων. Αλλά η αύξηση θα «τρώνει» την προσωπική διαφορά μέχρι που να μηδενιστεί,

για να δουν αύξηση συντάξεων στην επόμενη αύξηση η οποία θα γίνει. Αντίθετα, όμως, οι συνταξιούχοι οι οποίοι δεν είχαν προσωπική διαφορά -και κυρίως οι χαμηλοσυνταξιούχοι- θα δούν αμέσως μια αύξηση της τάξης του 6%, μπορεί και μεγαλύτερη, που προφανώς δεν είναι επί των καθαρών απολαβών τους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν προσωπική διαφορά.

Κωνσταντίνος Γκελντής (Πατρίς Πύργου): Κύριε Πρόεδρε, μετά από αναμονή ετών και αρκετά πιασγυρίσματα η αλήθεια είναι, ξεκίνησε μετά και τη δική σας παρέμβαση ένα από τα μεγαλύτερα αναπτυξιακά έργα και φυσικά αναφέρομαι στον αυτοκινητόδρομο της Πατρών-Πύργου. Το ερώτημα πλέον είναι αν θα τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα κι αν θα ολοκληρωθεί κανονικά και χωρίς προβλήματα το έργο. Και παράλληλα λοιπόν με την ολοκλήρωσή του η προσδοκία της εξέλιξης ενός βασικού τομέα, του πρωτογενούς τομέα, με ποιες κυβερνητικές παρεμβάσεις μπορούν να φέρουν θετικά αποτελέσματα στην Ηλεία;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Μπορώ να απαντήσω στην ερώτηση μονολεκτικά. Ναι είναι η απάντηση, το έργο Πάτρας-Πύργου, το οποίο εμείς το ξεμπλοκάραμε υλοποιείται κανονικά. Μέχρι στιγμής -πρέπει να σας πω- ότι μια σειρά από έργα έχουν παραδοθεί νωρίτερα του αναμενομένου, μακάρι να μπορέσουμε να το πετύχουμε και στο δρόμο αυτό. Αναφέρω ενδεικτικά την πρώτη φάση της παράκαμψης της Αμβρακίας η οποία παραδόθηκε έξι μήνες νωρίτερα, ο δρόμος Θέρμη-Γαλάτιστας παραδόθηκε νωρίτερα, μακάρι να ισχύσει αυτό και για το δρόμο Πάτρας-Πύργου.

Για τον πρωτογενή τομέα θα μπορούσα να μιλάω ώρες ολόκληρες. Θα σταθώ μόνο στην έκτακτη στήριξη την οποία θα δώσουμε σε αγρότες και κτηνοτρόφους που θα ξεπεράσει τα 150 εκατομμύρια, για να ξεπεράσουν το πραγματικό πρόβλημα που έχει να κάνει με το κόστος των λιπασμάτων και των ζωοτροφών.

Σταματίνα Σταματάκου (Marketnews): Χαίρετε κ. Πρωθυπουργέ. Ο νόμος 4830/2021 για την προστασία των ζώων συντροφιάς, όσον αφορά περιστατικά βασανισμού και θανάτωσης, γίνεται ομπρέλα για όλα τα ζώα. Ωστόσο δεν προστατεύει συνολικά τα υποειδή. Η πρόσφατη ιστορία του βασανισμού και εν τέλει του θανάτου του δύστυχου γαϊδουριού στη Ζίτσα Ιωαννίνων από τον έκπτωτο πλέον Αντιδήμαρχο της περιοχής, ανέδειξε στο ευρύ κοινό τις παθογένειες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα υποειδή στη χώρα μας. Ενδεικτικό είναι ότι μόλις προ διετίας απαγορεύτηκε δια νόμου η σφαγή τους.

Ακόμα, δεν υπάρχει ολοκληρωμένος κώδικας ορθής πρακτικής που να εξηγεί τη φύση τους και να περιγράφει πως πρέπει να διαβιούν, ποιες είναι οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών τους, ούτε καν λειτουργεί πλατφόρμα ψηφιακής καταγραφής τους. Ούτε τα επίσημα έγγραφα ιδιοκτησίας είναι αυτά που επιβάλλει η κοινοτική νομοθεσία. Σημειωτέον, εγείρει ζητήματα η γνωμάτευση της κτηνιατρικής στη συγκεκριμένη περίπτωση και όχι μόνο.

Κύριε Μητσοτάκη, μήπως ήρθε η ώρα τα ζώα που έχουν κυριολεκτικά σηκώσει στις πλάτες τους αμέτρητους ανθρώπους και τόνους ακόμη και από οικοδομικά υλικά, να έχουν ένα

νομικό πλαίσιο που να μην επιτρέπει να λυγίζουν, κυριολεκτικά να λυγίζουν, έχουμε δει πολλές τέτοιες εικόνες, να λυγίζουν τα πόδια τους κουβαλώντας υπερμεγέθεις ηλεκτρικές συσκευές ή να πεθαίνουν από τη δίψα όπως το άλογο στην Κέρκυρα.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Έχετε δίκιο. Και εγώ δεν το γνώριζα, ζήτησα να ενημερωθώ μετά το πρόσφατο περιστατικό. Χρειάζεται μια προσαρμογή του νομικού πλαισίου, θα την κάνουμε. Αυτό μπορώ να σας πω αυτή τη στιγμή. Έχετε δίκιο σε όλα όσα είπατε και νομίζω ότι αγγίζουν τις ευαισθησίες όλων μας οι εικόνες οι απαράδεκτες εικόνες τις οποίες είδαμε.

Να πω όμως μόνο ότι έχουμε πια ένα νόμο, ο οποίος πιστεύω ότι είναι καλός, μετά από εκτενέστατη διαβούλευση με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που ασχολούνται με την ευζωία των ζώων. Και έχουμε και μια Ειδική Γραμματέα, η οποία ασχολείται και συντονίζει τις πολιτικές και είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του νόμου, από την οποία έχω ήδη ζητήσει να συνομιλήσει με τις φιλοζωικές οργανώσεις, ειδικά αυτές που ασχολούνται με τα ιπποειδή, για να δούμε πως μπορούμε να προσαρμόσουμε το θεσμικό μας πλαίσιο για να μην ξαναδούμε τέτοιες εικόνες.

Δημήτρης Κωνσταντόπουλος (LAMIA REPORT): Καλησπέρα κύριε Πρόεδρε. Εγώ θα ήθελα να μείνουμε Στερεά Ελλάδα και ειδικότερα στη βόρεια Εύβοια η οποία γνωρίζετε πολύ καλά ότι πρόσφατα έκλεισε ένα χρόνο από τις καταστροφικές πυρκαγιές. Θα ήθελα να μου απαντήσετε εάν είστε προσωπικά ικανοποιημένος από τα όσα έχουν γίνει για την αποκατάσταση των περιοχών που έχουν πληγεί. Αν είμαστε προετοιμασμένοι για πλημμυρικά φαινόμενα τα οποία μπορεί να έχουμε το φθινόπωρο και φυσικά έχουν και πάρα πολλά δάση στην περιοχή. Και αν σκοπεύετε να πάρετε κάποια επιπλέον μέτρα ενίσχυσης μέσω της Περιφέρειας, των Δήμων ή και της Επιτροπής Μπένου φυσικά για την ενίσχυση των περιοχών που επλήγησαν. Τέλος, αν μου επιτρέπετε, θα ήθελα να ρωτήσω αν είστε ικανοποιημένος και από την τουριστική κίνηση στη βόρεια Εύβοια η οποία βέβαια ενισχύθηκε και μέσω του κοινωνικού τουρισμού.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν είναι δυνατό να κλείσει η βόρεια Εύβοια τις πληγές της μέσα σε ένα χρόνο. Όμως έχουν γίνει πολλά. Και ως προς τις άμεσες αποζημιώσεις μελισσοκόμων, ρητινοπαραγωγών, κάποια σημαντικά πρώτα έργα υποδομής. Με πολύ μεγάλη ταχύτητα έγιναν παρεμβάσεις για τη συγκράτηση των εδαφών, ίσως σε ένα βαθμό για αυτό δεν είχαμε και πλημμυρικά φαινόμενα πέρυσι. Ελπίζω το ίδιο να μπορεί να συμβεί και φέτος. Και το ένα παρήγορο τουλάχιστον είναι ότι η φυσική αναγέννηση προχωρά με πολύ μεγάλη ταχύτητα.

Αν αφήσουμε τη φύση μόνη της και προστατεύσουμε αυτό το κρίσιμο οικοσύστημα το δάσος θα ξαναγίνει, θα πάρει χρόνια αλλά θα ξαναγίνει.

Από εκεί και πέρα, η επιτροπή Μπένου έχει εκπονήσει ένα μακροχρόνιο πρόγραμμα. Υπάρχει πια μεγάλη μελετητική ωριμότητα. Πρέπει να καταλάβει κανείς ότι τα έργα αυτά δεν υλοποιούνται από τη μια στιγμή στην άλλη. Και ότι η μελέτη τους μερικές φορές είναι πιο χρονοβόρα από την υλοποίηση των έργων. Όμως ειδικά για τον τουρισμό να πω ότι μας

εξέπληξε ευχάριστα. Και η ανταπόκριση των Ελλήνων που πήγαν στη Βόρεια Εύβοια και το Ενοία Pass, όπως και το Samos Pass, ήταν μεγάλη επιτυχία. Και επειδή ήταν μεγάλη επιτυχία -νομίζω ότι πήγε καλύτερα από αυτό το οποίο περιμέναμε- έχουμε κάθε λόγο και να το στηρίξουμε και να κοιτάζουμε να επεκτείνουμε την τουριστική περίοδο στη Βόρεια Εύβοια για όσο το δυνατόν περισσότερο.

Γιώργος Ρούστας (Ελευθερία Λάρισας): Κύριε Πρόεδρε, καλό μεσημέρι. Είπατε για τα 150 εκατομμύρια ενίσχυσης στον πρωτογενή τομέα και εχθές και πριν από λίγο απαντώντας σε συνάδελφο. Ο πρωτογενής τομέας πιέζεται από την ενεργειακή και από την κλιματική κρίση. Η κυβέρνησή σας μας διαβεβαιώνει ότι τουλάχιστον δεν θα αντιμετωπίσουμε επισιτιστική κρίση και υπάρχει να θεωρούμε δεδομένη τη διατροφική αυτάρκεια.

Από την πλευρά τους όμως οι παραγωγοί επικαλούμενοι το αυξημένο κόστος παραγωγής και άλλα προβλήματα όπως είναι η ερημοποίηση, η δύσκολη πρόσβαση σε νερό, ξηρασία, μας προειδοποιούν για μείωση της παραγωγής και ιδιαίτερα οι κτηνοτρόφοι για σημαντικές ελλείψεις στο κρέας.

Θέλω να ρωτήσω, λοιπόν, αν αυτά τα μέτρα που ανακοινώσατε χθες τα 150 εκατομμύρια, τα οποία η κυβέρνηση χαρακτηρίζει «ψίχουλα» σε ένα συνολικό πακέτο 5,5 δισ., αν θα υπάρξουν και άλλα προκειμένου να υπάρχει μία ομαλή τροφοδοσία της αγοράς στα προϊόντα. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Εμείς σίγουρα δεν τα χαρακτηρίσαμε «ψίχουλα». Μάλλον την αντιπολίτευση εννοούσατε. Είναι τα μέτρα τα οποία μπορούμε αυτή τη στιγμή, τα χρήματα που μπορούμε να διαθέσουμε. Νομίζω ότι έχουν γίνει σημαντικά πράγματα στον πρωτογενή τομέα.

Για πρώτη φορά είμαστε εξαγωγικοί, κάτι το οποίο πιστοποιεί ότι ο πρωτογενής τομέας έχει δυναμική, έχει όμως και πολύ μεγάλα προβλήματα, κάποια εκ των οποίων είναι προσωρινά, κάποια εκ των οποίων είναι δομικά.

Με ενδιαφέρει πάρα πολύ η προστασία του ζωικού κεφαλαίου, διότι αν αυτό συρρικνωθεί σημαντικά θα χρειαστεί πάρα πολύς χρόνος για να μπορέσουμε να το αναπληρώσουμε. Και οι κατευθύνσεις που έχω δώσει στον Υπουργό είναι να εξαντλήσουμε τις δυνατότητές μας για να εξασφαλίσουμε ότι αυτό θα γίνει.

Ταυτόχρονα όμως, υπάρχει και η άλλη όψη: των παραγωγών γάλακτος, οι οποίοι πια παίρνουν πολύ καλύτερες τιμές επειδή πατάξαμε τις παράνομες ελληνοποιήσεις, των πολλών καινοτόμων παραγωγών οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε καλλιέργειες και σε δράσεις του πρωτογενούς τομέα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας. Νομίζω ότι μια νέα γενιά ανθρώπων που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα αρχίζει και κάνει αισθητή την παρουσία της και έχουμε υποχρέωση να τους στηρίξουμε.

Το βασικό ζήτημα στο οποίο αναφερθήκατε, το ζήτημα της διαχείρισης των υδάτινων πόρων, είναι απολύτως κρίσιμο. Φέτος ήμασταν τυχεροί. Δεν αντιμετωπίσαμε τα προβλήματα που αντιμετώπισε η υπόλοιπη Ευρώπη. Τίποτα δεν μας λέει ότι δεν θα τα αντιμετωπίσουμε του χρόνου, ούτε του παραχρόνου. Άρα η προστασία των υδάτινων πόρων είναι απολύτως κρίσιμη και δεν αναφέρομαι εδώ μόνο στα μεγάλα έργα υποδομών, τα οποία θέλουν το χρόνο τους για να υλοποιηθούν και δυστυχώς έχουμε πάρα πολλές εκκρεμότητες από το παρελθόν, αλλά και στη χρηστή διαχείριση του νερού σε όλα τα επίπεδα.

Δημήτρης Τριανταφυλλόπουλος (Πελοπόννησος): Στον τρίτο πόλο της χώρας, γεωγραφικά, στην Πάτρα, την Αχαΐα, τη Δυτική Ελλάδα, παρατηρούνται χρόνια τώρα, δεκαετίες, σημαντικότερες ελλείψεις σε υποδομές. Μία περιοχή που δεν έχει αεροδρόμιο, πολύ κοντά στην Αρχαία Ολυμπία, που το λιμάνι της Πάτρας δεν έχει εμπορικό τμήμα, ήδη ωστόσο προχωρούν μελέτες ανάπτυξης, αναβάθμισης άλλων λιμανιών, όπως της Αλεξανδρούπολης, της Ηγουμενίτσας. Και τελευταία έχει προκύψει, το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά, ένα μεγάλο πρόβλημα με την ολοκλήρωση της επέκτασης του σιδηροδρομικού δικτύου μέχρι το λιμάνι της Πάτρας. Ήδη είναι έτοιμο μέχρι την περιοχή του Αιγίου. Και η Ευρώπη δεν το επέλεξε, μάλιστα, σε αυτό το project για την υπογειοποιημένη σιδηροδρομική γραμμή.

Κύριε Πρωθυπουργέ, το πρώτο σκέλος του ερωτήματός μου είναι αν έχετε κυβερνητικό σχέδιο για τις υποδομές στην Πάτρα, την Αχαΐα και την Δυτική Ελλάδα. Και το δεύτερο σκέλος είναι αν, όπως εσείς είπατε στα εγκαίνια της Πατρών-Πύργου ότι προσωπικά ασχοληθήκατε για να απεμπλακεί το έργο από τις επιλογές ΣΥΡΙΖΑ και τα λοιπά. Αν και για την περίπτωση του σύγχρονου σιδηροδρομικού δικτύου είστε διατεθειμένος προσωπικά και πάλι να πάρετε το θέμα πάνω σας γιατί αφορά την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι σκοπεύω να είμαι στην Πάτρα εντός του Οκτωβρίου για μία συνολική διαβούλευση με όλους τους φορείς για τα σημαντικά αναπτυξιακά έργα της περιοχής. Νομίζω ότι θα έχουμε πολλά να πούμε. Θέλω να ακούσω κιόλας τα προβλήματα τα οποία υπάρχουν. Δεν είναι εύκολο το ζήτημα αυτό και δεν είμαι δυστυχώς έτοιμος αυτή τη στιγμή να αναλάβω κάποια δέσμευση ότι υπάρχει η δυνατότητα ευρωπαϊκής απεμπλοκής.

Λίγη υπομονή, θα είμαι στην Πάτρα τον Οκτώβριο για να κάνουμε μία συνολική επισκόπηση όσων έχουν γίνει και όσων πρέπει να γίνουν. Και στην περίπτωση της Πάτρας είναι αρκετά αυτά τα οποία πρέπει να γίνουν.

Σωτήρης Μπότσαρης (startup.gr): Κύριε Πρόεδρε, καλησπέρα και από εμένα. Θα ήθελα να επανέλθουμε στον τομέα της οικονομίας. Μία από τις βασικές προτεραιότητες από την ημέρα που αναλάβατε την διακυβέρνηση της χώρας ήταν η ανάπτυξη των νεοφυών καινοτόμων επιχειρήσεων. Πιστεύετε ότι σήμερα οι startup επιχειρήσεις έχουν καλύτερες προοπτικές από ό,τι το 2019 και ποια βήματα σκοπεύετε να πραγματοποιήσετε προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη ανάπτυξη στις νεοφυές καινοτόμες επιχειρήσεις;

Κυριάκος Μητσοτάκης: Δεν το λέμε εμείς. Το λένε οι ίδιες οι επιχειρήσεις. Και η ίδια η απόδοση του οικοσυστήματος της επιχειρηματικότητας μέσα από μια σειρά από δράσεις, όπως το Elevate Greece, ιδιαίτερα κίνητρα για τις startup, ιδιαίτερη φορολογική μεταχείριση των επενδύσεων που γίνονται σε έρευνα και καινοτομία. Και μια πιο φιλική αντιμετώπιση αυτού του οικοσυστήματος από την κυβέρνηση.

Γίνονται θαύματα στο οικοσύστημα των startup επιχειρήσεων. Πολλά ευρωπαϊκά κεφάλαια κατευθύνονται σε χρηματοδοτικά εργαλεία για να τις χρηματοδοτήσουν.

Και πάρα πολλοί νέοι επιστρέφουν στην πατρίδα μας για να δουλέψουν σε τέτοιες επιχειρήσεις. Και αυτό πιστοποιείται και από το γεγονός ότι αρκετές επιχειρήσεις ήδη επιτυγχάνουν εξαιρετικά υψηλές αποτιμήσεις, κάποιες των οποίων έχουν ξεπεράσει και το 1 δισ. Είναι, δηλαδή, οι λεγόμενοι μονόκεροι. Και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό για την χώρα μας συνολικά και είμαι πολύ χαρούμενος που υπάρχει αυτή η μεγάλη κινητικότητα στο οικοσύστημα των startups, που δημιουργούν κατά κανόνα εξαιρετικά καλά πληρωμένες θέσεις εργασίας, και βέβαια ένα μοντέλο επιχειρηματικότητας από το οποίο η κλασική επιχειρηματικότητα έχει να μάθει πάρα πολλά, ειδικά ως προς την δυνατότητα να συμμετέχουν οι εργαζόμενοι στα κέρδη των επιχειρήσεων, να είναι μέτοχοι των επιχειρήσεων. Πολλά έχει να μάθει η ελληνική επιχειρηματικότητα από το οικοσύστημα των startups.

Φένια Κλιάτση (karfitsa): Καλησπέρα. Είχατε κάνει σημαία την κριτική στον ΣΥΡΙΖΑ ότι κατέστρεψε τη μεσαία τάξη. Εσείς πιστεύετε ότι με τα μέτρα που έχετε πάρει έχετε ανταποκριθεί στις προσδοκίες της; Ευχαριστώ.

Κυριάκος Μητσοτάκης: Σε πολύ μεγάλο βαθμό, ναι. Διότι πολύ απλά ήμασταν συνεπείς σε αυτά τα οποία είπαμε και τελικά κάναμε. Ειδικά ως προς την μείωση της φορολόγησης. Δεν χρειάζεται να επαναλάβω όλα τα μέτρα τα οποία έχουμε εφαρμόσει, τα οποία έχουν στηρίξει το διαθέσιμο εισόδημα. Πρωτίστως της μεσαίας τάξης. Και βέβαια με την κατάργηση πια της εισφοράς αλληλεγγύης για όλους κλείνει και ένας κύκλος φορολογικών παρεμβάσεων και ολοκληρώνεται με απόλυτη συνέπεια η δέσμευση μας να επιστρέψουμε στην μεσαία τάξη αυτά που της είχε πάρει ο ΣΥΡΙΖΑ. Και νομίζω ότι η μεσαία τάξη το γνωρίζει πάρα πολύ καλά.

Γιάννης Οικονόμου: Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.